

1.3) แหล่งท่องเที่ยวทางศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี เทศกาล วิถีชีวิต
การเล่น กิจกรรม เหตุการณ์ต่างๆ

ลำดับ	แหล่งท่องเที่ยว	ฤดูกาลท่องเที่ยว
1	ปฏิทินการท่องเที่ยว เพชรบุรีปีท่องเที่ยว 2550 (Visit Phetchaburi Year 2007)	
	- เทศกาลสงกรานต์ นอนนับดาว เฝ้าดูหมอก ออกตุง	ม.ค. พ.ย.และธ.ค.
	- กิจกรรมชมการเคียวตาลแบบพื้นบ้าน	ม.ค.-พ.ค.
	- งานมัสการพระพุทธบาทลูกช้าง	ม.ค.-ก.พ.
	- งานพระนครคีรี-เมืองเพชร	กุมภาพันธ์
	- การแข่งขันวัวเทียมเกวียน	กุมภาพันธ์
	- มหกรรมกาบะชตรและของดีทำยาง	มีนาคม
	- คาราวานบุญสร้างกุศลเสริมบารมี ตามวิถีพุทธ	มี.ค.พ.ค.และก.ค.
	- งานล่องเรือ-แพ ลำน้ำเพชรบุรี	มี.ค.-มิ.ย.
	- เทศกาลกินปลาเผาเที่ยวแก่งกระจาน	มีนาคม
	- เทศกาลตุง ดุมีเสื้อ บ้านกร่าง	เมษายน
	- วันอนุรักษ์มรดกไทย	เมษายน
	- งานตามรอยประวัติศาสตร์อยุธยาที่มีชีวิต	เมษายน
	- วันมรดกชาวดำบลถ้ำรงค์	เมษายน
	- งานประเพณีไทยทรงดำ	เมษายน
	- งานประเพณีโคมไฟเนื่องในเทศกาลวันวิสาขบูชา	พฤษภาคม
	- งานตลาดนัดศิลปะเมืองเพชร	มิ.ย. ส.ค.และก.ย.
	- งานสืบสานอนุรักษ์วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเพชรบุรี	สิงหาคม
	- เทศกาลชมดอกกระเจียว เที่ยวเขาห่มแฝก	สิงหาคม
	- วันวิทยาศาสตร์ไทย	สิงหาคม
2	ชะอำ หัวหินกอล์ฟ เฟสติวัล	สิงหาคม
3	ประเพณีกินข้าวห่อ (อั้งมีทอง)	กันยายน
4	เทศกาลกินหอย ตุง ตกหมึก	ก.ย.-ต.ค.
5	วันพิพิธภัณฑ์ไทย	กันยายน

ลำดับ	แหล่งท่องเที่ยว	ฤดูกาลท่องเที่ยว
6	มหรรรณเกษตรปลอดภัยและเซาหลวงแฟร์	กันยายน
7	งานบำเพ็ญกุศลเนื่องในวันพระจอมเกล้าฯ	ตุลาคม
8	งานแสงเทียนนับพัน เต้นระบำบนท้องทะเล ประเพณีลอยกระทงหาดเจ้าสำราญ	พฤศจิกายน
9	การแข่งขันจักรยานท่องเที่ยวเมืองเพชร	ธันวาคม
10	ย้อนวิถีไทย ร่วมในวันเกี่ยวข้าว	ธันวาคม
11	งานฤดูหนาวพระราชานิเวศน์มฤคทายวัน	ธันวาคม

2) สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว

การจัดทำข้อมูลสิ่งอำนวยความสะดวกของจังหวัดเพชรบุรีได้มุ่งเน้นพื้นที่เขตอำเภอชะอำ เนื่องจากเป็นแหล่งท่องเที่ยวหลัก โดยมีที่พักเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่มาเยือนในปี พ.ศ. 2548 จำนวน 121 แห่ง มีจำนวนสถานประกอบการที่พักเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2547 ร้อยละ 23.47 มีจำนวนห้องพักทั้งหมดรวม 4,762 ห้อง ซึ่งแนวโน้มของการให้บริการที่พักในเขตอำเภอชะอำจะมีอัตราการเพิ่มมากขึ้น (ตารางที่ 8) เนื่องจากการส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัด และมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมาเที่ยวและเกิดการพักค้างคืนได้ อย่างไรก็ตามลักษณะของที่พักในจังหวัดมีความหลากหลาย การสร้างมาตรฐานและคุณภาพในการบริการเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อสร้างความประทับใจแก่ผู้มาเยือนและภาพลักษณ์ทางการท่องเที่ยวของจังหวัด

ตารางที่ 8 จำนวนที่พักและห้องพักในเขตอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

จำนวน	จำนวนสถานที่พักแรม (แห่ง)	จำนวนห้องพัก (ห้อง)
อำเภอชะอำ	121	4,762
โรงแรมกลุ่ม 1	40	3,259
เกสต์เฮ้าส์	35	498
บังกะโล/รีสอร์ท	46	1,005
รวม	121	4,762

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

3) กลุ่มตลาดนักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรีประกอบไปด้วยกลุ่มที่นิยมจัดการเดินทางท่องเที่ยวเองหรือนักท่องเที่ยวอิสระ (FITs) และนักท่องเที่ยวที่ซื้อโปรแกรมสำเร็จรูป (package tour) ผ่านบริษัทนำเที่ยว ดังนั้น การกำหนดกลุ่มตลาดเป้าหมายหลักของการวิจัยในครั้งนี้ แบ่งกลุ่มตลาดนักท่องเที่ยวออกเป็นสองกลุ่มอย่างกว้างๆ ดังนี้

กลุ่มตลาดเป้าหมายหลัก ซึ่งเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวปัจจุบันที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งประกอบไปด้วย กลุ่มคนทำงาน กลุ่มเยาวชน กลุ่มครอบครัว และกลุ่มประชุมสัมมนา

กลุ่มตลาดคาดหวัง เป็นกลุ่มต้องการให้เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรีเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ กลุ่มเหล่านี้มีกำลังซื้อค่อนข้างสูง ซึ่งจะส่งผลต่อรายได้รวมของจังหวัด ได้แก่ กลุ่มผู้มีรายได้สูง กลุ่มความสนใจพิเศษ กลุ่มนักธุรกิจ

4) ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ปัญหาและอุปสรรค

จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดเพชรบุรีและการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งองค์กรของรัฐ องค์กรเอกชน และนักวิชาการ เพื่อศึกษาและวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคทางการท่องเที่ยว โดยการใช้เทคนิค SWOT Analysis ซึ่งผลการวิเคราะห์สามารถแบ่งออกเป็นประเด็นต่างๆ ได้ดังนี้

จุดแข็ง

1. ที่ตั้ง/ลักษณะทางกายภาพ

1.1 มีที่ตั้งใกล้กับกรุงเทพฯ โดยมีระยะทางเพียง 130 กิโลเมตร และสามารถใช้เวลาในการเดินทางไม่มาก

1.2 มีเส้นทางการคมนาคมขนส่งที่สามารถเดินทางมาถึงจังหวัดเพชรบุรีได้สะดวก

1.3 สามารถสร้างเส้นทางเชื่อมโยงการท่องเที่ยวร่วมกับจังหวัดใกล้เคียงได้

2. ทรัพยากรการท่องเที่ยว (แหล่งท่องเที่ยวและสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว)

2.1 มีแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยว โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงามเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ เช่น อุทยานแห่งชาติแก่ง

กระจาน (ได้รับรางวัลอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยประเภทแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ครั้งที่ 6 ประจำปี 2549)

2.2 มีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญตั้งแต่สมัยทวารวดี และมีพระราชวังถึง 3 แห่ง ได้แก่ พระนครคีรี พระรามราชนิเวศน์ และพระราชนิเวศน์มฤคทายวัน

2.3 มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพและมาตรฐานโดยได้รับรางวัล เช่น แหล่งท่องเที่ยวดีเด่นประเภทธรรมชาติจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

2.4 มีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นแม่เหล็กและสามารถท่องเที่ยวได้ตลอดปี

2.5 มีการจัดกิจกรรม (Events) ให้มีความหลากหลายและสามารถท่องเที่ยวได้ตลอดปี

2.6 แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ทุกกลุ่ม

2.7 แหล่งท่องเที่ยวได้รับการพัฒนาและฟื้นฟูให้มีศักยภาพในการรองรับและดึงดูดความสนใจนักท่องเที่ยว

3. สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว

3.1 ที่พัก

3.1.1 มีจำนวนที่สามารถรองรับต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มหลัก

3.1.2 มีมาตรฐานและการบริการหลากหลายรูปแบบและระดับ

3.1.3 มีที่พักกระจายตัวอยู่ในแหล่งท่องเที่ยว

3.1.4 สามารถให้บริการและรองรับนักท่องเที่ยวได้ทั้งในฤดูกาลการท่องเที่ยวและนอกฤดูกาล

3.1.5 มีสถานจัดประชุมสัมมนารองรับกลุ่มตลาด MICE

3.2 ธุรกิจนำเที่ยว

3.2.1 มีผู้ประกอบการนำเที่ยวในท้องถิ่น

3.2.2 มีการรวมกลุ่มของผู้ประกอบการเพื่อสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวเป็นสมาคม ชมรมต่างๆ เช่นชมรมผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์

3.3 ร้านอาหารและร้านขายของที่ระลึก

3.3.1 มีการให้บริการในแหล่งท่องเที่ยว

3.3.2 มีของที่ระลึกที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของท้องถิ่น

3.3.3 มีการพัฒนารูปแบบของที่ระลึกให้เหมาะสม

3.4 มีการดูแลและมาตรการให้ความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว

3.5 มีศูนย์/สำนักงานด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ ศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยว กีฬาและนันทนาการ และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยภาคกลางเขต 2 คู่มือรับผิดชอบในพื้นที่

3.6 โครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคมีความพร้อมในระบบสาธารณูปโภค และโครงสร้างพื้นฐาน รวมถึงระบบเชื่อมชลประทานที่สามารถเป็นแหล่งน้ำสำรองเพื่อรองรับการท่องเที่ยว เช่น เขื่อนแก่งกระจาน เขื่อนเพชร

4. แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมพัฒนาด้านการท่องเที่ยว

4.1 การท่องเที่ยวถูกจัดอยู่ในลำดับต้นๆ ของแผนปฏิบัติการและแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด “เป็นเมืองประวัติศาสตร์ที่มีชีวิต น่ายุ้ยและน่าเที่ยว เป็นศูนย์ประชุมสัมมนา นันทนาการหลากหลายรูปแบบ เป็นแหล่งผลิตผัก ผลไม้สด ปลอดภัยและอาหารอร่อย และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่ไม่เป็นภัยต่อสิ่งแวดล้อม และมีการจัดโครงการท่องเที่ยวเพชรบุรีสู่อายุ 50+ การจัดโครงการ Road Show เพื่อส่งเสริมและประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัด

4.2 แผนพัฒนาการท่องเที่ยวมีความสอดคล้องกับแผนระดับประเทศ โดยมุ่งเน้นการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ

4.3 มีแผนปรับปรุงและบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในระดับที่ดี

4.4 มีการจัดฝึกอบรมบุคลากรทางการท่องเที่ยว เช่น ผู้นำท้องถิ่นด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว อบรมบุคลากรผู้ให้บริการการท่องเที่ยวและจัดอบรมอาสาสมัครมัคคุเทศก์

5. การตลาดการท่องเที่ยว

5.1 เป็นจังหวัดที่มีภาพลักษณ์และชื่อเสียงด้านการท่องเที่ยวทางทะเล และได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว

5.2 มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สามารถตอบสนองของกลุ่มตลาดนักท่องเที่ยวได้หลายกลุ่ม และการสร้างกิจกรรม/รูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวได้ตลอดปี

5.3 มีการสร้างและพัฒนาสินค้าการท่องเที่ยว/แหล่งท่องเที่ยวเพื่อขยายตลาดนักท่องเที่ยว

5.4 ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของจังหวัดโดยภาพรวม

5.5 สร้างและกำหนดจุดขายทางการท่องเที่ยวของจังหวัด ด้วยการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

5.7 มีการจัดทำข้อมูลส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ ทั้งการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ หนังสือแนะนำการท่องเที่ยวและข้อมูลสารสนเทศของจังหวัดเพื่อรองรับการท่องเที่ยว

5.8 มีพัฒนาและส่งเสริมกิจกรรมทางประเพณีและวัฒนธรรมให้ได้มาตรฐาน

จุดอ่อน

1. ลักษณะที่ตั้งและลักษณะทางกายภาพบางเส้นทาง การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวบางแห่งยังไม่สามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก และถูกมองว่าเป็นจังหวัดทางผ่าน

2. ทรัพยากรการท่องเที่ยว (แหล่งท่องเที่ยวและสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว)

2.1 แหล่งท่องเที่ยวบางแห่งไม่สามารถรองรับกับจำนวนนักท่องเที่ยวจำนวนมากได้ โดยเฉพาะการเดินทางท่องเที่ยวช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวหรือวันหยุดต่อเนื่อง

2.2 แหล่งท่องเที่ยวที่มีการรองรับนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากมีความเสื่อมโทรม ส่งผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม

2.3 ขาดแนวทางการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

2.4 ทรัพยากรการท่องเที่ยวบางแห่งยังไม่ได้มีการพัฒนาตามศักยภาพ เนื่องจากขาดการศึกษาแนวทางการพัฒนา และการอนุรักษ์ในแหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะพื้นที่ธรรมชาติและวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต

2.5 มุ่งเน้นพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสำคัญๆ หรือแหล่งท่องเที่ยวแม่เหล็กมากกว่าพื้นที่รอง

2.6 การดำเนินการพัฒนาการท่องเที่ยวแยกส่วน และขาดการกำหนดทิศทางการทำงานในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและรับผิดชอบหลายหน่วยงาน รวมถึงการประสานงานและสร้างเครือข่ายร่วมกัน

2.7 ขาดความยืดหยุ่นในการพัฒนา โดยเฉพาะพื้นที่ทางธรรมชาติที่อยู่ในเขตความดูแลของรัฐ อันเนื่องมาจากกฎระเบียบและข้อบังคับ

3. สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว

3.1 ที่พัก

3.1.1 ขาดมาตรฐานการให้บริการในทิศทางเดียวกัน

3.1.2 ในแหล่งท่องเที่ยวบางแห่งไม่มีที่พักที่สามารถรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวได้อย่างเพียงพอ โดยเฉพาะช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว

3.1.3 การเพิ่มราคาห้องพักในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว

3.1.4 ที่พักในเขตอำเภอเมืองมีจำนวนไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว รวมถึงไม่สามารถดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวพักในอำเภอเมืองได้นาน

3.2 ธุรกิจนำเที่ยว

3.2.1 การตั้งราคาค่าบริการสูงเกินความเป็นจริงในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว

3.2.2 ขาดมาตรฐานและคุณภาพการให้บริการ

3.2.3 บริษัทนำเที่ยวสำหรับคนไทยมีจำนวนน้อย ส่วนใหญ่รองรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ

3.3 ร้านอาหารและร้านขายของที่ระลึก

3.3.1 การตั้งราคาสูงเกินความเป็นจริงในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว

3.3.2 ขาดมาตรฐานและคุณภาพการให้บริการ

3.3.3 ขาดการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมของร้านค้าบางแห่งในแหล่งท่องเที่ยว

3.3.4 คุณภาพของของที่ระลึกและรูปลักษณ์ในการดึงดูดใจมีน้อย

3.4 การดูแลและมาตรการให้ความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวยังไม่เพียงพอ เช่น กิจกรรมการล่องแก่ง กิจกรรมทางทะเล

3.5 โครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค ป้ายข้อมูล/ป้ายประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวบางแห่ง ไม่ใช้รูปแบบที่เป็นสากล ไม่เพียงพอและในตำแหน่งที่ไม่สามารถสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจน

4. แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมพัฒนาด้านการท่องเที่ยวขาดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานต่างๆ ให้สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

5. การตลาดการท่องเที่ยว

5.1 การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของจังหวัดยังไม่ได้มีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

5.2 ขาดเอกภาพในการส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว

5.3 ขาดการส่งเสริมและพัฒนา รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ
ซึ่งจังหวัดมีทรัพยากรที่มีศักยภาพในการพัฒนาได้

5.4 ภาครัฐและภาคเอกชนมีมุมมองและทิศทางการพัฒนาการตลาดและ
การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวแตกต่างกัน และขาดการประสานงาน รวมถึงความร่วมมืออย่าง
เป็นรูปธรรม

5.5 ขาดการศึกษาและวิจัยความต้องการและพฤติกรรมนักท่องเที่ยว
กลุ่มเป้าหมาย

6. บุคลากรและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

6.1 บุคลากรบางส่วนยังขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดและรูปแบบ
การจัดการท่องเที่ยว

6.2 จำนวนบุคลากรของรัฐบางหน่วยงานมีไม่เพียงพอต่อการพัฒนาการ
ท่องเที่ยว

6.3 ขาดการสนับสนุนการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และทักษะการบริการ
ของพนักงานในสถานประกอบการต่างๆ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อมาตรฐานการท่องเที่ยวของจังหวัด
ในภาพรวม

6.4 ขาดการมีส่วนร่วมในระดับชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวและ
การสร้างมาตรฐานการท่องเที่ยว

โอกาส

1. ที่ตั้ง/ลักษณะทางกายภาพ

1.1 ลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขาและมีทรัพยากรป่าไม้ที่สมบูรณ์
ซึ่งสามารถพัฒนา รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และกิจกรรมการท่องเที่ยวรูปแบบอื่นๆ
ที่สอดคล้องตามลักษณะของพื้นที่ เช่น กิจกรรมเดินป่า ล่องแก่ง ดูนก และศึกษาเส้นทางศึกษา
ธรรมชาติ

1.2 โอกาสในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับพื้นที่จังหวัด
ใกล้เคียงในและในกลุ่มภาคตะวันตกได้

1.3 สามารถพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวให้กับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่จัดการ
เดินทางท่องเที่ยวเอง เนื่องจากมีทรัพยากรที่มีศักยภาพในการดึงดูดใจสูง

2. ทรัพยากรการท่องเที่ยว (แหล่งท่องเที่ยวและสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว)

2.1 มีทรัพยากรที่สามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้

2.2 สามารถสร้างและพัฒนาให้มีกิจกรรมการท่องเที่ยวได้ตลอดปี

2.3 มีวิถีชีวิตชุมชนที่สามารถพัฒนาให้เป็นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้ เช่น วิถีชีวิตของชนกลุ่มน้อย วิถีชีวิตชาวประมง เป็นต้น

2.4 มีพื้นที่หลายแห่งถูกใช้เป็นแหล่งศึกษา วิจัยด้านการท่องเที่ยว ทำให้เกิดแนวทางในการจัดการ การพัฒนาและการส่งเสริมการท่องเที่ยวของพื้นที่และภาพรวมของจังหวัด

2.5 มีโครงการตามพระราชดำริที่สามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อความเพลิดเพลินและเพื่อการศึกษาได้เป็นอย่างดี

3. สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว

3.1 ที่พัก

3.1.1 โอกาสในการพัฒนาที่พักเพื่อสามารถรองรับนักท่องเที่ยวที่มีระดับรายได้ทุกกลุ่ม

3.1.2 ที่พักส่วนใหญ่มีห้องประชุมเพื่อรองรับตลาดผู้ประชุมสัมมนา

3.2 โครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

3.2.1 โอกาสในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ เพื่อเชื่อมโยงการเดินทางระหว่างจังหวัดและภูมิภาค

3.2.2 การพัฒนาเส้นทางคมนาคมและโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มขึ้นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

3.2.3 การพัฒนาศูนย์ข้อมูลการท่องเที่ยว เพื่อบริการนักท่องเที่ยว

4. แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมพัฒนาด้านการท่องเที่ยว

4.1 รัฐมีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศ โดยเฉพาะการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

4.2 นโยบายของรัฐในการปฏิรูประบบราชการทำให้มีความคล่องตัวในการบริหารและจัดการท่องเที่ยวในจังหวัด

4.3 การท่องเที่ยวถูกจัดให้อยู่ในอันดับที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวในลำดับต้นๆ ทำให้มีแนวโน้มสูงในการพัฒนาและความสามารถในการแข่งขันในตลาดคนไทย โดยเฉพาะกลุ่ม ท่องเที่ยวและสัมมนา

5. การตลาดการท่องเที่ยว

5.1 มีการจัดทำปฏิทินการท่องเที่ยวเพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของจังหวัด

5.2 สามารถรองรับกลุ่มตลาดเป้าหมายได้หลากหลาย ทั้งเพื่อการท่องเที่ยว การประชุมสัมมนา เป็นต้น

5.3 ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการท่องเที่ยวนอกฤดูกาล เนื่องจากมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ

5.4 กลุ่มตลาดการประชุมสัมมนามีการขยายและเติบโตในพื้นที่จังหวัดนี้

5.5 การส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดใกล้เคียงช่วยให้จังหวัดเพชรบุรีถูกผนวกในเส้นทางการท่องเที่ยว

6. องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนให้ความสำคัญกับการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัด

อุปสรรค

1. ที่ตั้ง/ลักษณะทางกายภาพ

ที่ตั้งใกล้กับกรุงเทพฯ ส่งผลต่ออัตราการพักค้างคืนน้อย

2. ทรัพยากรการท่องเที่ยว (แหล่งท่องเที่ยวและสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว)

2.1 ข้อจำกัดในการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวบางแห่ง อันเนื่องมาจากข้อขัดแย้งเกี่ยวกับกฎระเบียบข้อปฏิบัติในการพัฒนาพื้นที่หรือการเข้าไปให้บริการ

2.2 การพัฒนาทรัพยากรที่ยังไม่มีความพร้อม โดยขาดการศึกษาหรือไม่มีตลาดที่แน่นอนมาส่งเสริมการท่องเที่ยว จะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น

3. สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว

3.1 การพัฒนาโดยขาดการศึกษาและการวางแผนในภาพรวมอย่างต่อเนื่อง อาจส่งผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม

3.2 โครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค มีการเร่งสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในแหล่งท่องเที่ยวอาจส่งผลกระทบต่อความกลมกลืนกับสภาพทางสังคมและวัฒนธรรม รวมถึงการบุกรุกพื้นที่ธรรมชาติของกลุ่มนายทุน

4. แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมพัฒนาด้านการท่องเที่ยว

4.1 ขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

4.2 การเปลี่ยนแปลงของรัฐบาลและการเข้าสู่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 ส่งผลต่อการกำหนดแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัด

4.3 การได้รับงบประมาณสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวยังไม่เพียงพอ

5. การตลาดการท่องเที่ยว

5.1 ปัญหาสภาวะราคาน้ำมันผันผวนส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวลดลง

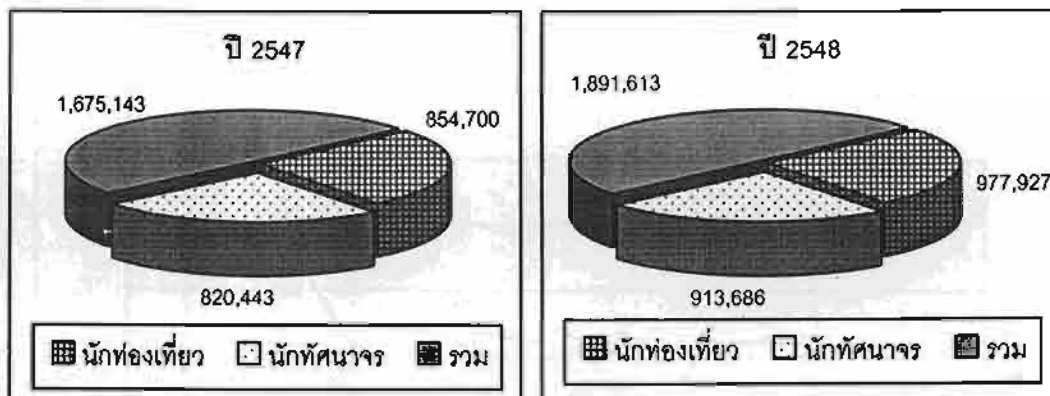
5.2 สภาวะการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจในการเดินทางมาท่องเที่ยว

5.3 การแข่งขันการท่องเที่ยวมีสูงขึ้น

4.1.5 สถานการณ์การท่องเที่ยวจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นจังหวัดที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2548 มีผู้มาเยือนที่เป็นคนไทยถึง 1,891,613 คน ทำให้มีรายได้จากการท่องเที่ยวถึง 4,333.12 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบจำนวนกับผู้มาเยือนทั้งนักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวใน ปี พ.ศ. 2547 ที่ผ่านมามีจำนวนเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.92 แสดงให้เห็นถึงการเป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นอันเนื่องมาจากสถานที่ตั้งอยู่ไม่ห่างจากกรุงเทพมหานคร และเป็นสถานที่พักผ่อนสำหรับครอบครัวในวันหยุด

แผนภาพที่ 16 เปรียบเทียบจำนวนผู้มาเยือนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ระหว่างปี พ.ศ.2547 และ ปีพ.ศ. 2548

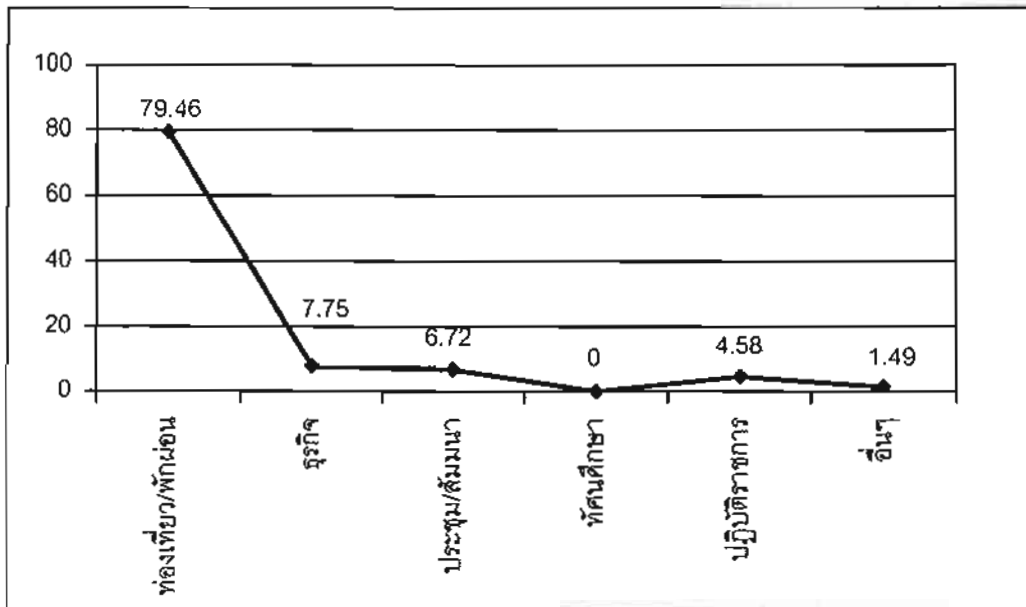


ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

กลุ่มผู้มาเยือนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวที่พักค้างคืน (แผนภาพที่ 16) โดยมีจำนวนถึงร้อยละ 51.70 มากกว่านักทัศนาจรที่เดินทางไปกลับ คิดเป็นร้อยละ 8.30 แม้ว่าจังหวัดประจวบคีรีขันธ์จะมีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น แต่กลับพบว่า อัตราเฉลี่ยการพำนักรวมในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์เพียง 1.87 วัน

วัตถุประสงค์สำคัญของการตัดสินใจเดินทางมาของผู้มาเยือนทั้งสองกลุ่มคือ เพื่อการท่องเที่ยวและการพักผ่อน (ร้อยละ 79.46) ส่วนการเดินทางมาเพื่อการประกอบธุรกิจ การประชุมสัมมนา การปฏิบัติราชการ ทัศนศึกษาพบว่ามีจำนวนและสัดส่วนเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ผู้มาเยือนส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มผู้ พนักงาน/ลูกจ้าง (ร้อยละ 29.17) ประกอบกิจการส่วนตัว (ร้อยละ 24.28) ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ 18.37) และส่วนอื่นๆมีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น (แผนภาพที่ 17) โดยมีลักษณะของการเดินทางมาเป็นกลุ่มครอบครัวและกลุ่มเพื่อน ดังนั้น พฤติกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มเหล่านี้ย่อมมีวัตถุประสงค์เพื่อการพักผ่อน ซึ่งจังหวัดประกอบ กิจกรรมส่วนตัว (ร้อยละ 28.71) มีแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมที่สามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้มาเยือนในวัยทำงาน และกลุ่มครอบครัว โดยเฉพาะกิจกรรมที่ได้รับความนิยมมากของกลุ่มเหล่านี้คือ การพักผ่อนตามชายทะเล และกิจกรรมทางทะเล

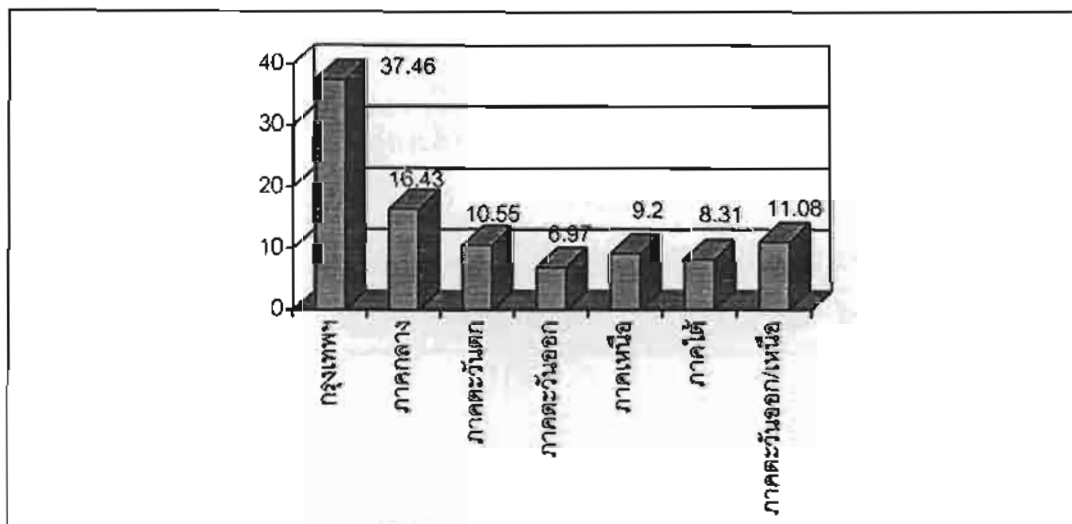
แผนภาพที่ 17 วัตถุประสงค์ในการเดินทางมาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์



ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

การเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดสามารถประจวบคีรีขันธ์ทำได้หลายวิธี ซึ่งผู้มาเยือนส่วนใหญ่เดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว (ร้อยละ 55.61) รองลงมาคือการใช้บริการของรถโดยสารประจำทาง (ร้อยละ 34.04) เดินทางโดยรถไฟ (ร้อยละ 10.31) และเดินทางโดยเครื่องบิน (ร้อยละ 0.02) ตามลำดับ

แผนภาพที่ 18 จำนวนผู้มาเยือนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามถิ่นที่อยู่



ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

นักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาและเดินทางมาจากกรุงเทพมหานครและภาคกลาง ส่วนผู้มาเยือนจากภูมิภาคอื่นๆ มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันตก ภาคเหนือ ภาคใต้ และภาคตะวันออกตามลำดับ (แผนภาพที่ 18) เมื่อพิจารณาตามระยะเวลาพักเฉลี่ยของจังหวัดคือ 1.87 มีความสอดคล้องกับภูมิลำเนาของผู้มาเยือน ซึ่งส่วนใหญ่จะมีถิ่นที่อยู่อาศัยในภูมิภาคเดียวกันและภูมิภาคใกล้เคียง ทำให้การเดินทางมาท่องเที่ยวสามารถทำได้ค่อนข้างง่ายและสะดวก นอกจากนี้ ยังสามารถท่องเที่ยวได้หลายครั้งเพราะศักยภาพของที่ตั้งและมีแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมาเที่ยวซ้ำอีก โดยพบว่า ทั้งนักท่องเที่ยวและนักทัศนาจรมีจำนวนครั้งเฉลี่ยของการเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ในปี 2548 คือ 5.13 ครั้ง

รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทั้งนักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร นิยมเดินทางท่องเที่ยวด้วยตนเองถึงร้อยละ 84.44 และมีเพียงร้อยละ 15.56 ที่เดินทางมาท่องเที่ยวโดยผ่านบริษัทนำเที่ยว กลุ่มที่จัดการเดินทางท่องเที่ยวเองพบว่า จำนวนและสัดส่วนนักทัศนาจร (ร้อยละ 51.62) ใกล้เคียงกับนักท่องเที่ยว (48.38) ระยะเวลาในการพักเฉลี่ยของผู้มาเยือนกลุ่มนี้ คือ 2.09 วัน ก่อให้เกิดรายได้ถึง 3,892.41 ล้านบาท มากกว่าผู้ที่มาท่องเที่ยวผ่านบริษัทนำเที่ยว ซึ่งมีระยะเวลาพักเฉลี่ยเพียง 1.01 ก่อให้เกิดรายได้แก่จังหวัด 440.71 ล้านบาท (ตารางที่ 9) ดังนั้น การเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้รับความนิยมจากผู้มาเยือนโดยการจัดการการท่องเที่ยวเอง ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาเพื่อตอบสนองถึงความต้องการรูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยว

ตารางที่ 9 รูปแบบการจัดการเดินทางท่องเที่ยวของผู้มาเยือน

รูปแบบการจัดการ เดินทางท่องเที่ยว	ท่องเที่ยวเอง		ผ่านบริษัทนำเที่ยว	
	นักท่องเที่ยว	นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	นักทัศนาจร
จำนวน (คน)	772,834	824,511	205,093	89,175
	(ร้อยละ 48.38)	(ร้อยละ 51.62)	(ร้อยละ 69.69)	(ร้อยละ 30.31)
	ร้อยละ 84.44		ร้อยละ 15.56	
ระยะเวลาพักเฉลี่ย/วัน	2.09		1.01	
รายได้ (ล้านบาท)	3,892.41		440.71	

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

1) ทรัพยากรการท่องเที่ยวจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

จากการรวบรวมข้อมูลสามารถจำแนกแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงและมีศักยภาพในการดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเยี่ยมเยือนของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยจัดแบ่งเป็นแต่ละประเภท ได้ดังนี้

1.1) แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

ลำดับ	แหล่งท่องเที่ยว	ฤดูกาลท่องเที่ยว
1	ชายหาดหัวหิน	ตลอดทั้งปี
2	น้ำตกป่าละอู	ตลอดทั้งปี
3	อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด	ตลอดทั้งปี
4	เขานินเหล็กไฟ	ตลอดทั้งปี
5	อ่าวมะนาว	ตลอดทั้งปี
6	เขาช่องกระจก	ตลอดทั้งปี
7	อุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ หว้ากอ	ตลอดทั้งปี
8	เกาะทะลุ เกาะสังข์ เกาะสิงห์	ตลอดทั้งปี
9	สวนสนประดิพัทธ์	ตลอดทั้งปี
10	อุทยานแห่งชาติน้ำตกห้วยยาง	ตลอดทั้งปี
11	หาดบ้านกรูด	ตลอดทั้งปี
12	อ่าวแม่รำพึง	ตลอดทั้งปี
13	อุทยานแห่งชาติทางทะเลหาดวนกร	ตลอดทั้งปี

1.2) แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ สถานที่

สำคัญต่างๆ

ลำดับ	แหล่งท่องเที่ยว	ฤดูกาลท่องเที่ยว
1	สถานีรถไฟหัวหิน	ตลอดทั้งปี
2	ถ้ำพระยานคร	
3	วัดห้วยมงคล	ตลอดทั้งปี
4	พระพุทธรูปกิตติสิริชัย, กรมหลวงชุมพร, พระมหาธาตุเจดีย์ภักดีประกาศ	ตลอดทั้งปี

ลำดับ	แหล่งท่องเที่ยว	ฤดูกาลท่องเที่ยว
5	วัดเขาตะเกียบ	ตลอดทั้งปี
6	ค่ายธนะรัชต์	ตลอดทั้งปี
7	ด่านสิงขร	ตลอดทั้งปี

1.3) แหล่งท่องเที่ยวทางศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี เทศกาล วิถีชีวิต การละเล่น กิจกรรม เหตุการณ์ ต่างๆ

สินค้า	แหล่งท่องเที่ยว	ฤดูกาลท่องเที่ยว
1	เทศกาลแจ้ห่มหัวหิน	มิถุนายน
2	งานแข่งโปโลช้างชิงถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	กันยายน
3	ขบวนแห่รถยนต์โบราณหัวหิน	ธันวาคม
4	งานแข่งเรือใบหัวหินรี้กัตตา	กรกฎาคม-สิงหาคม
5	หัวหิน กอล์ฟ เฟสติวัล	กุมภาพันธ์
6	ตุนกและศึกษาธรรมชาติ อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด	ตลอดทั้งปี
7	พายเรือคายัคคลองคลองเขาแดงในอุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด	ตลอดทั้งปี

2) สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เขตอำเภอหัวหิน มีที่พักเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่มาเยือนในปี พ.ศ. 2548 จำนวน 141 แห่ง มีจำนวนสถานประกอบการที่พักเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2547 ถึงร้อยละ 36.89 มีจำนวนห้องพักทั้งหมดรวม 4,432 ห้อง (ตารางที่ 10) ซึ่งแนวโน้มของการให้บริการที่พักในเขตอำเภอหัวหินจะมีอัตราการเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากการส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัด และมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมาเที่ยวและเกิดการพักค้างคืนได้ อย่างไรก็ตาม ลักษณะของที่พักในจังหวัดมีความหลากหลาย การสร้างมาตรฐานและคุณภาพในการบริการเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อสร้างความประทับใจแก่ผู้มาเยือนและภาพลักษณ์ทางการท่องเที่ยวของจังหวัด

ตารางที่ 10 จำนวนที่พักและห้องพักในเขตอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

จำนวน	จำนวนสถานที่พักแรม (แห่ง)	จำนวนห้องพัก (ห้อง)
อำเภอหัวหิน	141	4,434
รวม	141	4,434

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

3) กลุ่มตลาดนักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรีประกอบไปด้วยกลุ่มที่นิยมจัดการเดินทางท่องเที่ยวเองหรือนักท่องเที่ยวอิสระ (FITs) และนักท่องเที่ยวที่ซื้อโปรแกรมสำเร็จรูป (Package Tour) ผ่านบริษัทนำเที่ยว ดังนั้น การกำหนดกลุ่มตลาดเป้าหมายหลักของการวิจัยในครั้งนี้ แบ่งกลุ่มตลาดนักท่องเที่ยวออกเป็นสองกลุ่มอย่างกว้างๆ ดังนี้

กลุ่มตลาดเป้าหมายหลัก ซึ่งเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวปัจจุบันที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งประกอบไปด้วย กลุ่มคนทำงาน กลุ่มเยาวชน กลุ่มครอบครัว และกลุ่มประชุมสัมมนา

กลุ่มตลาดคาดหวัง เป็นกลุ่มต้องการให้เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดประจวบคีรีขันธ์เพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ กลุ่มเหล่านี้มีกำลังซื้อค่อนข้างสูง ซึ่งจะส่งผลต่อรายได้รวมของจังหวัด ได้แก่ กลุ่มผู้มีรายได้สูง กลุ่มความสนใจพิเศษ กลุ่มนักธุรกิจ

4) ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ปัญหาและอุปสรรค

จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งองค์กรของรัฐ องค์กรเอกชน และนักวิชาการ เพื่อศึกษาและวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคทางการท่องเที่ยว โดยใช้เทคนิค SWOT Analysis ผลการวิเคราะห์สามารถแบ่งออกเป็นประเด็นต่างๆ ได้ดังนี้

จุดแข็ง

1. ที่ตั้ง/ลักษณะทางกายภาพ

1.1 มีที่ตั้งใกล้กับกรุงเทพฯ และสามารถใช้เวลาในการเดินทางไม่มาก

1.2 มีเส้นทางการคมนาคมขนส่งที่สามารถเดินทางมาถึงจังหวัด

ประจวบคีรีขันธ์ได้สะดวก

1.3 สามารถสร้างเส้นทางเชื่อมโยงการท่องเที่ยวที่ใกล้เคียงกันได้ เช่น อำเภอหัวหิน อำเภอบางสะพานน้อย

1.4 เป็นที่ประทับพักผ่อนของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ทำให้นักท่องเที่ยวสนใจเดินทางมาพักผ่อนกันมากขึ้น

2. ทรัพยากรการท่องเที่ยว (แหล่งท่องเที่ยวและสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว)

2.1 มีแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยว

2.2 มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพและมาตรฐาน

2.4 มีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นแม่เหล็กและสามารถท่องเที่ยวได้ตลอดปี

2.5 มีการจัดกิจกรรม (Popular Events) ให้มีความหลากหลายและสามารถท่องเที่ยวได้ตลอดปี

2.6 แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ทุกกลุ่ม

3. สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว

3.1 ที่พัก

3.1.1 มีจำนวนที่สามารถรองรับต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มหลัก

3.1.2 มีมาตรฐานและการบริการหลากหลายรูปแบบและระดับ

3.1.3 มีที่พักกระจายตัวอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวทั่วจังหวัด

3.1.4 สามารถให้บริการและรองรับนักท่องเที่ยวได้ทั้งในฤดูกาลการท่องเที่ยวและนอกฤดูกาล

3.1.5 มีสถานที่จัดประชุมสัมมนารองรับกลุ่มตลาด MICE และกลุ่มท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพและสปา

3.2 ธุรกิจนำเที่ยว

3.2.1 มีผู้ประกอบการนำเที่ยวในท้องถิ่น เช่น ธุรกิจรถเช่า เป็นต้น

3.2.2 มีการรวมกลุ่มของผู้ประกอบการเพื่อสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวเป็นสมาคม ชมรมต่างๆ เช่น ชมรมผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์

3.3 ร้านอาหารและร้านขายของที่ระลึก

3.3.1 มีการให้บริการในแหล่งท่องเที่ยว

3.3.2 มีของที่ระลึกที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของท้องถิ่น

3.3.3 มีการพัฒนารูปแบบของที่ระลึกให้เหมาะสม

3.4 มีการดูแลและมาตรการให้ความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว

3.5 มีศูนย์/สำนักงานด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ ศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยว กีฬาและนันทนาการ และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยภาคกลางเขต 2 ดูแลรับผิดชอบในพื้นที่

3.6 โครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคมีความพร้อมในระบบสาธารณูปโภค และโครงสร้างพื้นฐาน

4. แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมพัฒนาด้านการท่องเที่ยว

4.1 แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยว โดยมีวิสัยทัศน์ดังนี้ "เป็นเมืองหลวงการผลิตและการแปรรูปสับปะรดส่งออก เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมเหล็กที่ได้มาตรฐาน เพื่อตอบสนองตลาดภายในประเทศ และเป็นเมืองท่องเที่ยวสำหรับครอบครัวและสุขภาพ"

4.2 แผนพัฒนาการท่องเที่ยวมีความสอดคล้องกับแผนระดับประเทศ และวิ

4.3 มีกำหนดในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขยายขนาดสะอาด น่าอยู่ น่าเที่ยว อากาศดี อาหารที่พิก ราคาไม่แพง

5. การตลาดการท่องเที่ยว

5.1 เป็นจังหวัดที่มีเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงและมีความสำคัญระดับโลก

5.2 มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สามารถตอบสนองกลุ่มตลาดนักท่องเที่ยวได้หลากหลายกลุ่ม

5.3 มีการสร้างกิจกรรม/รูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวได้ตลอดปี

5.4 มีการสร้างและพัฒนาสินค้าการท่องเที่ยว/แหล่งท่องเที่ยวเพื่อขยายตลาดนักท่องเที่ยว

5.5 ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของจังหวัดโดยภาพรวม

5.6 สร้างและกำหนดจุดขายทางการท่องเที่ยวของจังหวัดด้วยการเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (ทะเล) วัฒนธรรม และเพื่อการศึกษา

5.7 มีการจัดทำข้อมูลส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ ทั้งการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ หนังสือแนะนำการท่องเที่ยวและข้อมูลสารสนเทศของจังหวัดเพื่อรองรับการท่องเที่ยว

5.8 ภาพลักษณ์ของกลุ่มตลาดการท่องเที่ยวคือนักท่องเที่ยวกลุ่มมีรายได้สูง

จุดอ่อน

1. ลักษณะที่ตั้งและลักษณะทางกายภาพ

1.1 แหล่งท่องเที่ยวบางแห่งยังไม่สามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก เนื่องจากสภาพทางภูมิประเทศ

1.2 ลักษณะทางกายภาพของจังหวัดที่มีรูปร่างยาว ทำให้ต้องใช้ระยะเวลาในการเดินทางนาน โดยเฉพาะเขตอำเภอเมืองจนถึงอำเภอบางสะพานน้อย

2. ทรัพยากรการท่องเที่ยว (แหล่งท่องเที่ยวและสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว)

2.1 แหล่งท่องเที่ยวบางแห่งไม่สามารถรองรับกับจำนวนนักท่องเที่ยวจำนวนมากได้ โดยเฉพาะการเดินทางท่องเที่ยวช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวหรือวันหยุดต่อเนื่อง

2.2 แหล่งท่องเที่ยวที่มีการรองรับนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากมีความเสื่อมโทรม มีผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม

2.3 แหล่งท่องเที่ยวบางแห่งมีการเพิ่มราคาสินค้า เพื่อหาผลประโยชน์ส่วนตัว ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ทางการท่องเที่ยว

2.4 ในเขตอำเภอหัวหินไม่มีแหล่งท่องเที่ยวที่จะจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวได้มากนักทำให้ต้องอาศัยจังหวัดข้างเคียงในการจัดโปรแกรมนำเที่ยว โดยเฉพาะรายการท่องเที่ยวที่มากกว่าหนึ่งวัน

2.5 ขาดแนวทางการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

2.6 ทรัพยากรการท่องเที่ยวบางแห่งยังไม่ได้ได้รับการพัฒนาตามศักยภาพ เนื่องจากขาดการศึกษาแนวทางการพัฒนา และการอนุรักษ์ในแหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะพื้นที่ธรรมชาติและวัฒนธรรม

2.7 มุ่งเน้นพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสำคัญๆ หรือแหล่งท่องเที่ยวแม่เหล็กมากกว่าพื้นที่รอง

2.8 การดำเนินการพัฒนาการท่องเที่ยวยังไม่ได้บูรณาการให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและรับผิดชอบหลายหน่วยงาน รวมถึงการประสานงานและสร้างเครือข่ายร่วมกัน

2.9 ขาดความยืดหยุ่นในการพัฒนา โดยเฉพาะพื้นที่ทางธรรมชาติที่อยู่ในเขตความดูแลของรัฐ อันเนื่องมาจากกฎระเบียบและข้อบังคับ

2.10 ขาดการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวทางทะเลและกิจกรรมทางทะเล

3. สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว

3.1 ที่พัก

3.1.1 ขาดมาตรฐานการให้บริการในทิศทางเดียวกัน โดยเฉพาะกลุ่มผู้ประกอบการเกสต์เฮาส์และที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มตลาดระดับล่าง

3.1.2 การเพิ่มราคาห้องพักในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว

3.2 ธุรกิจนำเที่ยว

3.2.1 การตั้งราคาการบริการสูงเกินความเป็นจริงในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว

3.2.2 ขาดมาตรฐานและคุณภาพการให้บริการ

3.3 ร้านอาหารและร้านขายของที่ระลึก

3.3.1 การตั้งราคาการบริการสูงเกินความเป็นจริงในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว

3.3.2 ขาดมาตรฐานและคุณภาพการให้บริการ

3.4 การดูแลและมาตรการให้ความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวยังไม่เพียงพอ เช่น กิจกรรมทางทะเล

3.5 โครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

3.5.1 ปัญหาการขาดแคลนเรื่องที่พักจอดรถสำหรับนักท่องเที่ยวเนื่องจากมีบริษัทรถเช่าและรถบริการ(แท็กซี่) จับบองที่จอดรถเป็นจำนวนมาก

3.5.2 ป้ายข้อมูล/ป้ายประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวบางแห่งไม่ใช่รูปแบบที่เป็นสากล ไม่เพียงพอและในตำแหน่งที่ไม่สามารถสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจน

4. แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมพัฒนาด้านการท่องเที่ยวขาดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานต่างๆ ให้สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

5. การตลาดการท่องเที่ยว

5.1 การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของจังหวัดยังไม่ได้มีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

5.2 ขาดเอกภาพในการส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว

5.3 ขาดการส่งเสริมและพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
ซึ่งจังหวัดมีทรัพยากรที่มีศักยภาพในการพัฒนาได้

5.4 ภาครัฐและภาคเอกชนมีมุมมองและทิศทางในการพัฒนาการตลาดและ
การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวแตกต่างกัน และขาดการประสานงาน รวมถึงความร่วมมืออย่าง
เป็นรูปธรรม

5.5 ขาดการศึกษาและวิจัยความต้องการและพฤติกรรมนักท่องเที่ยว
กลุ่มเป้าหมาย

6. บุคลากรและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

6.1 บุคลากรยังขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดและรูปแบบการ
จัดการท่องเที่ยว

6.2 บุคลากรของรัฐบางหน่วยงานมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการพัฒนาการ
ท่องเที่ยว

6.3 ขาดการสนับสนุนการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และทักษะการบริการ
ของพนักงานในสถานประกอบการต่างๆ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อมาตรฐานการท่องเที่ยวของจังหวัด
ในระยะยาว

6.4 ขาดการมีส่วนร่วมในระดับชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวและการ
สร้างมาตรฐานการท่องเที่ยว

โอกาส

1. ที่ตั้ง/ลักษณะทางกายภาพ

1.1 ลักษณะภูมิประเทศมีทั้งภูเขา ทะเล และน้ำตก

1.2 โอกาสในการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับพื้นที่จังหวัด
ใกล้เคียงในและในกลุ่มภาคตะวันตกได้

1.3 สามารถพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวให้กับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่จัดการ
เดินทางท่องเที่ยวเอง เนื่องจากมีทรัพยากรที่มีศักยภาพในการดึงดูดใจสูง

2. ทรัพยากรการท่องเที่ยว (แหล่งท่องเที่ยวและสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว)

2.1 มีทรัพยากรที่สามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดใจ
นักท่องเที่ยวได้

2.2 สามารถสร้างและพัฒนาให้มีกิจกรรมการท่องเที่ยวได้ตลอดปี

2.3 ทรัพยากรการท่องเที่ยวหลายแห่งถูกใช้เป็นแหล่งศึกษา วิจัยด้านการท่องเที่ยว ทำให้เกิดแนวทางในการจัดการ การพัฒนาและการส่งเสริมการท่องเที่ยวของพื้นที่และภาพรวมของจังหวัด

2.4 พื้นที่มีศักยภาพและโอกาสพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว

3. สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว

3.1 โอกาสในการพัฒนาที่พักประเภทเพื่อสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้มีรายได้สูง

3.2 โครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

3.2.1 โอกาสในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ เพื่อเชื่อมโยงการเดินทางระหว่างจังหวัดและภูมิภาค

3.2.3 การขยายโครงการถนนในชนบททำให้การคมนาคมและการท่องเที่ยวสะดวกมากขึ้น

3.2.4 การพัฒนาเส้นทางการคมนาคมและโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มขึ้นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในกลุ่มภาคตะวันตก

4. แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมพัฒนาด้านการท่องเที่ยว

4.1 รัฐมีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศ โดยเฉพาะการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

4.2 นโยบายของรัฐในการปฏิรูประบบราชการทำให้มีความคล่องตัวในการบริหารและจัดการท่องเที่ยวในจังหวัด

5. การตลาดการท่องเที่ยว

5.1 มีการจัดทำปฏิทินการท่องเที่ยวเพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของจังหวัดโดยมุ่งเน้นตลาดเป้าหมาย

5.2 สามารถรองรับกลุ่มตลาดเป้าหมายได้หลากหลาย ทั้งเพื่อการท่องเที่ยว การประชุมสัมมนา เพื่อสุขภาพ เป็นต้น

5.3 ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการท่องเที่ยวนอกฤดูกาล

5.4 การส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดใกล้เคียง เช่น เพชรบุรี ราชบุรี ส่งผลให้จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้รับความสนใจด้วย

5.5 เป็นจังหวัดที่ได้รับความนิยมทางด้านการท่องเที่ยว ทำให้โอกาสทางการตลาดสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องด้วยศักยภาพของพื้นที่

6. องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนให้ความสำคัญกับการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัด

อุปสรรค

1. ที่ตั้ง/ลักษณะทางกายภาพ

1.1 ที่ตั้งใกล้กับกรุงเทพฯ ส่งผลต่ออัตราการพักค้างคืนน้อย

1.2 ปัญหาจากภัยธรรมชาติ เช่น แผ่นดินไหว น้ำท่วม

2. ทรัพยากรการท่องเที่ยว (แหล่งท่องเที่ยวและสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว)

2.1 ข้อจำกัดในการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวบางแห่ง อันเนื่องมาจากข้อขัดแย้งเกี่ยวกับกฎระเบียบข้อปฏิบัติในการพัฒนาพื้นที่หรือการเข้าไปให้บริการ

2.2 การพัฒนาทรัพยากรที่ยังไม่มีความพร้อม โดยขาดการศึกษาหรือไม่มีตลาดที่แน่นอนมาส่งเสริมการท่องเที่ยว จะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น

2.3 ราคาค่าเข้าชมอุทยานแห่งชาติมีราคาเพิ่มสูงขึ้นทำให้ส่งผลกระทบต่อ การตัดสินใจ

3. สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว

3.1 การพัฒนาโดยขาดการศึกษาและการวางแผนในภาพรวมอย่างต่อเนื่อง อาจส่งผลกระทบต่อระบบธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3.2 โครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค การเร่งสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในแหล่งท่องเที่ยวอาจส่งผลกระทบต่อความกลมกลืนกับสภาพทางสิ่งแวดล้อม

4. แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมพัฒนาด้านการท่องเที่ยว

4.1 โครงการสนับสนุนจากหน่วยงานส่วนกลางต่างๆ ยังไม่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของจังหวัดเท่าที่ควร

4.2 ขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

4.3 การเปลี่ยนแปลงของรัฐบาลและการเข้าสู่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 ส่งผลต่อการกำหนดแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัด

4.4 การได้รับงบประมาณสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวยังไม่เพียงพอ

5. การตลาดการท่องเที่ยว

5.1 หน่วยงานภาครัฐจากส่วนกลางไม่ได้กำหนดเป้าหมายในการส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง

5.2 ปัญหาสภาวะราคาน้ำมันผันผวนส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว ลดลง

5.3 การส่งเสริมและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเป็นภาพรวม

4.2 การปรับปรุงโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวใน 5 จังหวัดภาคตะวันตก

ผู้วิจัยและคณะได้แสดงผลการศึกษาโปรแกรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมตามประเภทของนักท่องเที่ยว ได้แก่ นักท่องเที่ยวภายในประเทศ (Domestic Tourist) และนักท่องเที่ยวอิสระ (FITs) ซึ่งประกอบด้วยรายการนำเที่ยว/เส้นทางการท่องเที่ยวแบบผสม รายการนำเที่ยวทาง/เส้นทางการท่องเที่ยวธรรมชาติ และรายการนำเที่ยว/เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม รวมทั้งสิ้น 27 รายการ และ 27 เส้นทาง ผลการศึกษาดังนี้

4.2.1 การปรับปรุงโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปสำหรับนักท่องเที่ยวภายในประเทศ (Domestic Tourist)

ผลจากการวิจัยพบว่า

1) แนวโน้มและรูปแบบการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวภายในประเทศ (Domestic Tourist) ส่วนใหญ่มีรูปแบบของการจัดรายการนำเที่ยวเปลี่ยนไป จากเดิมที่ใช้บริการของบริษัทนำเที่ยวโดยซื้อโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป (Package Tour) เป็นหลัก แต่ปัจจุบันมีรูปแบบการท่องเที่ยวในลักษณะของการท่องเที่ยวโดยนักท่องเที่ยวเป็นผู้กำหนดจุดหมายแล้วให้บริษัทนำเที่ยวเป็นผู้คิดค่าตอบ หรือการท่องเที่ยวที่ให้อิสระแก่นักท่องเที่ยวในการกำหนดจุดหมายปลายทาง ส่วนบริษัทนำเที่ยวจะเป็นผู้จัดทำเป็นรายการนำเที่ยว (Tailor-made Tour) หรือการท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล (Incentive Tour) และ FITs เพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เพราะผู้จัดทำโปรแกรมการท่องเที่ยวสามารถยืดหยุ่นรายการนำเที่ยว เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ตรงตามวัตถุประสงค์ ซึ่งแนวโน้มของการท่องเที่ยวประเภทหลังนี้เป็นที่นิยมมากขึ้น

นอกจากนี้บริษัทนำเที่ยวในปัจจุบันมีกลไกทางการตลาดที่ในการขายโปรแกรมการท่องเที่ยว ทั้งการขายโปรแกรมให้กับนักท่องเที่ยวและจัดนำเที่ยวเอง และการสร้างเครือข่ายภาคีร่วมกับบริษัทนำเที่ยวและภาคธุรกิจอื่นๆ ที่เรียกว่า Consortium

2) พฤติกรรมนักท่องเที่ยวภายในประเทศ (Domestic Tourist) การเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวประเภทนี้จะมีขนาด จำนวนและสัดส่วนเป็นกลุ่มเล็กลง ดังจะเห็นได้จากการจัดนำเที่ยวของบริษัทนำเที่ยวสามารถให้บริการนักท่องเที่ยวขนาดกลุ่มตั้งแต่ 8 -10 คน ขึ้นไป หรือขึ้นอยู่กับขนาดและที่นั่งของรถตู้ ความนิยมในช่วงเวลาของการเดินทางท่องเที่ยวจัดอยู่ในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์หรือวันหยุดต่อเนื่อง

ความต้องการในการเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวหรือจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวไม่ได้จำกัดอยู่ที่ความสวยงามหรือความน่าสนใจแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น หากแต่กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวสามารถได้กระทำในแหล่งท่องเที่ยว อาทิ การเล่นน้ำ ดำน้ำ ดูนก เดินชมธรรมชาติ และกิจกรรมที่บริษัทเป็นผู้จัดการหรือการทำกิจกรรมสันตนาการเป็นสิ่งที่บริษัทนำเที่ยวดำเนินถึงการจัดทำรายการนำเที่ยว เป็นสำคัญ ซึ่งกิจกรรมทั้งสองประเภทนี้จำเป็นต้องคำนึงถึงความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ตื่นเต้น และการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยว เนื่องจากพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวไทยชอบความสนุกสนาน ความเพลิดเพลิน ดังจะเห็นได้จากสถานการณ์การท่องเที่ยวใน 5 จังหวัดภาคตะวันตกที่ระบุถึงมูลเหตุที่เดินทางมาท่องเที่ยวคือ เพื่อการพักผ่อนและความเพลิดเพลินเป็นอันดับแรก

การให้บริการเป็นอีกปัจจัยที่จะสามารถตอบสนองพฤติกรรมนักท่องเที่ยวคนไทยได้เป็นอย่างดี เพราะการแข่งขันในธุรกิจนำเที่ยวต้องเน้นการให้บริการที่สร้างความประทับใจ ทั้งนี้ ผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อการสร้างบริการที่ประทับใจคือมัคคุเทศก์ เพราะในการจัดนำเที่ยวตามรายการนำเที่ยวสำเร็จรูป มัคคุเทศก์จะเป็นผู้อำนวยความสะดวกตั้งแต่เริ่มเดินทางจนถึงสิ้นสุดการเดินทาง รวมถึงการให้ความใส่ใจในรายละเอียดเล็กๆ น้อยๆ ที่แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวคือคนสำคัญ ย่อมจะดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจและอยากกลับมาใช้บริการอีก ฉะนั้น การปรับเส้นทางท่องเที่ยวหรือสร้าง รายการนำเที่ยวใหม่ๆ รวมถึงการท่องเที่ยวที่เป็นกระแส ย่อมเป็นกลไกทางการตลาดที่จะรักษาลูกค้ากลุ่มเดิมไว้ ในขณะที่นักท่องเที่ยวเองมีทุนเดิมจากการได้รับบริการที่ดีจากบริษัทนำเที่ยว และต้องการไปแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ จะใช้บริการบริษัทนำเที่ยวเดิม

การได้รับข้อมูลการท่องเที่ยวหรือพฤติกรรมในการสืบค้นข้อมูลการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวผ่านสื่อต่างๆ เป็นสาเหตุจูงใจให้นักท่องเที่ยวเกิดการเดินทางท่องเที่ยวได้เช่นกัน และ

มีแนวโน้มที่จะท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นจากการรับรู้ข้อมูลผ่านสื่อต่างๆ อีกทั้งสามารถนักท่องเที่ยวเองสามารถเปรียบเทียบแหล่งท่องเที่ยว คุณภาพหรือมาตรฐานของบริษัทนำเที่ยวได้ง่ายขึ้น ซึ่งส่งผลต่อการตัดสินใจที่จะเดินทางได้ง่ายขึ้นเช่นเดียวกัน ในขณะที่เดียวกัน กลุ่มของธุรกิจนำเที่ยวเองสามารถขยายกลุ่มตลาดนักท่องเที่ยวโดยการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อที่คาดว่าจะถึงนักท่องเที่ยวได้อย่างรวดเร็ว สะดวกและง่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การใช้สื่อประชาสัมพันธ์ประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์

3) โปรแกรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวภายในประเทศ

รายการนำเที่ยวและเส้นทางท่องเที่ยวที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ ได้จัดทำเกณฑ์เบื้องต้นในการจัดทำรายการ โดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในกรุงเทพฯ และในท้องถิ่น รวม 184 แห่ง โดยพบว่าผู้ประกอบการที่นำเที่ยวใน 5 จังหวัดภาคตะวันตก 36 แห่ง รวมถึงกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว ผลการวิจัยพบว่า แหล่งท่องเที่ยว/จุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ 4 จังหวัดภาคตะวันตก ได้แก่ กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ โดยมีการกระจายรายการนำเที่ยวตั้งแต่ 1 วัน ถึง 3 วัน ยกเว้นจังหวัดตากส่วนใหญ่จะเป็นการท่องเที่ยวที่มีระยะเวลาตั้งแต่ 2-3 วัน ทั้งนี้ เนื่องจากระยะทาง และการใช้ระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว ในขณะที่การจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ (FITs) มีการกระจุยตัวของแหล่งท่องเที่ยวมากกว่ารายการนำเที่ยว (ตารางที่ 9)

ผู้วิจัยได้จัดทำรายการนำเที่ยวสำเร็จรูปซึ่งมีจำนวนของแหล่งเที่ยวน้อยกว่าเส้นทางท่องเที่ยว เนื่องจากรูปแบบของการท่องเที่ยวสำเร็จรูปต้องมีการกำหนดเส้นทาง/แหล่งท่องเที่ยวที่แน่นอนและตามระยะเวลาที่เหมาะสม ส่วนการจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระมีการบรรจุแหล่งท่องเที่ยวมากกว่า เพื่อเป็นทางเลือกและมีความยืดหยุ่นกว่าการจัดรายการนำเที่ยว

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบจำนวนครั้งของจังหวัดที่ถูกเลือกเป็นแหล่งท่องเที่ยว

จังหวัด	รายการนำเที่ยว	เส้นทางการท่องเที่ยว
ตาก	4	5
กาญจนบุรี	6	7
ราชบุรี	3	2
เพชรบุรี	4	7
ประจวบคีรีขันธ์	4	2
รวมหลายจังหวัด	6	4
รวม	27	27

ที่มา: จากการสำรวจ

3.1) รายการนำเที่ยวแบบผสม (Mixed-tourism Program)

3.1.1) รายการนำเที่ยวแบบผสม สำหรับ 1 วัน

รายการที่ 1 เพชรบุรี

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	หมายเหตุ
1	เช้า	- ชมศิลปะร่วมสมัยของพระนครคีรีในรัชกาลที่ 4 - เยี่ยมชมพระราชมราชนิเวศน์ที่ประทับในรัชกาลที่ 5	
	บ่าย	- พระราชนิเวศน์มฤคทายวัน “พระราชวังแห่งความรักและความหวัง” - เล่นน้ำและทำกิจกรรมชายหาดที่ชายหาดชะอำ	ซื้อของที่ระลึกระหว่างทางก่อนกลับหรือOutlet

รายการที่ 2 กาญจนบุรี

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	หมายเหตุ
1	เช้า	- เยือนอุทยานทหารสัมพันธมิตร - สะพานข้ามแม่น้ำแคว - รถไฟชมเส้นทางสายมรณะ	ขึ้นรถไฟสถานีสะพานแควใหญ่ลงที่สถานีถ้ำกระแซ
	บ่าย	- ชมศิลปะขอมที่วัดวันตกลุดของประเท ณ ปราสาทเมืองสิงห์ - นมัสการวัดถ้ำเสือ	ซื้อของที่ระลึกอำเภอนาทม่วง

รายการที่ 3 ราชบุรี

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	หมายเหตุ
1	เช้า	- ชมวิถีชีวิตของชาวตลาดน้ำดำเนินสะดวก - ชมพิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งสยาม	นั่งเรือชมตลาด/คลอง
	บ่าย	- วัดขนอนหนังใหญ่ - ชมการทำโคมมังกรที่มีชื่อเสียงของจังหวัด - ทัศนียภาพบ้านทุ่งดงงามตามธรรมชาติ	ซื้อผลิตภัณฑ์โคม และ บ้านคูบัว

3.1.2 รายการนำเที่ยวแบบผสม สำหรับ 2 วัน

รายการที่ 1 เพชรบุรี - ประจวบคีรีขันธ์

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	หมายเหตุ
1	เช้า	- ชมพระราชวังที่ทำจากไม้สักทอง "พระราชนิเวศน์ มฤคทายวัน" - นมัสการหลวงปู่ทวดที่วัดห้วยมงคล	
	บ่าย	- สัมผัสธรรมชาติน้ำตกป่าละอู - สักการะศาลหลักเมืองของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ - อ่าวเทียน	พักค้างคืนที่อำเภอบาง สะพาน
2	เช้า	- สักการะพระพุทธรูปทิดศิริชัย มหาเจดีย์เก้ายอด พระมหาธาตุเจดีย์ภักดีประกาศ อนุสาวรีย์กรมหลวง ชุมพรที่เขารังชัย - ชมโลกไดโนเสาร์ที่อุทยานวิทยาศาสตร์ พระจอมเกล้า ณ หว้ากอ	
	บ่าย	- เยี่ยมชมตลาดขายแดนด้านสิงขร/เขาหินเทียน	ซื้อของที่ระลึก

รายการที่ 2 กาญจนบุรี

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	หมายเหตุ
1	เช้า	- ชมพิพิธภัณฑ์อักษร - สุสานทหารสัมพันธมิตร - นั่งรถไฟชมเส้นทางสายมรณะชมสะพานสายประวัติศาสตร์	ขึ้นรถไฟสถานีแควใหญ่-ลงที่สถานีสะพานถ้ำกระแซ
	บ่าย	- ชมพิพิธภัณฑ์ของเขาคา - ล่องเรือในแม่น้ำแควน้อย - ชมการแสดงของชาวมอญในบรรยากาศยามค่ำคืน	พักค้างคืนที่อำเภอไทรโยค
2	เช้า	- ชมหมู่บ้านมอญในยามเช้าหรือนั่งช้างชมหมู่บ้านมอญ - พายเรือคายัคล่องแม่น้ำแควน้อย - ชมถ้ำละว้า	นั่งเรือชมถ้ำ
	บ่าย	- เยือนปราสาทเมืองสิงห์	ซื้อของที่ระลึกอำเภอบำม่าง

รายการที่ 3 เพชรบุรี-ประจวบคีรีขันธ์

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	หมายเหตุ
1	เช้า	- เยือนพระราชวังไม้สักทอง "พระราชนิเวศน์มฤคทายวัน" - ชมทัศนียภาพของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ที่เขาส่งกระเจก	
	บ่าย	- แวะชมอุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ หว้ากอ	พักค้างคืน อำเภอบางสะพานน้อย
2	เช้า	- ดำน้ำชมปะการังที่เกาะทะลุ เกาะสิงห์ เกาะสังข์	
	บ่าย	- เยี่ยมชมพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์มหาเจดีย์เก้ายอดพระมหาธาตุเจดีย์ภักดีประกาศ อนุสาวรีย์กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ - แวะเที่ยวชมย่านการค้าชายแดนด่านสิงขร	ซื้อของฝากที่ตลาดจัดรถไฟไฮย์ อำเภอหัวหิน หรือจังหวัดเพชรบุรีก่อนเดินทางกลับ

3.1.3) รายการนำเที่ยวแบบผสม สำหรับ 3 วัน

รายการที่ 1 กาญจนบุรี-ราชบุรี-เพชรบุรี-ประจวบคีรีขันธ์

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	หมายเหตุ
1	เช้า	- ชมตลาดน้ำดำเนินสะดวก - แวะสุสานทหารสัมพันธมิตร - ชมสะพานข้ามแม่น้ำแควและนั่งรถไฟเส้นทางสวยมรณะ	ขึ้นรถไฟสถานีแควใหญ่- ลงที่สถานีสะพานถ้า กระแ
	บ่าย	- ล่องแพแม่น้ำแควน้อย	พักค้างคืนอำเภอบำเหน็จณรงค์
2	เช้า	- ชมพิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งสยาม - ชมสถาปัตยกรรมของพระที่นั่งต่างๆ ณ พระนครคีรี	
	บ่าย	- สักการะพระพุทธรูปที่ถ้ำเขาหลวง - สักการะรัชกาลที่ 5 ที่พระรามราชนิเวศน์ - ชายหาดชะอำ	เล่นน้ำและกิจกรรม ชายทะเลที่หาดชะอำ
3	เช้า	- ชมพระราชวังไม้สัก "พระราชนิเวศน์มฤคทายวัน" - นมัสการหลวงปู่ทวด วัดห้วยมงคล	
	บ่าย	- สัมผัสธรรมชาติที่น้ำตกป่าละอู	ซื้อของที่ระลึกตลาดนัด ไชย อำเภอบำเหน็จณรงค์

รายการที่ 2 ตาก

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	หมายเหตุ
1	เช้า	- ล่องต้นแม่น้ำแม่กลอง ชมน้ำตกทีลอจ้อ ชมน้ำตกสายรุ้ง ธารน้ำร้อน แก่งตะโค๊ะบี่ ผาผึ้ง ผาเลือด ผาป่อง	เริ่มต้นรายการที่อำเภอบำ เหน็จณรงค์ ล่องแก่งด้วยแพยาง ตลอดเส้นทาง
	บ่าย	- เดินชมธรรมชาติไปยังเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยผาง	ช่วง ธ.ค.-พ.ค. นั่งรถเข้า เขตฯ ได้ พักค้างคืนกางเต็นท์

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	หมายเหตุ
2	เช้า	- ชมความอลังการของน้ำตกทีลอซู ที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	เดินเท้าไปยังน้ำตก เล่นน้ำ/ถ่ายรูป
	บ่าย	- ชมถ้ำตะเคียนบี - เยี่ยมชมสวนส้ม - ชมบ้านโบราณ อำเภออุ้มผาง	
3	เช้า	- สัมผัสบรรยากาศของยามเช้าดูพระอาทิตย์ขึ้นที่ดอยหัวหมด - เล่นน้ำที่น้ำตกพาเจริญ	เวลา 05.00 น.
	บ่าย	- ชมสะพานมิตรภาพไทย-พม่า แวะตลาดริมเมยอำเภอแม่สอด	ซื้อของที่ระลึกหรือตลาดมูเซอ

รายการที่ 3 เพชรบุรี-ประจวบคีรีขันธ์

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	หมายเหตุ
1	เช้า	- เยี่ยมชมพระราชวังสนามจันทร์ในรัชกาลที่ 6 - ชมทัศนียภาพของอำเภอหัวหินที่เขาดตะเกียบ - แวะชมโรงงานผ้าไหม รัชนิมไทย - ชมโคมหัตถ์ ที่ลวดลายเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น	
	บ่าย	- สักการะศาลหลักเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ - อุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ หว้ากอ - เล่นน้ำชายหาดอ่าวแม่รำพึง	พักค้างคืนที่อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2	เช้า	ดำเนินาชมปะการังที่เกาะทะลุ เกาะสิงห์ เกาะสังข์	
	บ่าย	นมัสการพระพุทธกิตติศิริชัย มหาเจดีย์เก้ายอด พระมหาธาตุเจดีย์ภักดีประกาศ อนุสาวรีย์กรมหลวงชุมพรทิพยอดชราชัย	พักค้างคืนที่อำเภอบางสะพานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
3	เช้า	เพลิดเพลินกับกิจกรรมร่อนทอง	บ้านร่อนทอง ติดต่อบต.ร่อนทองล่องหน้า
	บ่าย	ชมตลาดการค้าชายแดนด่านสิงขร	แวะซื้อของที่ระลึกตลาดจัดไร่ย์ อำเภอหัวหินหรือจังหวัดเพชรบุรี

3.2) รายการนำเที่ยวทางธรรมชาติ (Nature-based Tourism Program)

3.2.1) รายการนำเที่ยวทางธรรมชาติ สำหรับ 1 วัน

รายการที่ 1 กาญจนบุรี

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	หมายเหตุ
1	เช้า	- สัมผัสวิถีชีวิตกับธรรมชาติตลาดน้ำดำเนินสะดวก - ชมอุทยานทหารสัมพันธมิตร - ชมสะพานข้ามแม่น้ำแควนั่งรถไฟเส้นทางสายมรณะ	ขึ้นรถไฟสถานีแควใหญ่- ลงที่สถานีสะพานถ้ำ กระแซ
	บ่าย	- ชมวิวสันเขื่อนศรีนครินทร์ - เดินเส้นทางธรรมชาติสู่น้ำตกเอราวัณ	เล่นน้ำที่น้ำตกเอราวัณ ซื้อของที่ระลึก อ.ท่าม่วง

รายการที่ 2 เพชรบุรี

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	หมายเหตุ
1	เช้า	- ชมธรรมชาติของแหล่งกักเก็บแม่น้ำศักดิ์สิทธิ์ที่เขื่อนแก่ง กระเจาน - เดินตามเส้นทางธรรมชาติ ดูนกและมีเลื้อ ที่อุทยาน แห่งชาติแก่งกระเจาน	
	บ่าย	- ล่องเรือชมธรรมชาติแม่น้ำเพชรบุรี (เรือยาง)	ซื้อของที่ระลึกระหว่าง ทาง

รายการที่ 3 ประจวบคีรีขันธ์

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	หมายเหตุ
1	เช้า	- เทียวหาดแหลมศาลา ชมถ้ำพระยานคร อุทยานแห่งชาติ เขาสาร้อยยอด	ลงเรือที่บ้านบางปู
	บ่าย	- ดูนกและชมธรรมชาติที่บึงบัว	แวะซื้อของฝากที่ตลาด ฉัตรไชย อำเภอหัวหิน

3.2.2) รายการนำเที่ยวทางธรรมชาติ สำหรับ 2 วัน

รายการที่ 1 กาญจนบุรี

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	หมายเหตุ
1	เช้า	- เยี่ยมชมอุทยานทหารสัมพันธมิตร - นั่งรถไฟย้อนรอยเส้นทางสายมรณะ ชมสะพานข้ามแม่น้ำแคว	ขึ้นรถไฟสถานีแควใหญ่-ลงที่สถานีสะพานข้ามแม่น้ำแคว
	บ่าย	ล่องแพและชมธรรมชาติแม่น้ำแควน้อย	พักค้างคืนอำเภไทรโยค
2	เช้า	- นั่งช้างชมธรรมชาติที่ปางช้างไทรโยค - ชมน้ำตกไทรโยค	
	บ่าย	- เยือนถิ่นรอยอารยธรรมขอมที่อุทยานประวัติศาสตร์เมืองสิงห์	แวะซื้อของที่ระลึกอำเภไทรโยค

รายการที่ 2 ประจวบคีรีขันธ์

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	หมายเหตุ
1	เช้า	- ดูนกประจำถิ่นและต่างถิ่นที่บึงบัว เดินตามเส้นทางธรรมชาติ - ชมค้างแวนถิ่นใต้ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด	
	บ่าย	สักการะศาลหลักเมืองประจำจังหวัด	พักค้างคืนอำเภอบางสะพานน้อย
2	เช้า	ดำน้ำชมปะการังที่เกาะทะลุ เกาะสิงห์ เกาะสังข์	
	บ่าย	- ขึ้นเขาธงชัยเพื่อสักการะพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ มหาเจดีย์เก้ายอด พระมหาธาตุเจดีย์ภักดีประกาศ อนุสาวรีย์กรมหลวงชุมพร	แวะซื้อของฝากที่ตลาดฉัตรไชย อำเภอนิวหิน

รายการที่ 3 ราชบุรี

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	หมายเหตุ
1	เช้า	- สัมผัสวิถีชีวิตทางน้ำที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก - ชมพิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งสยาม - ชมความมหัศจรรย์ทางธรณีที่ถ้ำเขาบิน	
	บ่าย	- พักผ่อนที่สวนปาลิโรรี (แก่งส้มแมว) - เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์รถไฟ ** เปิดเฉพาะวันเสาร์-อาทิตย์และวันหยุดราชการ	พักค้างคืนอำเภอสวนผึ้ง
2	เช้า	- ชมพระอาทิตย์ขึ้นที่ยอดเขากระโจม - แวะชมน้ำตกผาแดง	
	บ่าย	- อุทยานธรรมชาติวิทยาในสมเด็จพระเทพฯ - แช่น้ำร้อนเพื่อสุขภาพที่ธารน้ำร้อนบ่อคลึง - เที่ยวชมน้ำตกเก้าโจน	

3.2.3) รายการนำเที่ยวทางธรรมชาติ สำหรับ 3 วัน

รายการที่ 1 ตาก

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	หมายเหตุ
1	เช้า	- ล่องต้นน้ำแม่กลองที่ระดับความตื้นตื้นมีมากกว่าเส้นทางอื่นๆ ที่หมู่บ้านปะหละทะ ล่องแก่งเลกะติ แก่งตุ๊กแก	เริ่มต้นการเดินทางที่อำเภออุ้มผาง
	บ่าย	- ตะลุยเส้นทางแก่งบันได แก่งหักศอก แก่งหินร่วง แก่งปราบเซียน แก่งคนมอง แก่งอกแตก แก่งม้าวัง แก่งกะช่อจ๊ะ น้ำตกทีลอเร ซึ่งเป็นน้ำตกที่ตกมาจากหน้าผาสูงชัน	พักค้างคืนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอุ้มผาง (แคมป์)
2	เช้า	- เดินป่าตามเส้นทางธรรมชาติหรือนั่งช้างชมผืนป่าตะวันตกที่มีความหลากหลายทางธรรมชาติ	
	บ่าย	- สัมผัสวิถีชีวิตของคนอยู่กับผืนป่าที่หมู่บ้านเซปะละ	พักค้างคืน (แคมป์ทีลอเร)
3	เช้า	- ชมพระอาทิตย์ขึ้นและทะเลหมอกยามเช้าดอยหัวมด - แวะพักและเล่นน้ำที่น้ำตกพาเจริญ	เวลา 05.00 น.
	บ่าย	- ชมสะพานไทย-พม่า ตลาดริมเมย - ลักการะศาลเจ้าพ่อพะวอเพื่อเป็นศิริมงคล	ชื่อของที่ระลึกตลาดริมเมย

รายการที่ 2 เพชรบุรี-ประจวบคีรีขันธ์

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	หมายเหตุ
1	เช้า	- ชมความงดงามของพระราชวังสนามจันทร์ - ชมพระที่นั่งคูหาผดุงสุธา ในถ้ำพระยานคร	
	บ่าย	- ดูนกและบัวหลากสีที่บึงบัว พื้นที่ชุ่มน้ำขนาดใหญ่ในเขตตะวันตก	พักค้างคืนที่อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2	เช้า	- เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ หว้ากอ	
	บ่าย	- นมัสการพระพุทธกิติสิริชัย มหาเจดีย์เก้ายอด พระมหาธาตุเจดีย์ภักดีประกาศ อนุสาวรีย์กรมหลวงชุมพร ณ เขาธงชัย	พักค้างคืน อำเภอบางสะพาน
3	เช้า	- ดำน้ำชมปะการังน้ำตื้น เกาะทะลุ เกาะสังข์ เกาะสิงห์	
	บ่าย	- แวะตลาดขายแดนด่านสิงขร	ซื้อของที่ระลึก

รายการที่ 3 ตาก

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	หมายเหตุ
1	เช้า	- ล่องต้นน้ำแม่กลอง น้ำตกทีลอจ้อ น้ำตกสายรุ้ง ธารน้ำร้อน แก่งตะโคะบี ผาผึ้ง ผาเลือด	เริ่มต้นการเดินทางที่อำเภอแม่สอด ล่องแพยาง
	บ่าย	- สัมผัสความชุ่มฉ่ำและความงดงามของน้ำตกทีลอซู ส่วนหนึ่งของผืนป่าตะวันตกที่สมบูรณ์	เล่นน้ำ/ถ่ายรูปพักค้างคืนเขตรักษา (แคมป์)
2	เช้า	- นั่งช้างชมไพร เยือนหมู่บ้านกะเหรี่ยงปะหละทะ - แวะเที่ยวถ้ำตะโคะบี	
	บ่าย	- เที่ยวชมสวนส้มสายน้ำผึ้ง - ชมบ้านโบราณที่ยังคงอนุรักษ์ไว้	พักค้างคืนอำเภออุ้มผาง
3	เช้า	- ชมพระอาทิตย์ขึ้นและทะเลหมอกยามเช้าดอยหัวมด - เล่นน้ำที่น้ำตกพาเจริญ	เวลา 05.30 น.
	บ่าย	- ชมวิถีชีวิตของสองฝั่งไทย-พม่า ตลาดริมเมย - สักการะศาลเจ้าพ่อพะวอ - แวะชมสินค้าชาวเขาที่ตลาดมูเซอ	ซื้อของที่ระลึกได้ทั้ง 2 ตลาด

3.3) รายการนำเที่ยวทางวัฒนธรรม (Cultural Tourism)

3.3.1) รายการนำเที่ยวทางวัฒนธรรม สำหรับ 1 วัน

รายการที่ 1 เพชรบุรี

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	หมายเหตุ
1	เช้า	- ตามรอยเส้นทางแห่งธรรมะ 9 วัดสำคัญในจังหวัดเพชรบุรี วัดกุฎี วัดเขาตะเครา วัดเขามันไดอิฐ วัดมหาธาตุ วัดพลับพลายชัย	
	บ่าย	- วัดใหญ่สุวรรณาราม วัดกำแพงแลง วัดพระพุทธไสยาสน์หรือวัดพระนอน และวัดสระบัว	แวะซื้อของที่ระลึกหน้าเขาวัง

รายการที่ 2 เพชรบุรี

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	หมายเหตุ
1	เช้า	- เยี่ยมเยือนวิถีชีวิตของชุมชนไทยทรงดำหรือลาวโซ่ง - สัมผัสความงดงามของพระรามราชนิเวศน์ ในรัชกาลที่ 5 - เดินชมตลาดริมน้ำ	ควรติดต่อเทศบาลหรือชุมชนล่วงหน้าในกรณีมาเป็นกลุ่มคณะ
	บ่าย	- ชมวัดโตนดหลวงที่สร้างด้วยหินอ่อนและมีรูปทรงคล้ายเรือสำเภา - ชมพระราชวังแห่งความรักและความหวังในรัชกาลที่ 6 - เล่นน้ำเพลินใจที่ชายหาดชะอำ	แวะซื้อของที่ระลึกระหว่างทาง

รายการที่ 3 ราชบุรี

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	หมายเหตุ
1	เช้า	- สัมผัสวิถีชีวิตริมน้ำที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก - เพลินใจกับสวนองุ่น - ชมอุทยานหุ่นขี้ผึ้งสยาม	นั่งเรือชมตลาด/คลอง
	บ่าย	- ชมพิพิธภัณฑ์หนังใหญ่ที่วัดขนอน - เยี่ยมชมวัดพระศรีอารย์ โบสถ์ร้อยล้าน - อนุรักษ์ทางธรรมชาติถ้ำเขาบิน	

3.3.2) รายการนำเที่ยวทางวัฒนธรรม สำหรับ 2 วันรายการที่ 1 ราชบุรี-กาญจนบุรี

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	หมายเหตุ
1	เช้า	- สัมผัสวิถีชีวิตทางน้ำที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก - สะพานข้ามแม่น้ำแคว ขึ้นรถไฟเส้นทางสายมรณะ	ขึ้นรถไฟที่สถานีสะพาน แควใหญ่ลงที่สถานี น้ำตก
	บ่าย	- เยือนพิพิธภัณฑ์ช่องเขาขาด - ล่องเรือในแม่น้ำแควน้อย - ประทับใจกับศิลปะการแสดงของชาวมอญ	พักค้างคืนอำเภอไทรโยค
2	เช้า	- เดินชมหมู่บ้านมอญในยามเช้า - ซี่ช้างหรือพายเรือคายัคล่องแม่น้ำแควน้อย - ชมความงดงามของหินงอกหินย้อยที่ถ้ำสะเว้า	นั่งเรือไปถ้ำ
	บ่าย	- เยือนอารยธรรมขอมที่ยังคงเหลืออยู่ ณ ปราสาทเมืองสิงห์	ซื้อของที่ระลึกก่อนกลับ

รายการที่ 2 กาญจนบุรี

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	หมายเหตุ
1	เช้า	- นมัสการพระที่วัดถ้ำเสือ - แวะสะพานข้ามแม่น้ำแคว - ชมศิลปะสมัยขอมที่ปราสาทเมืองสิงห์	
	บ่าย	- เที่ยวชมอุทยานแห่งชาติไทรโยคที่ยังมีร่องรอยทางประวัติศาสตร์ให้ได้ชม - แวะพักผ่อนและชมความสวยงามของน้ำตกเกริงกระเวีย	พักค้างคืนอำเภอลำสนธิ
2	เช้า	- ไล่บาตรยามเช้าที่สะพานมอญ สะพานไม้ที่ยาวที่สุดในประเทศไทย - สักการะร่างหลวงพ่อบุญรอด วัดวังแก้วเวภาราม - ชมเจดีย์พุทธคยาจำลอง	
	บ่าย	- ชมด้านเจดีย์สามองค์ เลือกซื้อสินค้าที่ด้านชายแดน ระหว่างไทย-พม่าก่อนเดินทางกลับ	ระหว่างทางแวะพัก น้ำตกเกริงกระเวีย

รายการที่ 3 ราชบุรี-กาญจนบุรี

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	หมายเหตุ
1	เช้า	- สัมผัสวิถีชีวิตตลาดน้ำที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก - ชมพิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งสยาม	นั่งเรือชมตลาด
	บ่าย	- นมัสการวัดถ้ำเสือ - ตามรอยอารยธรรมขอมเรื่องอำนาจที่ปราสาทเมืองสิงห์	พักค้างคืนที่อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี
2	เช้า	- ชมพิพิธภัณฑ์อักษะประวัติศาสตร์สงคราม - นั่งรถไฟเส้นทางสายมรณะ	ขึ้นรถไฟที่สถานีสะพาน แควใหญ่ลงสถานี สะพานฉ่ำกระแซ
	บ่าย	- ชมเขื่อนศรีนครินทร์ - เล่นน้ำที่น้ำตกเอราวัณ	แวะซื้อของที่ระลึกอำเภอ ท่าม่วง

3.3.3) รายการนำเที่ยวทางวัฒนธรรม สำหรับ 3 วัน

รายการที่ 1 กาญจนบุรี

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	หมายเหตุ
1	เช้า	- ศึกษาประวัติศาสตร์สงครามความขัดแย้งที่พิพิธภัณฑ์ อักษะ - นั่งรถไฟย้อนรอยประวัติศาสตร์เส้นทางสายมรณะ	ขึ้นรถไฟที่สถานีสะพาน แควใหญ่ลงที่สะพาน ฉ่ำกระแซ
	บ่าย	- ช้ามสะพานแขวน ชมน้ำตกไทรโยคใหญ่ อุทยาน แห่งชาติไทรโยค - แช่น้ำพุร้อนหินดาด	พักค้างคืนที่ อท.ทองผา ภูมิ (บ้านท่าช้าง)
2	เช้า	- นมัสการวัดหลวงพ่อบุญรอด หรือวัดวังกวีเวการาม - ชมเจดีย์พุทธคยาจำลองและชมวิถีชีวิตหมู่บ้านมอญ	
	บ่าย	- ชมสะพานมอญสะพานไม้ที่ยาวที่สุดในประเทศไทย - ล่องเรือชมเมืองบาดาลในแม่น้ำของกาเลีย	
3	เช้า	- ทำบุญตักบาตรยามเช้าที่วัดวังกวีเวการาม - เดินทางไปยังด่านเจดีย์สามองค์ ชมตลาดสินค้าชายแดน	ซื้อของที่ระลึกที่ตลาด ชายแดน
	บ่าย	แวะพักที่น้ำตกเกริงกระเวีย	

รายการที่ 2 เพชรบุรี-ประจวบคีรีขันธ์

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	หมายเหตุ
1	เช้า	- สัมผัสชมวิถีชีวิตของชุมชนไทยทรงดำหรือลาวโซ่ง - นมัสการพระที่วัดมหาธาตุ ตามหาปูนบ้านล้อเลียนการเมือง - ชมพระรามราชนิเวศน์ พระราชฐานในฤดูฝน รัชกาลที่ 5	
	บ่าย	- โครงการตามพระราชดำริแหลมผักเบี้ย โครงการรักษาสีงแวดล้อมและระบบนิเวศ - สัมผัสวิถีชีวิตชาวประมงไล่กระดานเก็บหอย - ล่องเรือชมทรายเม็ดแรก	ติดต่อการล่องเรือและไล่กระดานที่อบต.แหลมผักเบี้ย พักค้างคืนที่อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี
2	เช้า	- ชมพระราชนิเวศน์มฤคทายวัน “พระราชวังแห่งความรักและความหวัง” - นมัสการหลวงปู่ทวด วัดห้วยมงคล	
	บ่าย	- เล่นน้ำเย็นจ้ำที่น้ำตกป่าละอู - เพลิดเพลินกับตลาดยามเย็น อำเภอหัวหิน	พักค้างคืน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
3	เช้า	- ไล่บาตรในรุ่งเช้าที่เขาตะเกียบ - เลือกซื้อผ้าไหมพัทลุงที่เป็นเอกลักษณ์และมีชื่อเสียงของอำเภอหัวหิน - เดินทางไปยังพระนครศรีธรรมราชในรัชกาลที่ 4	
	บ่าย	- สักการะพระพุทธรูปดำเขาหลวง	ชื่อของที่ระลึกหน้าเขาวัง

รายการที่ 3 ดาก

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	หมายเหตุ
1	เช้า	- สักการะศาลพระเจ้าตากสินมหาราช	
	บ่าย	- ร่วมประเพณี ลอยกระทงสาย* อำเภอเมือง (สามารถปรับเปลี่ยนรายการนำเที่ยวเป็นประเพณีขึ้นธาตุเดือนเก้าหรือประเพณีสงกรานต์ไทย-พม่า)	พักค้างคืน อำเภอเมืองหรืออำเภอแม่สอด
2	เช้า	- ชมถ้ำแม่อุสุ อุทยานแห่งชาติแม่เมย	
	บ่าย	- นมัสการพระพุทธรูปหินอ่อน วัดดอนแก้ว - แชน้ำร้อนที่บ่อน้ำร้อนแม่กาษา	พักค้างคืนที่อำเภอแม่สอด
3	เช้า	- ชมตลาดริมเมย วิถีชีวิตของสองฝั่งไทย-พม่า - นมัสการพระพุทธรูปหินที่วัดไทยวัฒนาราม - สักการะศาลเจ้าพ่อพะวอ	
	บ่าย	- แวะชมศูนย์บริการวิชาการด้านพืชและปัจจัยการผลิต ดาก - เลือกซื้อของที่ระลึกที่ตลาดชุมชนก่อนเดินทางกลับ	

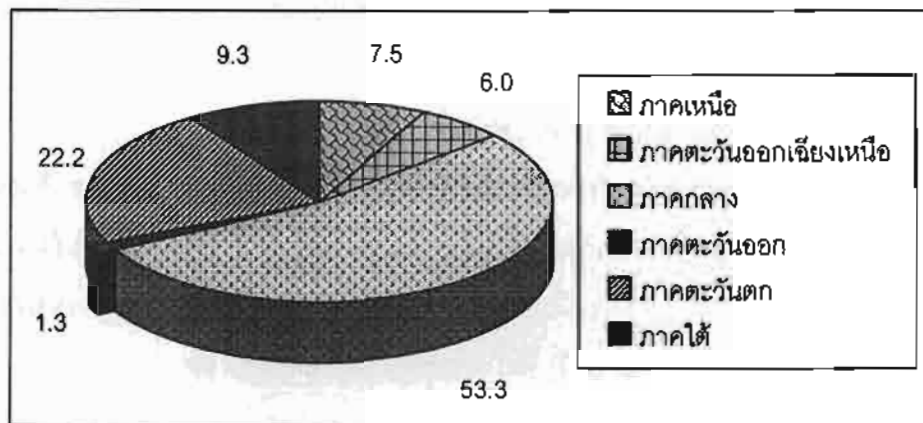
4.2.2 การปรับปรุงแผนกรรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ (FITs)

ผลการวิจัยพบว่า

1) พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวอิสระในเขต 5 จังหวัดภาคตะวันตก (ตาก กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์)

จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวอิสระที่เดินทางมาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว 5 จังหวัดภาคตะวันตกพบว่า ส่วนใหญ่มีถิ่นพำนักอยู่ในภาคกลาง รองลงมาคือกลุ่มนักท่องเที่ยวที่อาศัยอยู่ในเขต 5 จังหวัดภาคตะวันตก โดยส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในจังหวัดกาญจนบุรี และเพชรบุรี (แผนภาพที่ 19)

แผนภาพที่ 19 จำนวนและสัดส่วนของนักท่องเที่ยวอิสระ จำแนกตามถิ่นที่อยู่

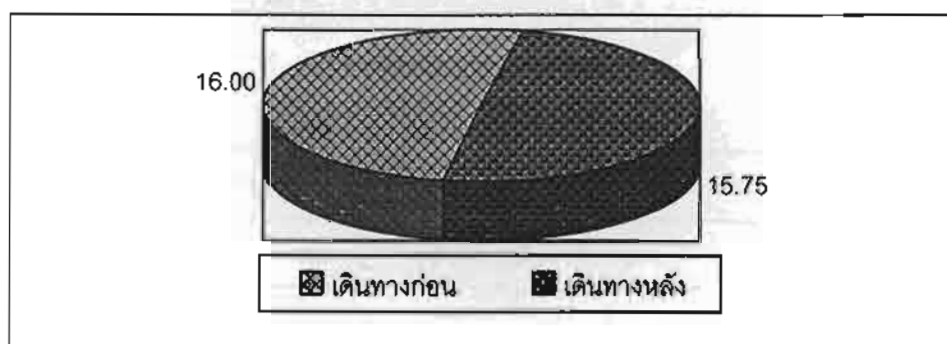


ที่มา: จากการสำรวจ

โดยกลุ่มนักท่องเที่ยวอิสระส่วนใหญ่อยู่วัยทำงาน วัยรุ่นและวัยกลางคน ซึ่งจากการสำรวจพบกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่น (อายุน้อยกว่า 15 ปี) และผู้สูงอายุ (อายุ 45 ปีขึ้นไป) ในจำนวนและสัดส่วนที่น้อยมาก ทั้งนี้ พฤติกรรมในการเดินทางส่วนใหญ่จะมากับกลุ่มเพื่อนและครอบครัว รวมถึงการจัดการท่องเที่ยวด้วยตนเองมากกว่า แต่พบว่ามีเพียงส่วนน้อยที่ใช้บริการจากบริษัทนำเที่ยว ซึ่งเป็นในลักษณะของการจองที่พัก

จากการสำรวจพบว่า นักท่องเที่ยวอิสระได้มีการเดินทางท่องเที่ยวภายในเขต 5 จังหวัดภาคตะวันตกก่อน/หลัง รวม 127 คน คิดเป็นร้อยละ 31.75 แบ่งเป็นนักท่องเที่ยวอิสระที่ได้เดินทางท่องเที่ยวภายในเขต 5 จังหวัดภาคตะวันตกก่อนเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดที่คณะวิจัยได้จัดเก็บข้อมูล ร้อยละ 16 และนักท่องเที่ยวอิสระที่วางแผนเดินทางท่องเที่ยวในเขต 5 จังหวัดภาคตะวันตกหลังจากท่องเที่ยวในจังหวัดที่ได้จัดเก็บข้อมูล ร้อยละ 15.75 (แผนภาพที่ 20)

แผนภาพที่ 20 จำนวนและสัดส่วนของนักท่องเที่ยวอิสระ จำแนกตามการเดินทางท่องเที่ยว ก่อน/หลังเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดจุดหมายปลายทาง

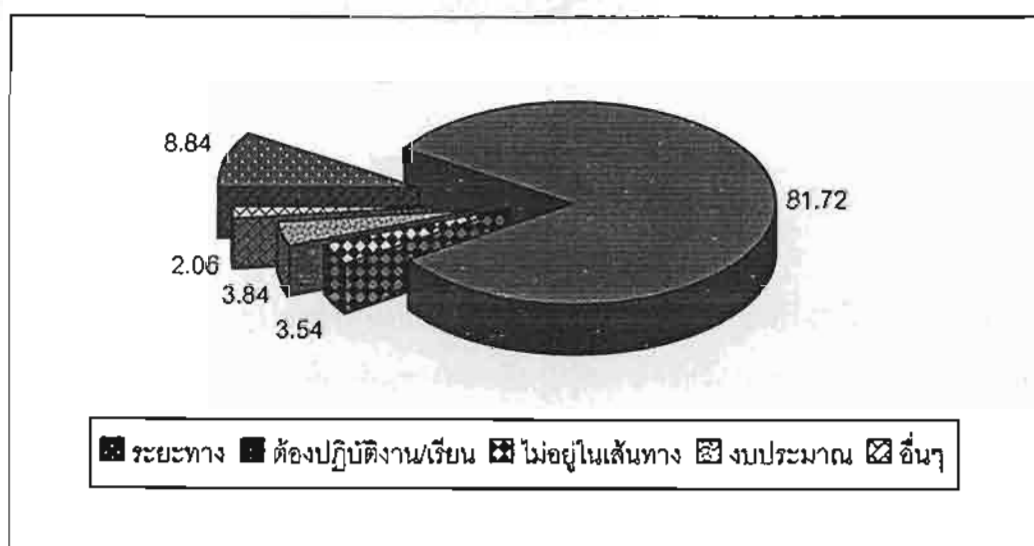


ที่มา: จากการสำรวจ

โดยผลการสำรวจจังหวัดและแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวอิสระเลือกเดินทางท่องเที่ยวก่อนมากที่สุดคือจังหวัดเพชรบุรี (ร้อยละ 7.50) รองลงมาคือจังหวัดกาญจนบุรี (ร้อยละ 4.50) และเดินทางท่องเที่ยวภายหลังคือจังหวัดกาญจนบุรี (ร้อยละ 7.7) และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (ร้อยละ 3.80) ตามลำดับ ส่วนจังหวัดที่มีผู้เลือกเดินทางท่องเที่ยวก่อน/หลังน้อยที่สุด คือ จังหวัดตาก (ร้อยละ 0.80) เนื่องจากระยะทางไกลต้องใช้เวลาในการเดินทางมาก ระยะเวลาในการท่องเที่ยวมีจำกัด รวมถึงยังไม่มีเส้นทางรถเชื่อมโยงในภูมิภาคตะวันตกที่สะดวกสบาย

นักท่องเที่ยวอิสระอีกเกือบสามในสี่ (ร้อยละ 68.50) ที่ไม่ประสงค์ที่จะเดินทางท่องเที่ยวในเขต 5 จังหวัดภาคตะวันตก ภายหลังจากได้เดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดใดจังหวัดหนึ่งแล้ว (แผนภาพที่ 21) ได้ให้เหตุผลที่จะไม่เดินทางคือ เนื่องจากนักท่องเที่ยวอิสระเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 81.72) ไม่มีเวลาและต้องกลับไปปฏิบัติงานหรือเรียนหนังสือ นอกจากนี้ยังมีเหตุผลอื่นๆ คือ ระยะทางไกลและต้องใช้เวลามากโดยเฉพาะจังหวัดตาก (ร้อยละ 8.84) ซึ่งสอดคล้องกับระยะเวลาในการท่องเที่ยวมีจำกัด รวมถึงงบประมาณหรือค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว (ร้อยละ 3.84) ไม่อยู่ในเส้นทางที่จะผ่านไปยังจังหวัดอื่นๆ (ร้อยละ 3.54) และเหตุผลอื่นๆ เช่น ตั้งใจจะมาเที่ยว ไม่ต้องการเที่ยวซ้ำ ต้องการไปยังจังหวัดอื่นๆ ที่มีชื่อในเขตนี้ (ร้อยละ 2.06) ตามลำดับ

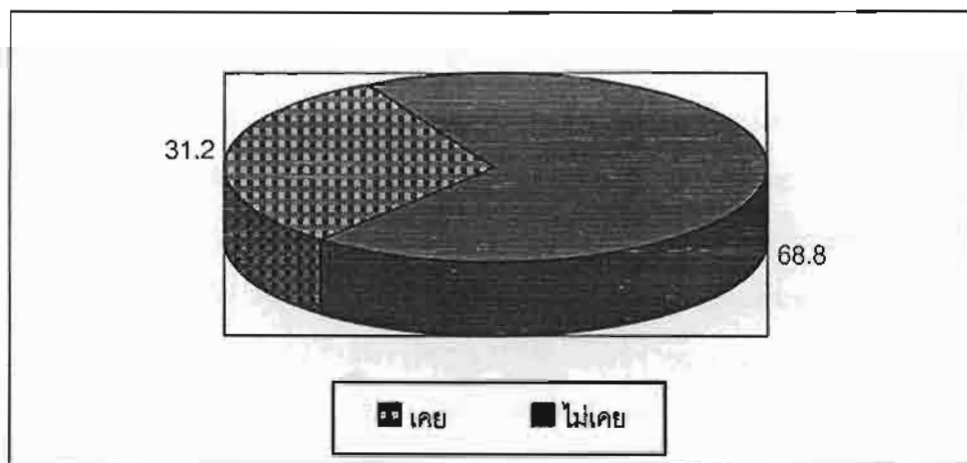
แผนภาพที่ 21 จำนวนและสัดส่วนของนักท่องเที่ยวอิสระ จำแนกตามเหตุผลที่นักท่องเที่ยวไม่ประสงค์ที่จะเดินทางท่องเที่ยวในเขต 5 จังหวัดภาคตะวันตก



ที่มา: จากการสำรวจ

แม้ว่านักท่องเที่ยวอิสระส่วนใหญ่จะไม่เดินทางภายหลังจากท่องเที่ยวในครั้งนี้แล้ว แต่จากการสำรวจการเดินทางท่องเที่ยวซ้ำหรือการกลับมาเยือนจังหวัดในเขต 5 จังหวัดภาคตะวันตกอีกครั้งในระยะ 6 เดือนที่ผ่านมา พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวอิสระหนึ่งในสาม (ร้อยละ 31.20) เคยเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเหล่านี้ (แผนภาพที่ 22) ซึ่งนักท่องเที่ยวอิสระเหล่านี้มีการเดินทางท่องเที่ยวซ้ำ เนื่องจากอาจเป็นเพราะจังหวัดเหล่านี้มีระยะทางไม่ไกล (ยกเว้นจังหวัดตาก) และมีสถานที่ท่องเที่ยวและกิจกรรมที่น่าสนใจมากมายทำให้นักท่องเที่ยวที่เยือนเหล่านี้เกิดความประทับใจและกลับมาเที่ยวที่จังหวัดเหล่านี้อีกครั้ง ซึ่งถือว่าแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดเหล่านี้มีศักยภาพเพียงพอที่จะดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวกลับมาเที่ยวซ้ำได้อีก ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขด้านระยะเวลาที่พบว่า เวลาในการพำนักรส่วนใหญ่ไม่เกิน 2 วัน หรือมีการเดินทางท่องเที่ยวมากในช่วงวันหยุด ซึ่งไม่เอื้ออำนวยให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปยังหลายจังหวัดได้

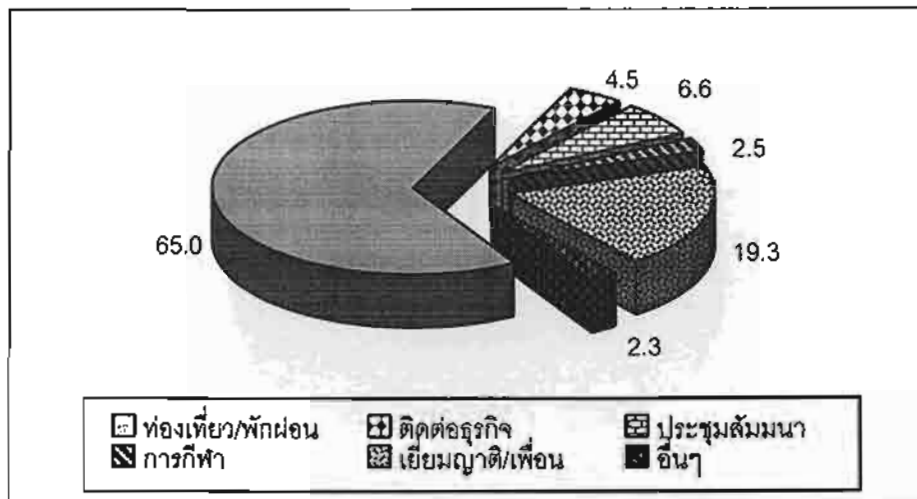
แผนภาพที่ 22 จำนวนและสัดส่วนของนักท่องเที่ยวอิสระ จำแนกตามการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดนี้ในระยะ 6 เดือนที่ผ่านมา



ที่มา: จากการสำรวจ

วัตถุประสงค์ในการเดินทางท่องเที่ยวมากกว่าครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่าง (ร้อยละ 65.00) เดินทางมาเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวในเขต 5 จังหวัดภาคตะวันตกด้วยวัตถุประสงค์เพื่อการท่องเที่ยวหรือพักผ่อน รองลงมาเพื่อเยี่ยมญาติหรือเพื่อน (ร้อยละ 19.30) นอกจากนี้ยังเดินทางมาเพื่อประชุมสัมมนา (ร้อยละ 6.60) ติดต่อธุรกิจ (ร้อยละ 4.50) การกีฬา (ร้อยละ 2.50) และด้วยวัตถุประสงค์อื่นๆ (ร้อยละ 2.30) ตามลำดับ (แผนภาพที่ 23)

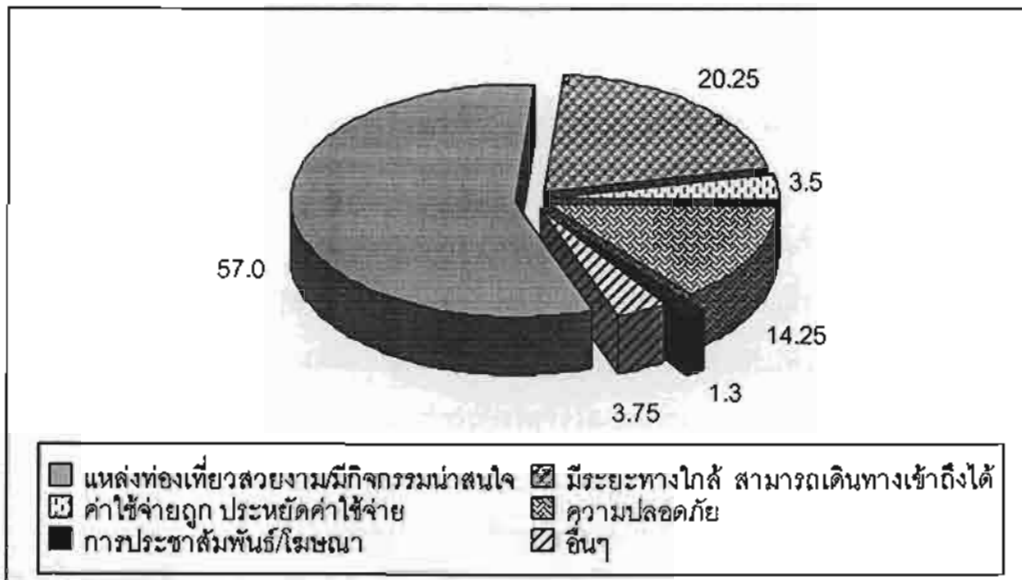
แผนภาพที่ 23 สัดส่วนของนักท่องเที่ยวอิสระ จำแนกตามวัตถุประสงค์ในการเดินทางท่องเที่ยว



ที่มา: จากการสำรวจ

โดยเหตุผลที่จูงใจให้นักท่องเที่ยวอิสระเดินทางมายังจังหวัด/แหล่งท่องเที่ยวในเขต 5 จังหวัดภาคตะวันตกมีหลายประการ แต่เหตุผลหลักที่สามารถดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวในจังหวัดเหล่านี้มากที่สุด คือ การที่จังหวัดเหล่านี้มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสวยงาม มีกิจกรรมน่าสนใจสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวอิสระได้ และเหมาะสมสำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางไป (ร้อยละ 57.00) แหล่งท่องเที่ยวมีระยะทางใกล้ สามารถเดินทางเข้าถึงได้โดยสะดวกและใช้ระยะเวลาในการเดินทางไม่มาก (ร้อยละ 20.25) จังหวัดต่างๆ ในเขตภาคตะวันตกมีความปลอดภัยเนื่องจากเส้นทางการเข้าถึง ไม่มีภัยธรรมชาติหรือความขัดแย้งทางการเมือง (ร้อยละ 14.25) อื่นๆ เช่น เพื่อเยี่ยมญาติ เป็นเส้นทางพักและผ่านไปยังจังหวัดอื่นๆ และประกอบพิธีทางศาสนา (ร้อยละ 3.75) ค่าใช้จ่ายถูก ประหยัดค่าใช้จ่าย เพราะมีเส้นทางใกล้ (ร้อยละ 3.50) การประชาสัมพันธ์/โฆษณา (ร้อยละ 1.30) (แผนภาพที่ 24)

แผนภาพที่ 24 จำนวนและสัดส่วนของนักท่องเที่ยวอิสระ จำแนกตามเหตุผลที่จูงใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมายังจังหวัด/แหล่งท่องเที่ยวในเขต 5 จังหวัดภาคตะวันตก



ที่มา: จากการสำรวจ

2) ศึกษาแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวอิสระในเขต 5 จังหวัดภาคตะวันตก (ตาก กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์)

2.1) แหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวอิสระได้ไปเยือนในเขต 5 จังหวัดภาคตะวันตก

จากการสำรวจแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวอิสระเดินทางไปเยือนในเขต 5 จังหวัดภาคตะวันตกประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (39 แห่ง) แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ (28 แห่ง) และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (3 แห่ง) รวมทั้งหมด 75 แห่ง จำแนกแหล่งท่องเที่ยวแต่ละจังหวัดดังนี้

2.1.2) จังหวัดตาก

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่ อุทยานแห่งชาติอุ้มผาง น้ำตกทีลอซู อุทยานแห่งชาติลานสาง อุทยานแห่งชาติตากสินมหาราช อุทยานแห่งชาติพาเจริญ ป่อน้ำร้อนแม่กาษา

แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ได้แก่ วัดมหาธาตุ วัดพระเจ้าทันใจ เรือนภูมิพล ศาลพระเจ้าตากสิน

แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ได้แก่ ตลาดริมเมย ตลาดมูเซอ
อำเภอแม่สอด

2.1.2) จังหวัดกาญจนบุรี

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่ น้ำตกไทรโยคน้อย
น้ำตกไทรโยคนใหญ่ น้ำตกเอราวัณ น้ำตกห้วยแม่ขมิ้น น้ำตกผาตาด น้ำพุร้อนหินดาด ถ้ำกระแซ
ช่องแพ่น้ำแคว ป่อหลอย

แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ได้แก่ สะพานข้ามแม่น้ำแคว
เส้นทางรถไฟสายมรณะ สุสานทหารสัมพันธมิตร ปราสาทเมืองสิงห์ เขื่อนในจังหวัดกาญจนบุรี
ช่องเขาขาด วัดถ้ำเสือ วัดญาณสัมปันโน วัดเขาน้อย วัดถ้ำแก้ว วัดพระแท่นดงรัง อำเภอสังขละบุรี

แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม -

2.1.3) จังหวัดราชบุรี

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่ ถ้ำเขานิน ถ้ำจอมพล เขาวง
ถ้ำค้างคาว ธารน้ำร้อนปอดสิงห์อำเภอสวนผึ้ง

แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ได้แก่ วัดมหาธาตุวรมหา-
วิหาร คูบัว วัดขนอน พิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้ง

แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ได้แก่ ตลาดน้ำดำเนินสะดวก
โรงงานปั้นโอ่ง ชุมชนโบราณคูบัว

2.1.4) จังหวัดเพชรบุรี

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่ ชายหาดชะอำ ถ้ำเขาลวง
เขาย้อย หาดปึกเตียน หาดเจ้าสำราญ ป่าชายเลนบางตะบูน โครงการตามพระราชดำริ
ห้วยทราย โครงการตามพระราชดำริแหลมผักเบี้ย โครงการรักษาสิงแวดล้อมและระบบนิเวศ

แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ได้แก่ พระนครคีรี พระราชม-
ราชินีเวศน์ พระราชินีเวศน์มฤคทายวัน วัดใหญ่สุวรรณาราม วัดเขานันไคยรัฐ วัดมหาธาตุวร-
มหาวิหาร

แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม -

2.1.5) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่ ชายหาดหัวหิน สวนสน
ประดิพัทธ์ น้ำตกปาละฮู เขาตะเกียบ อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด หาดวนกร อ่าวมะนาว
เขาช่องกระจก น้ำตกห้วยยาง เกาะทะลุ เกาะสิงห์ เกาะสังข์ วนอุทยานปราณบุรี

แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ได้แก่ อุทยานวิทยาศาสตร์
พระจอมเกล้า ณ หว้ากอ วัดใหญ่ห้วยมงคล สถานีรถไฟหัวหิน

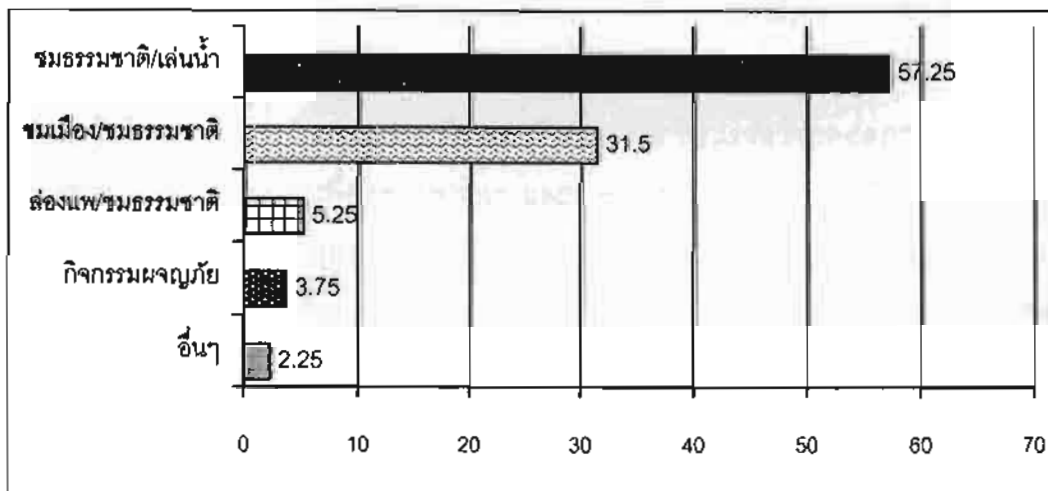
แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ได้แก่ ตลาดฉัตรไชย ด้านสิงขร

2.2) กิจกรรมการท่องเที่ยว

ผลการสำรวจพบว่า กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวอิสระส่วนใหญ่เดินทางท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติและมากกว่าครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างพอใจที่จะชมธรรมชาติและเล่นน้ำ (ร้อยละ 57.25) รองลงมาชอบที่จะชมทัศนียภาพของจังหวัดและชมธรรมชาติ (ร้อยละ 31.50) นอกจากนี้พอใจที่จะล่องแพและชมธรรมชาติ (ร้อยละ 5.25) กิจกรรมผจญภัย เช่น ปีนเขา เดินป่า ล่องแก่ง (ร้อยละ 3.75) และกิจกรรมอื่นๆ เช่น กิจกรรมทางศาสนา การทัศนศึกษา และกีฬา (ร้อยละ 2.25) ตามลำดับ (แผนภาพที่ 25)

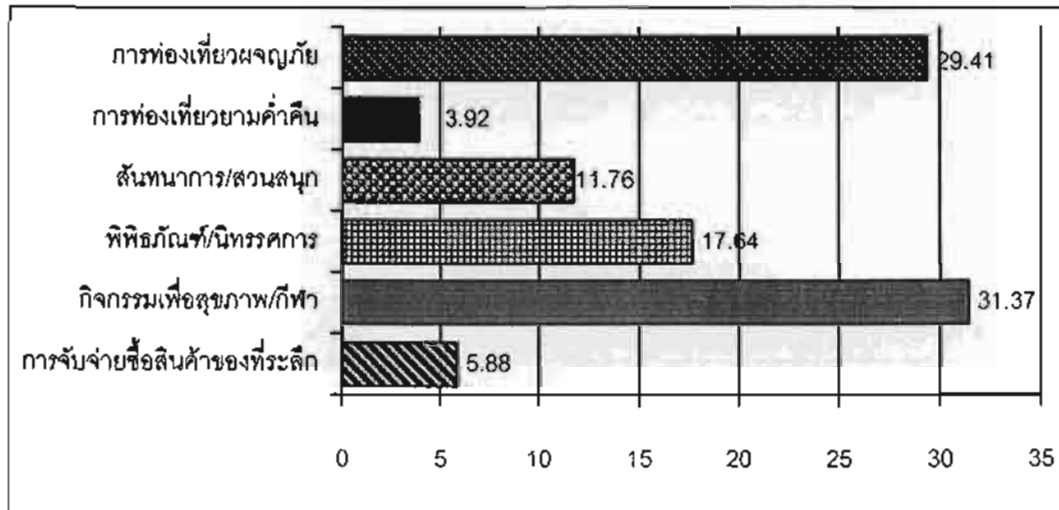
ส่วนกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวอิสระ ได้เสนอแนะให้จังหวัดในเขต 5 จังหวัดภาคตะวันตกมีกิจกรรมเพื่อดึงดูดความสนใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยว ได้แก่ กิจกรรมเพื่อสุขภาพ กีฬาทั้งทางบกและทางน้ำ (ร้อยละ 31.37) การท่องเที่ยวผจญภัย อาทิ ปีนเขา เดินป่า ล่องแก่ง (ร้อยละ 29.41) การเข้าชมพิพิธภัณฑ์ นิทรรศการ การแสดงวัฒนธรรมท้องถิ่น และมรดกท้องถิ่นท้องถิ่นเป็นผู้ให้ข้อมูล (ร้อยละ 17.64) กิจกรรมนันทนาการและสวนสนุก (ร้อยละ 11.76) การจับจ่ายซื้อสินค้าของที่ระลึกท้องถิ่นและสถานที่ในการจำหน่ายสินค้า (ร้อยละ 5.88) และกิจกรรมการท่องเที่ยวยามค่ำคืน (ร้อยละ 3.92) (แผนภาพที่ 26)

แผนภาพที่ 25 จำนวนและสัดส่วนของนักท่องเที่ยวอิสระ จำแนกตามกิจกรรมการท่องเที่ยว



ที่มา: จากการสำรวจ

แผนภาพที่ 26 จำนวนสัดส่วนของนักท่องเที่ยวอิสระ จำแนกตามกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวอิสระได้
เสนอแนะให้จังหวัดในเขต 5 จังหวัดภาคตะวันตก



ที่มา: จากการสำรวจ

2.3) ความสนใจแหล่งท่องเที่ยวหรือรูปแบบการท่องเที่ยวเฉพาะทางใน
เขต 5 จังหวัดภาคตะวันตก

จากการสำรวจความสนใจแหล่งท่องเที่ยวหรือรูปแบบการท่องเที่ยวเฉพาะทางในเขต 5 จังหวัดภาคตะวันตก พบว่า นักท่องเที่ยวอิสระเกือบทุกคน (ร้อยละ 99.50) มีความสนใจแหล่งท่องเที่ยวหรือรูปแบบการท่องเที่ยวเฉพาะทางในเขต 5 จังหวัดภาคตะวันตก มีเพียงร้อยละ 0.50 เท่านั้นที่ไม่สนใจแหล่งท่องเที่ยวหรือรูปแบบการท่องเที่ยวเฉพาะทางดังกล่าว

ส่วนรูปแบบการท่องเที่ยวเฉพาะทางหรือกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวอิสระให้ความสนใจ โดยแบ่งระดับความสนใจของนักท่องเที่ยวอิสระออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ซึ่งพบว่ารูปแบบการท่องเที่ยวหรือกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจในระดับมากมี 3 รูปแบบ คือการเยี่ยมชมวัด พระราชวังและสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ/สปา และการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น การล่องแก่ง ปีนเขา เดินป่า ดูนก ส่วนรูปแบบการท่องเที่ยวหรือกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจในระดับปานกลางพบ 4 รูปแบบ ได้แก่ การเที่ยวชมป่าชายเลน การศึกษาโครงการตามพระราชดำริ การชมวิถีชีวิตชุมชน/ชนกลุ่มน้อย และการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ทั้งนี้ จากการสำรวจไม่พบว่ามีรูปแบบการท่องเที่ยวหรือกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจในระดับน้อย (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 กิจกรรมหรือรูปแบบการท่องเที่ยวเฉพาะทางที่นักท่องเที่ยวอิสระมีความสนใจ

กิจกรรม/รูปแบบการท่องเที่ยวเฉพาะทาง	ระดับความสนใจ
1. ชมวัด พระราชวังและสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์	มาก
2. ชมป่าชายเลน	ปานกลาง
3. ศึกษาโครงการตามพระราชดำริ	ปานกลาง
4. การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ/สปา	มาก
5. การท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น การล่องแก่ง ปีนเขา เดินป่า ดูนก	มาก
6. ชมวิถีชีวิตชุมชน/ชนกลุ่มน้อย	ปานกลาง
7. การท่องเที่ยวเชิงเกษตร	ปานกลาง

ที่มา: จากการสำรวจ

2.4) การพัฒนาการท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองความต้องการและความยั่งยืนทางการท่องเที่ยวในเขต 5 จังหวัดภาคตะวันตก

การวิจัยในครั้งนี้ได้สำรวจความคิดเห็นนักท่องเที่ยวอิสระเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยว เพื่อตอบสนองความต้องการและความยั่งยืนทางการท่องเที่ยวในเขต 5 จังหวัดภาคตะวันตก โดยพบว่ารูปแบบการพัฒนาที่นักท่องเที่ยวอิสระให้ความสำคัญ 3 อันดับแรก ได้แก่ ความสวยงามและความสะอาด การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว/กิจกรรมหลากหลาย และความปลอดภัย ส่วนรูปแบบการพัฒนาที่นักท่องเที่ยวสนใจในอันดับอื่นๆ มีดังนี้ เส้นทางคมนาคมที่สะดวกและความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลการท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว และคุณภาพของสินค้าและบริการ (ตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 รูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองความต้องการและความยั่งยืนทางการท่องเที่ยวในเขต 5 จังหวัดภาคตะวันตก

รูปแบบการพัฒนา	อันดับที่
1. ความสวยงามและความสะอาด	1
2. การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว/กิจกรรมหลากหลาย	2
3. ความปลอดภัย	3
4. เส้นทางคมนาคมที่สะดวกและความสามารถในการเข้าถึง	4

รูปแบบการพัฒนา	อันดับที่
5. ข้อมูลการท่องเที่ยว	5
6. สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว	6
7. คุณภาพของสินค้าและบริการ	7

ที่มา: จากการสำรวจ

2.5) ข้อเสนอแนะอื่นๆ ของนักท่องเที่ยวอิสระต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขต 5 จังหวัดภาคตะวันตก

2.5.1) ข้อมูลการท่องเที่ยว ศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยวการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ให้บริการควรมีอย่างพอเพียง (ร้อยละ 31.96)

2.5.2) การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว อาทิ ป้ายข้อมูลและแหล่งท่องเที่ยว ห้องน้ำ ดงชยะ ที่จอดรถ การบริการรถนำเที่ยว (ร้อยละ 29.89)

2.5.3) ความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว การจัดภูมิทัศน์ให้สวยงามและมุ่งเน้นการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน (ร้อยละ 14.43)

2.5.4) การให้บริการของคนในท้องถิ่น เจ้าหน้าที่และการจำหน่ายสินค้าที่เป็นธรรม (ร้อยละ 12.37)

2.5.5) ควรอนุรักษ์ให้คงความเป็นท้องถิ่น (ร้อยละ 7.22)

2.5.6) การสร้างกิจกรรมในวันหยุด เพื่อดึงดูดใจนักท่องเที่ยว (ร้อยละ 4.13)

3) โปรแกรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ (FITs)

การจัดทำเส้นทางการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระเป็นการนำเสนอแหล่งท่องเที่ยวทางเลือกที่เหมาะสมในแต่ละเส้นทางนั้นๆ ซึ่งนักท่องเที่ยวอิสระสามารถเลือกเดินทางท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวบางแห่งได้

3.1) เส้นทางการท่องเที่ยวแบบผสม (Mixed-tourism Program)

3.1.1) เส้นทางท่องเที่ยวแบบผสม สำหรับ 1 วัน

เส้นทางที่ 1 ราชบุรี

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	ระยะทาง	ระยะเวลา	หมายเหตุ
1	เช้า	กรุงเทพฯ - ล่องเรือชมตลาดน้ำดำเนินสะดวก - ชมพิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งสยาม - เยี่ยมชมและสักการะวัดพระศรี อารย	50 กม. 27 กม. 5 กม.	50 นาที 30 นาที 10 นาที	
	บ่าย	- นมัสการวัดมหาธาตุ - ชมการทำโสมังกร - ชมถ้ำเขาบิน Unseen in Thailand - ทัศนียภาพค้ำถ้ำร้อยล้าน' เดินทางกลับกรุงเทพฯ	22 กม. 1 กม. 22 กม. 35 กม. 96 กม.	25 นาที 5 นาที 25 นาที 40 นาที 1.30 ชม.	1. เวลาชมค้างคาว ประมาณ 17.30 น. แวะซื้อของที่ระลึก ระหว่างทางก่อน เดินทางกลับ

เส้นทางที่ 2 กาญจนบุรี

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	ระยะทาง	ระยะเวลา	หมายเหตุ
1	เช้า	กรุงเทพ - ชมพิพิธภัณฑ์อักษะเขลยศึก - สุสานสัมพันธมิตร - สะพานข้ามแม่น้ำแคว ย้อนรอย ประวัติศาสตร์เส้นทางรถไฟสาย มรณะ	130 กม. 1 กม. 2 กม.	2 ชม. 5 นาที 10 นาที	ขึ้นรถไฟสถานี สะพานแควใหญ่ ลงที่สถานีถ้ำกระแซ (10.31-11.41 น.)
	บ่าย	- ชมทัศนียภาพเขื่อนศรีนครินทร์ - เล่นน้ำเย็นจ้ำที่น้ำตกเอราวัณ เดินทางกลับกรุงเทพฯ	69 กม. 4 กม. 205 กม.	1 ชม. 15 นาที 3.30 ชม.	แวะซื้อของที่ระลึก ก่อนเดินทางกลับ

เส้นทางที่ 3 เพชรบุรี

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	ระยะทาง	ระยะเวลา	หมายเหตุ
1	เช้า	กรุงเทพ - ชมพระนครคีรีในรัชกาลที่ 4 - เยือนพระรามราชนิเวศน์ - นมัสการวัดมหาธาตุ และชมศิลปะ ปูนปั้นสกุลช่างเพชรบุรี	123 กม. 3 กม. 1.5 กม.	2 ชม. 10 นาที 5 นาที	สามารถแวะชม ตลาดริมน้ำก่อน เดินทางไป อ.ชะอำ ได้
	บ่าย	- พระราชนิเวศน์มฤคทายวัน - ชายหาดชะอำ กรุงเทพฯ	48 กม. 10 กม. 163 กม.	50 นาที 15 นาที 2.30 ชม.	แวะซื้อของที่ระลึก ก่อนเดินทางกลับ

3.1.2) เส้นทางการท่องเที่ยวแบบผสม สำหรับ 2 วัน

เส้นทางที่ 1 เพชรบุรี-ประจวบคีรีขันธ์

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	ระยะทาง	ระยะเวลา	หมายเหตุ
1	เช้า	กรุงเทพฯ - พระราชนิเวศน์มฤคทายวัน - วนอุทยานปราณบุรี - ศาลหลักเมือง จ. ประจวบคีรีขันธ์	171 กม. 28 กม. 75 กม.	2.50 ชม. 30 นาที 1 ชม.	
	บ่าย	- เยี่ยมชมอุทยานวิทยาศาสตร์พระ จอมเกล้า ณ หว้ากอ	12 กม.	20 นาที	พักค้างคืน อำเภอ บางสะพาน (75 กม.)
2	เช้า	- ดำน้ำชมปะการังที่เกาะทะลุ เกาะสิงห์ เกาะสังข์	7 กม. ¹ 7 กม. ²	10 นาที 30 นาที	1. ทางรถยนต์ 2. ทางเรือ ลงเรือที่ ท่าเรือเกาะทะลุ
	บ่าย	- เขาธงชัย พระพุทธกิตติ ศิริชัย มหาเจดีย์เก้ายอด พระมหาธาตุ เจดีย์ภักดีประกาศ อนุสาวรีย์กรม หลวงชุมพร - ตลาดจัดรถไฟฟ้า อำเภอหัวหิน กรุงเทพฯ	28 กม. 153 กม. 190 กม.	30 นาที 2 ชม. 3 ชม.	แวะซื้อของที่ระลึก จังหวัดเพชรบุรี ระหว่างทาง

เส้นทางที่ 2 เพชรบุรี-ประจวบคีรีขันธ์

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	ระยะทาง	ระยะเวลา	หมายเหตุ
1	เช้า	กรุงเทพฯ - ชมพระนครคีรี - นมัสการพระพุทธรูปที่ถ้ำเขาหลวง - ชมสถาปัตยกรรมแบบตะวันตกที่ พระรามราชนิเวศน์	123 กม. 5 กม. 8 กม.	2 ชม. 10 นาที 15 นาที	ขึ้นพระนครคีรีได้ ทางเท้าและเคเบิล คาร์
	บ่าย	- วนอุทยานเขานางพันธุรัต - กิจกรรมชายหาดที่หาดชะอำ	28 กม. 14 กม.	30 นาที 15 นาที	พักผ่อนเดิน อำเภอ ชะอำ
2	เช้า	- ชมพระราชวังแห่งความรักและ ความหวัง "พระราชนิเวศน์ มฤคทายวัน" - นมัสการหลวงปู่ทวด วัดห้วยมงคล	8 กม. 27 กม.	15 นาที 30 นาที	
	บ่าย	- สัมผัสธรรมชาติที่น้ำตกป่าละอู - นั่งช้างชมธรรมชาติ กรุงเทพฯ	40 กม. 60 กม. 190 กม.	45 นาที 1 ชม. 3 ชม.	ซื้อของที่ระลึกได้ที่ ตลาดจัดไร่ไชย อำเภห้วยหิน หรือ ตามเส้นทางหลวง จังหวัดเพชรบุรี

เส้นทางที่ 3 กาญจนบุรี

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	ระยะทาง	ระยะเวลา	หมายเหตุ
1	เช้า	กรุงเทพฯ - สุสานทหารสัมพันธมิตร - สะพานข้ามแม่น้ำแคว ขึ้นรถไฟ เส้นทางสายมรณะ	130 กม. 2 กม.	2 ชม. 10 นาที	ขึ้นรถไฟสถานี สะพานแควใหญ่ ลงที่สถานีกำแพงแสน (10.31-11.41 น.)
	บ่าย	- ชมพิพิธภัณฑ์ช่องเขาขาด - ล่องเรือในแม่น้ำแควน้อย - ชมการแสดงของชาวมอญ	76 กม. 30 กม. ¹ -	1.20 ชม. 1 ชม. -	1. นั่งเรือไปยัง หมู่บ้านมอญที่ ท่าเรือปากแฉ่ง พัก ค้างคืนที่จ้งเกิ้ลราฟ อัมเภอไทรโยค
2	เช้า	- ชมวิถีชีวิตหมู่บ้านมอญ - ซี่ช้าง หรือพายเรือคายัคช่องแม่น้ำ แควน้อย - ปันจักรยานชมธรรมชาติ	- - -	- - -	กิจกรรมภายใน หมู่บ้านมอญอยู่ ใกล้กับที่พัก
	บ่าย	- เยือนร่องรอยอารยธรรมขอมที่ ปราสาทเมืองสิงห์ - สักการะอนุสาวรีย์สมเด็จพระ นเรศวรมหาราช กรุงเทพฯ	23 กม. 66 กม. 105 กม.	30 นาที 1 ชม. 1.30 ชม.	แวะซื้อของที่ระลึก ก่อนเดินทางกลับ

3.1.3 เส้นทางท่องเที่ยวแบบผสม สำหรับ 3 วัน

เส้นทางที่ 1 ตาม

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	ระยะทาง	ระยะเวลา	หมายเหตุ
1	เช้า	เริ่มต้นที่อำเภออุ้มผาง ¹ ล่องเรือต้นแม่น้ำแม่กลองชมน้ำตก ทีลอจ๋อ น้ำตกสายรุ้งธารน้ำร้อน- แก่งตะโค๊ะบี-ผาผึ้ง-ผาเลือด	12 กม.	3 ชม.	1. กรุงเทพฯ-อ.อุ้มผาง 647 กม./10.30 ชม. 2. ล่องแพยางอำเภอ อุ้มผาง
	บ่าย	เดินทางสู่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอุ้มผาง	10 กม. ¹	1 ชม. ¹ // ชม. ²	1. ทางรถยนต์ 2. ล่องเรือขึ้นที่ท่า ทรายและเดินเท้าต่อ (มิ.ย.-ต.ค.) พักค้างคืนบริเวณ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ ป่าอุ้มผาง (แคมป์)
2	เช้า	- ชมน้ำตกทีลอซู/เล่นน้ำ	1.5 กม.	25 นาที	เดินเท้าไปยังน้ำตก เล่นน้ำ/ถ่ายรูป
	บ่าย	- เยี่ยมชมสวนส้ม	36 กม.	50 นาที	พักค้างคืน อำเภอ อุ้มผาง
		- แวะชมถ้ำตะโค๊ะบี	4 กม.	10 นาที	
		- ชมบ้านโบราณ	10 กม.	15 นาที	
3	เช้า	- สัมผัสบรรยากาศของยามเช้าดู พระอาทิตย์ขึ้นที่ดอยหัวหมด ¹ - เล่นน้ำเพลินใจที่น้ำตกพาเจริญ	10 กม. 134 กม.	15 นาที 2.45 นาที	1. เวลาชม 05.30 น.
	บ่าย	- วิถีชีวิตที่สะพานมิตรภาพไทย-พม่า และตลาดริมเมย - สักการะศาลพะวอ กรุงเทพฯ	40 กม. 17 กม. 495 กม.	45 นาที 20 นาที 7 ชม.	สถานที่ซื้อของที่ ระลึกระหว่างทาง ตลาดมูเซอ

* นักท่องเที่ยวอิสระควรใช้บริการจากบริษัทนำเที่ยวหรือที่พักที่ให้บริการนำเที่ยวในเส้นทางนี้

เส้นทางที่ 2 กาญจนบุรี

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	ระยะทาง	ระยะเวลา	หมายเหตุ
1	เช้า	กรุงเทพฯ - ชมสะพานข้ามแม่น้ำแคว - แวะน้ำตกเกริงกระเวีย	133 กม. 187 กม.	2.30 ชม. 3 ชม.	
	บ่าย	- ด่านเจดีย์สามองค์ ชมวิถีชีวิตและ ตลาดการค้าชายแดนไทย-พม่า	40 กม. 25 กม.	1 ชม. 25 นาที	ซื้อของที่ระลึกสินค้า ชายแดน พักค้างคืน อำเภอ สังขละบุรี (24 กม.)
2	เช้า	- ดักบาตรและสัมผัสวิถีชีวิต ชาวมอญที่สะพานมอญ - นั่งเรือล่องแม่น้ำซองกาเลีย ชมเมืองบาดาล' - วัดวังกวีเวการาม สักการะร่างหลวง พ่ออุตตมะ - พระธาตุพุทธคยาจำลอง และแวะ ชมหมู่บ้านชาวมอญ	3 กม. 1 กม. 3 กม. 1 กม.	10 นาที 5 นาที 10 นาที 5 นาที	1. ลงเรือหรือแพที่ ท่าเรือข้ามสะพาน มอญหรือริสอร์ท ที่ติดกับแม่น้ำ ซองกาเลีย ใช้เวลา ในการล่องเรือ/แพ 2 ชม.
	บ่าย	- อุทยานแห่งชาติเขาแหลม ชมทัศนียภาพอ่างเก็บน้ำที่ป้อมปี่	33 กม.	45 นาที	พักค้างคืนบ้าน ทาร์ซาน อุทยาน แห่งชาติทองผาภูมิ หรืออำเภอทองผาภูมิ
3	เช้า	- อุทยานแห่งชาติทองผาภูมิ ชมธรรมชาติ อาทิ เนินกุศดอย จดชม วิวต่างๆ	60 กม.	1.30 ชม.	เส้นทางโค้งต้องใช้ ความระมัดระวังใน การขับ
	บ่าย	- แวะธารน้ำพุร้อนหินดาด กรุงเทพฯ	79 กม. 255 กม.	1 ชม. 4 ชม.	แวะซื้อของที่ระลึก ก่อนเดินทางกลับ

รายการที่ 3 เพชรบุรี-ประจวบคีรีขันธ์

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	ระยะทาง	ระยะเวลา	หมายเหตุ
1	เช้า	กรุงเทพฯ - เยี่ยมชมพระราชวังสนามจันทร์ ในรัชกาลที่ 6 - ชมทัศนียภาพของอำเภอหัวหินที่ เขาตะเกียบ - แวะชมโรงงานผ้าไหมพัทลุงที่ ลวดลายเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น	171 กม. 19 กม. 7 กม.	2.30 ชม. 25 นาที 10 นาที	
	บ่าย	- สักการะศาลหลักเมือง จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ - ชมทิวทัศน์ของจังหวัดบนเขาช่อง กระจก (เดินเท้า) ¹	92 กม. 1 กม.	1.30 ชม. 5 นาที	1. สูง 245 เมตร พักค้างคืนที่อำเภอ เมือง จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์
2	เช้า	- อุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ หวังกอ	12 กม.	15 นาที	
	บ่าย	- นมัสการพระพุทธนิมิตศิริชัย มหาเจดีย์เก้ายอด พระมหาธาตุเจดีย์ ภักดีประกาศ อนุสาวรีย์กรมหลวง ชุมพรที่ทอดเขาธงชัย - เล่นน้ำชายหาดอ่าวแม่รำพึง	55 กม. 20 กม.	1 ชม. 25 นาที	พักค้างคืนที่อำเภอ บางสะพานจังหวัด ประจวบคีรีขันธ์
3	เช้า	- ดำน้ำชมปะการังที่เกาะทะลุ เกาะสิงห์ เกาะสังข์	7 กม. ¹ 7 กม. ²	10 นาที 30 นาที	เดินทางทางรถยนต์ (1) ต่อด้วยทางเรือ ลงเรือที่ท่าเรือเกาะ ทะลุ (2)
	บ่าย	- ชมตลาดการค้าชายแดนด่านสิงขร กรุงเทพฯ	95 190	1.30 ชม. 3 ชม.	แวะซื้อของที่ระลึก ตลาด ภัตตาคาร อำเภอหัวหิน หรือ จังหวัดเพชรบุรี

3.2) เส้นทางการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (Nature-based Tourism Program)

3.2.1) เส้นทางท่องเที่ยวทางธรรมชาติ สำหรับ 1 วัน

เส้นทางที่ 1 เพชรบุรี

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	ระยะทาง	ระยะเวลา	หมายเหตุ
1	เช้า	กรุงเทพฯ - อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน - ดูนกตามเส้นทางธรรมชาติที่บ้าน กว้างแคมป์ ¹ - ชมผีเสื้อ	180 กม. 35 กม.	3 ชม. 1 ชม.	1. ทางโค้งและต้องใช้ ความระมัดระวัง 2. ตรวจสอบเวลาการ ขึ้นลงแต่ละช่วง
	บ่าย	- สนุกสนานกับการล่องแม่น้ำเพชรบุรี กรุงเทพฯ	38 กม. 180 กม.	1 ชม. 3 ชม.	มีรีสอร์ทให้บริการ ล่องแพยางได้เรื่อย แวะซื้อของที่ระลึก ก่อนเดินทางกลับ

เส้นทางที่ 2 ประจวบคีรีขันธ์

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	ระยะทาง	ระยะเวลา	หมายเหตุ
1	เช้า	กรุงเทพฯ - ล่องเรือที่บ้านบางปู ¹ - หาดแหลมศาลา - เดินชมถ้ำพระยานคร "พระที่นั่ง คูหาฤๅษี" ในรัชกาลที่ 5 ²	225 กม. 480 เมตร 500 เมตร	3 ชม. 10 นาที 40 นาที	1. สามารถเดินข้าม เขาเทียน (45 นาที) แทนการนั่งเรือ 2. เดินเท้าขึ้นชมถ้ำ
		- อุทยานแห่งชาติสามร้อยยอด (เส้นทางศึกษาธรรมชาติ ค้างแว่นดินใต้)	17 กม.	20 นาที	1. สามารถแวะซื้อ ของที่ระลึกได้อีกที่
		- ตลาดจัดไร่ชัย อำเภอหัวหิน ¹ กรุงเทพฯ	63 กม. 190 กม.	1 ชม. 3 ชม.	จังหวัดเพชรบุรี

เส้นทางที่ 3 เพชรบุรี

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	ระยะทาง	ระยะเวลา	หมายเหตุ
1	เช้า	กรุงเทพฯ			
		- ศูนย์และชมโครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	142 กม.	2.30 ชม.	
	บ่าย	- สัมผัสทรายเม็ดแรก ล่องเรือในคลองอีแอค ชมป่าชายเลน	4 กม.	10 นาที	
		- ไส้กระดานเก็บหอย*	1 กม. ^{1/} 13 กม. ²	5 นาที 15 นาที	*1. ติดต่อบต.แหลมผักเบี้ย หรือ
		- ชมวิถีการหลวงพ่อบึงวัดเขาตระเครา กรุงเทพฯ	18 กม. 135 กม.	25 นาที 2 ชม.	2. อบต.บางขุนไทร ล่วงหน้า

3.2.2) เส้นทางการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ สำหรับ 2 วัน

เส้นทางที่ 1 ราชบุรี

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	ระยะทาง	ระยะเวลา	หมายเหตุ
1	เช้า	กรุงเทพฯ			
		- ชมตลาดน้ำดำเนินสะดวก ¹	80 กม.	1 ชม.	1. เวลาชมตลาดน้ำ
		- ชมถ้ำเขาบินที่สวทยาน	42 กม.	45 นาที	07.00-10.00 น.
	บ่าย	- ไปยังศูนย์มรดกวัฒนธรรมทางธรรมชาติ	37 กม.	45 นาที	
		- เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ภโวทัย	11 กม.	15 นาที	พักค้างคืน อำเภอ
		- พักผ่อนที่สวนป่าสิริภักดิ์ (แก่งส้มแมว)	25 กม.	30 นาที	สวนผึ้ง
2	เช้า	- ชมพระอาทิตย์ขึ้นที่ยอดเขากระโจม ¹	22 กม.	1 ชม.	1. ทางถนนและทาง
		และเดินชมที่น้ำตกผาแดง			ลูกรัง ต้องใช้รถ 4WD
	บ่าย	- แช่น้ำร้อนธารน้ำร้อนบ่อคลึง	32 กม. ²	1 ชม.	2. ใช้เส้นทางภูผาผึ้ง
		- ฟาร์มกล้วยไม้	500 ม.	5 นาที	แวะซื้อของที่ระลึก
		- อุทยานธรรมชาติวิทยา	500 ม.	5 นาที	ก่อนเดินทางกลับ
		- น้ำตกเก้าโจน	500 ม.	500 ม.	
		- กรุงเทพฯ	175 กม.	2.30 ชม.	

เส้นทางที่ 2 เพชรบุรี

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	ระยะทาง	ระยะเวลา	หมายเหตุ
1	เช้า- บ่าย	กรุงเทพฯ - ชมธรรมชาติที่เขื่อนแก่งกระจาน - กิจกรรมดูนกและมีเสื้อ เดินป่า ศึกษาธรรมชาติภายในอุทยาน แห่งชาติแก่งกระจาน	180 กม. 38 กม.	3 ชม. 1 ชม.	พักค้างคืนที่บ้าน กว้างแค้นปี
2	เช้า	- ชมพระอาทิตย์ขึ้นบนเขาพะเนินทุ่ง ¹ - เดินชมน้ำตกทอทิพย์ ²	21 กม. 10 กม.	1 ชม. 2.30 ชม.	1. เวลาชมทะเลหมอก 05.00-06.30 น. 2. เดินเท้า 4 กม.
	บ่าย	- ล่องแม่น้ำเพชรบุรี ¹ กรุงเทพฯ	63 กม. 180 กม.	2 ชม. ² 3 ชม.	1. มีรีสอร์ทให้บริการ ล่องแพยางได้เขื่อน 2. จากทางเข้าน้ำตก แวะซื้อของที่ระลึก ก่อนเดินทางกลับ

เส้นทางที่ 3 กาญจนบุรี

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	ระยะทาง	ระยะเวลา	หมายเหตุ
1	เช้า	กรุงเทพฯ - นมัสการพระวัดถ้ำเสือ - เยือนร่องรอยอารยธรรมขอมที่ ปราสาทเมืองสิงห์ - นั่งรถไฟชมเส้นทางประวัติศาสตร์ ¹	134 กม. 50 กม. 1 กม.	2.10 ชม. 45 นาที 5 นาที	1. ขึ้นรถไฟที่สถานี ท่ากิเลนลงที่สถานี ถ้ำกระแซ (11.24- 11.41 น.)
	บ่าย	- นั่งช้างชมธรรมชาติที่ ปางช้างไทรโยค - ล่องแพชมธรรมชาติ	21 กม. -	25 นาที -	การชม/นั่งช้างเป็น หมู่คณะให้ติดต่อ ล่วงหน้า พักค้างคืน อำเภอ ไทรโยค

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	ระยะทาง	ระยะเวลา	หมายเหตุ
2	เช้า	- ชมถ้ำละว้า 'ห้องทองพระโรง ห้องม่าน ฯลฯ	25 กม.	45 นาที	1. ลงเรือท่าเรือปาก แขงล่องแม่น้ำแคว น้อยไปยังถ้ำ
		- เยือนช่องเขาขาด	8 กม.	15 นาที	
	บ่าย	- อุทยานแห่งชาติไทรโยค เดินเล่น ทางศึกษาธรรมชาติ - ขึ้นชมธรรมชาติน้ำตกไทรโยคใหญ่' - สะพานข้ามแม่น้ำแคว กรุงเทพฯ	29 กม. - 100 กม. 133 กม.	30 นาที - 1.30 ชม. 3 ชม.	1. อยู่ ใน เขต ฯ อุทยานฯ สามารถ เดินข้ามสะพาน แขวน หรือนั่งเรือ แควชื่อของที่ระลึก ก่อนเดินทางกลับ

3.2.3) เส้นทางท่องเที่ยวทางธรรมชาติ สำหรับ 3 วัน

เส้นทางที่ 1 ตาม

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	ระยะทาง	ระยะเวลา	หมายเหตุ
1	เช้า	เริ่มต้นการเดินทางอำเภออุ้มผาง - เริ่มต้นล่องต้นน้ำแม่กลองที่ระดับ ความตื้นเขินและยากกว่าเส้นทาง อื่นๆ ที่หมู่บ้านปะละทะล่องแก่งเลกะ ติ-แก่งบันได-แก่งหักศอก-แก่งคน มอง	25 กม. 4 กม.	30 นาที 1 ชม.	1. กรุงเทพฯ-อ.อุ้มผาง 647 กม./10.30ชม. 2. ล่องแพยางบ้านปะ ละทะ
	บ่าย	- พายเรือมุ่งสู่น้ำตกทีลอเร ชมความ งดงามของน้ำที่ตกมาจากผาสูงชัน	7 กม.	1.30 ชม.	พักค้างคืนเขตรักษา พันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร (แคมป์ทีลอเร)
2	เช้า	- เดินป่าตามเส้นทางธรรมชาติหรือนั่งช้างชมผืนป่าตะวันตกที่มีความหลากหลายทางธรรมชาติ	30 กม.	7 ชม.	
	บ่าย	- สัมผัสวิถีชีวิตของผู้ที่อยู่กับป่าหมู่บ้านเขปละ	32 กม.	40 นาที	พักค้างคืนอำเภออุ้มผาง

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	ระยะทาง	ระยะเวลา	หมายเหตุ
3	เช้า	- สัมผัสบรรยากาศของยามเช้าดู พระอาทิตย์ขึ้นที่ดอยหัวหมด' - เล่นน้ำเพลินใจที่น้ำตกพาเจริญ	10 กม. 134 กม.	15 นาที 2.45 นาที	1. เวลาชม 05.30 น.
	บ่าย	- วิถีชีวิตที่สะพานมิตรภาพไทย-พม่า และตลาดริมเมย - ลักการะศาลพะวอ	40 กม. 17 กม.	45 นาที 20 นาที	สถานที่ซื้อของที่ ระลึกระหว่างทาง ตลาดมูเซอ
		กรุงเทพฯ	495 กม.	7 ชม.	

เส้นทางที่ 2 ตาก

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	ระยะทาง	ระยะเวลา	หมายเหตุ
1	เช้า	เริ่มต้นที่อำเภออุ้มผาง - ล่องต้นน้ำแม่กลอง-น้ำตกที่ล่อจ่อ- น้ำตกสายรุ้ง- ธารน้ำร้อน-แก่ง ตะโคะบี-ผาผึ่ง-ผาเลือด	12 กม.	3 ชม.	1. กรุงเทพฯ-อ.อุ้มผาง 647 กม./10.30 ชม. 2. ล่องแพยางอำเภอ อุ้มผาง
	บ่าย	- เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอุ้มผาง - ชมความงดงามของน้ำตกที่ล่อจ่อ และเล่นน้ำ	10 กม. ¹ 1.5 กม. ³	1 ชม. ¹ / 7 ชม. ² 10 นาที ³	1. ทางรถยนต์ถึงเขตฯ 2. ล่องเรือขึ้นที่ท่า ทรายและเดินเท้าต่อ ในช่วงฤดูฝนเดือน มิ.ย-ต.ค. 3. เดินเท้าไปน้ำตก พักค้างคืนบริเวณ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ ป่าอุ้มผาง (แคมป์)
2	เช้า	-ชมวิถีชีวิตชุมชนที่ผูกพันกับป่าและ นั้งช้างบ้านปะหละทะ' - แวะชมถ้ำตะโคะบี	31 กม. 5 กม.	1 ชม. 20 นาที	1. กิจกรรมเดินชม หมู่บ้านหรือนั่งช้าง
	บ่าย	- ชมบ้านโบราณของอำเภออุ้มผาง	14 กม.	30 นาที	

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	ระยะทาง	ระยะเวลา	หมายเหตุ
3	เช้า	- สัมผัสบรรยากาศของยามเช้าดู พระอาทิตย์ขึ้นที่ดอยหัวหมด' - เล่นน้ำเพลินใจที่น้ำตกพาเจริญ	10 กม. 134 กม.	15 นาที 2.45 นาที	1. เวลาชม 05.00 น.
	บ่าย	- วิถีชีวิตที่สะพานมิตรภาพไทย-พม่า และตลาดริมเมย - สักการะศาลพระวอ	40 กม. 17 กม. 495 กม.	45 นาที 20 นาที 7 ชม.	สถานที่ซื้อของที่ ระลึกระหว่างทาง ตลาดมูเซอ
		กรุงเทพฯ			

เส้นทางที่ 3 กาญจนบุรี

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	ระยะทาง	ระยะเวลา	หมายเหตุ
1	เช้า	กรุงเทพฯ - สัมผัสความสดชื่นของน้ำตกผาตาด - แช่น้ำร้อนเพื่อสุขภาพที่ธารน้ำร้อน หินดาด	258 กม. 6 กม.	4 ชม. 15 นาที	
	บ่าย	- ชมพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ - แวะพักชมน้ำตกเกริงกระเวีย	29 กม. 47 กม.	35 นาที 50 นาที	พักค้างคืน อำเภอ สังขละบุรี
2	เช้า	- ทำบุญตักบาตรที่สะพานมอญใน ตอนเช้าตรู่ - นั่งเรือ/แพชมแม่น้ำของกาเลียและ เมืองบาดาล - สักการะวัดวังกวีเวการามของหลวง พ่ออุตตมะ - ชมพุทธฉายจำลอง พร้อมชมตลาด มอญ	3 กม. 1 กม. 3 กม. 1 กม.	10 นาที 5 นาที 10 นาที 5 นาที	1. ลงเรือหรือแพที่ ท่าเรือข้างสะพาน มอญหรือริสอร์ท ที่ติดกับแม่น้ำ ของกาเลีย ใช้เวลา ในการล่องเรือ/แพ 2 ชม.
	บ่าย	- เยี่ยมชมด่านเจดีย์สามองค์และ เลือกซื้อสินค้าจากพม่า	24 กม.	30 นาที	พักค้างคืนบ้าน ท่าช้าง อูทยาน แห่งชาติทองผาภูมิ (158 กม./3 ชม.)

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	ระยะทาง	ระยะเวลา	หมายเหตุ
3	เช้า	- อุทยานแห่งชาติทองผาภูมิ ชม ทิวทัศน์จุดชมวิวดงปะแล และเนิน กุตตอย เดินเส้นทางศึกษาธรรมชาติ	2 กม. ¹ /1 กม. ²	40 ชม./ 15 นาที	1. เดินเท้า 2. ทางรถยนต์ขึ้น เขาและโค้ง
	บ่าย	- ชมสะพานข้ามแม่น้ำแคว กรุงเทพฯ	171 กม. 132 กม.	2.30 ชม. 3 ชม.	แวะซื้อของที่ระลึก ก่อนเดินทางกลับ

3.3) รายการนำเที่ยวทางวัฒนธรรม (Cultural Tourism Program)

3.3.1) เส้นทางท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม สำหรับ 1 วัน

เส้นทางที่ 1 เพชรบุรี

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	ระยะทาง	ระยะเวลา	หมายเหตุ
1	เช้า	กรุงเทพฯ - สัมผัสวิถีชีวิตยามเช้าของคนเมือง เพชรที่ตลาดริมน้ำ - นมัสการพระที่วัดมหาธาตุ ชมพระ ปรางค์น่ายอดและปูนปั้นเมืองเพชร - เยี่ยมชมพระนครคีรีในรัชกาลที่ 4	124 กม. 500 เมตร 2 กม.	2 ชม. 5 นาที 10 นาที	
	บ่าย	- ชมสถาปัตยกรรมแบบอยุธยา วัดใหญ่สุวรรณาราม - ล่องเรือชมวิถีชีวิตชาวประมงและ ชมทรายเม็ดแรก* - ไส้กระดานเก็บหอย* - นมัสการหลวงพ่อกองวัดเขาตะเครา กรุงเทพฯ	3 กม. 20 กม. ¹ / 13 กม. ² 18 กม. 135 กม.	10 นาที 5 นาที/ 15 นาที 25 นาที 2 ชม.	* 1. ติดต่อบต. แหลมผักเบี้ย หรือ 2. อบต.บางขุนไทร ล่วงหน้า แวะซื้อของที่ระลึก ก่อนเดินทางกลับ

เส้นทางที่ 2 ราชบุรี-เพชรบุรี

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	ระยะทาง	ระยะเวลา	หมายเหตุ
1	เช้า	กรุงเทพฯ - วิถีริมน้ำตลาดน้ำดำเนินสะดวก - ชมพิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งสยาม - แวะชมวิถีชีวิตของชุมชนไทยทรงดำหรือลาวโซ่ง'	80 กม. 20 กม. 90 กม.	1 ชม. 30 นาที 1.20 ชม.	1. ควรติดต่อศูนย์วัฒนธรรมไทยทรงดำหรือเทศบาลเขาย้อยล่วงหน้า
	บ่าย	- สัมผัสความงดงามของพระรามราชนิเวศน์ ในรัชกาลที่ 5 - ชมพระราชนิเวศน์มฤคทายวัน - ชายหาดชะอำ กรุงเทพฯ	24 กม. 48 กม. 10 กม. 163 กม.	30 นาที 45 นาที 15 นาที 2.45 ชม.	เล่นน้ำและกิจกรรมชายหาด แวะซื้อของที่ระลึกก่อนเดินทางกลับ

เส้นทางที่ 3 เพชรบุรี

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	ระยะทาง	ระยะเวลา	หมายเหตุ
1	เช้า	กรุงเทพฯ - วัดพระแก้วน้อย(พระนครคีรี) - วัดเขาตะเครา - วัดเขานันไดอิฐ	123 กม. 12 กม. 15 กม.	2 ชม. 15 นาที 20 นาที	สามารถขึ้นพระนครคีรีโดยเคเบิลคาร์ (5 นาที) และเดินเท้า (15 นาที)
	บ่าย	- วัดมหาธาตุ - วัดใหญ่สุวรรณาราม - วัดกำแพงแลง - วัดพระพุทธไสยาสน์หรือวัดพระนอน - วัดสระบัว กรุงเทพฯ	3 กม. 2 กม. 1 กม. 3.5 กม. 800 เมตร 123 กม.	10 นาที 10 นาที 5 นาที 10 นาที 5 นาที 10 นาที	ซื้อของที่ระลึกหน้าพระนครคีรี

3.3.2) เส้นทางการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม สำหรับ 2 วันเส้นทางที่ 1 ตาก

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	ระยะทาง	ระยะเวลา	หมายเหตุ
1	เช้า	กรุงเทพฯ - สักการะศาลพระเจ้าตากสินมหาราช - ตรอกบ้านจีน	426 กม. 1.5 กม.	5.30 ชม. 8 นาที	
	บ่าย	- อุทยานแห่งชาติลานสาง เล่นน้ำตก และชมธรรมชาติ - หมู่บ้านจุมยอม' ชาวเขามูเซอ ชมสวนกาแฟและผลไม้เมืองหนาว	20 กม. 20 กม.	30 นาที 40 นาที	1.ที่พักเชิงวัฒนธรรม ชนบท (Homestay)
2	เช้า	- เดินป่าและชมธรรมชาติรอบ หมู่บ้าน - ศูนย์บริการวิชาการด้านพืชและ ปัจจัยการผลิตจังหวัดตาก	- 2 กม.	- 15 นาที	
	บ่าย	- แวะชมสินค้าและของที่ระลึก ตลาดมูเซอ(เก่า) กรุงเทพฯ	2 กม. 461 กม.	15 นาที 6 ชม.	

เส้นทางที่ 2 กาญจนบุรี

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	ระยะทาง	ระยะเวลา	หมายเหตุ
1	เช้า	กรุงเทพฯ - นมัสการพระพุทธรูปปางประทาน พรวัดถ้ำเสือ - ย้อนรอยประวัติศาสตร์ขอมที่ ปราสาทเมืองสิงห์ - นั่งรถไฟชมเส้นทางประวัติศาสตร์	134 กม. 50 กม. 5 กม.	2.10 ชม. 45 นาที 10 นาที	1. ขึ้นรถไฟที่สถานี ท่ากิเลนลงที่สถานี ถ้ำกระแซ (เวลา 11.25-11.41 น.)
	บ่าย	- อุทยานแห่งชาติไทรโยค ชมน้ำตก ไทรโยคใหญ่ - น้ำพุร้อนหินดาด - แวะพักน้ำตกเกริงกระเวีย	146 กม. 21 กม. 56 กม.	2.30 ชม. 30 นาที 1 ชม.	พักค้างคืน อำเภอ สังขละบุรี

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	ระยะทาง	ระยะเวลา	หมายเหตุ
2	เช้า	- ไร่บาตรยายเข้าสะพานมอญ สะพานไม้ที่ยาวที่สุดในประเทศไทย - ล่องเรือชมเมืองบาดาล - เยี่ยมชมวัดวังกวีเวการาม นมัสการ หลวงพ่อดุตตะมะที่นับถือของชาว มอญ - ชมพุทธคยาจำลองและแวะชม หมู่บ้านชาวมอญ	3 กม. 1 กม. 3 กม. 1 กม.	10 นาที 5 นาที 10 นาที 5 นาที	1. ลงเรือหรือแพที่ ท่าเรือข้างสะพาน มอญหรือรีสอร์ทที่ ติดกับแม่น้ำ ของกาเลีย ใช้เวลา ในการล่องเรือ/แพ 2 ชม.
	บ่าย	- ด่านเจดีย์สามองค์ ซึ่งเป็นด่าน ชายแดนกันระหว่างไทย-พม่า กรุงเทพฯ	24 กม. 452 กม.	30 นาที 6.30 ชม.	แวะซื้อของที่ระลึก ก่อนเดินทางกลับ

เส้นทางที่ 3 ราชบุรี-กาญจนบุรี

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	ระยะทาง	ระยะเวลา	หมายเหตุ
1	เช้า	กรุงเทพฯ - ชมตลาดน้ำดำเนินสะดวก - เยี่ยมสุสานทหารสัมพันธมิตรผล จากสงครามความขัดแย้ง - ชมสะพานข้ามแม่น้ำแควและขึ้น รถไฟย้อนรอยเส้นทางสายมรณะ	 80 กม. 80 กม. 2 กม.	 1.30 ชม. 1.30 ชม. 10 นาที	ขึ้นรถไฟสถานี สะพานแควใหญ่ลง ที่สถานีสะพานถ้ำ กระแช
	บ่าย	- ชมพิพิธภัณฑ์ของเขาคาด ร่องรอย ทางรถไฟสู่ประเทศพม่า - ล่องเรือในแม่น้ำแควน้อยสู่ที่พัก - ชมการแสดงพื้นบ้านของชาวมอญ ยามค่ำคืน	76 30 -	1.20 ชม. 1 ชม. -	1. นั่งเรือไปยัง หมู่บ้านมอญที่ ท่าเรือปากแคว พัก ค้างคืนที่จ้งเกิ้ลราฟ อำเภไทรโยค

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	ระยะทาง	ระยะเวลา	หมายเหตุ
2	เช้า	- ชมหมู่บ้านชาวมอญ - ซี่ช้าง/ปั้นจักษ์ยาน/พายเรือคายัคคลอง แม่น้ำแควน้อย - ล่องเรือชมถ้ำละว้าและน้ำตกไทร โยคใหญ่'	- - -	- - -	1. เดินทางโดยเรือ
	บ่าย	- แวะพักผ่อนที่น้ำตกไทรโยคน้อย - เยือนร่องรอยอารยธรรมขอมที่ ปราสาทเมืองสิงห์ กรุงเทพฯ	1 กม. 38 กม. 170 กม.	5 นาที 40 นาที 3.30 ชม.	แวะซื้อของที่ระลึก ก่อนเดินทางกลับ

3.3.3) เส้นทางท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม สำหรับ 3 วัน

เส้นทางที่ 1 ตาก

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	ระยะทาง	ระยะเวลา	หมายเหตุ
1	เช้า	กรุงเทพฯ - ลักการะศาลพระเจ้าตากสินผู้กอบ กู้เอกราชให้สยามประเทศ - ชมวัดพระบรมธาตุ ลักการะเจดีย์ ยุทธหัตถี	426 กม. 35 กม.	5.30 ชม. 45 นาที	
	บ่าย	- ล่องทะเลสาบแม่ปิงเหนือเขื่อน ภูมิพล ชมเกาะแก่งน้อยใหญ่ เช่น เกาะวาลเลนไทน์ เล่นน้ำเหนือเขื่อน	37 กม.	45 นาที	
2	เช้า	- ชมสิ่งที่ยัศจรรย์จากธรรมชาติ ณ อุทยานต้นไม้กลายเป็นหิน - อุทยานแห่งชาติลานสาง	37 กม. 42 กม.	45 นาที 50 นาที	
	บ่าย	- ศูนย์บริการวิชาการด้านพืชและ ปัจจัยการผลิตจังหวัดตาก - ร่วมงานประเพณีสงกรานต์ลาน สัมพันธ์ไทย-พม่า อำเภอแม่สอด	4 กม. 58 กม.	15 กม. 1 ชม.	พักค้างคืนอำเภอ แม่สอด

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	ระยะทาง	ระยะเวลา	หมายเหตุ
3	เช้า	- ชมการดำเนินชีวิตของสองฝั่งไทย- พม่าและเลือกชมสินค้าที่ตลาดริมเมย	1	5 นาที	
		- นมัสการพระที่วัดไทยใหญ่หรือวัด ไทยวัฒนาราม	3	10 นาที	
		- สักการะศาลเจ้าพ่อพะวอ	17 กม.	20 นาที	
		- ตลาดมูเซอ (เก่า)	39 กม.	45 นาที	
	บ่าย	เดินทางกลับกรุงเทพฯ	495 กม.	7 ชม.	แวะซื้อของที่ระลึก ก่อนเดินทางกลับ

เส้นทางที่ 2 เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	ระยะทาง	ระยะเวลา	หมายเหตุ
1	เช้า	กรุงเทพฯ - ชมอุโบสถวัดกุฎีไม้ - ชมวิถีชีวิตของชุมชนไทยทรงดำ หรือลาวโซ่ง - โครงการตามพระราชดำริแหลม ผักเบี้ย โครงการรักษาสีงแวดล้อม และระบบนิเวศ	94 กม. 8 กม. 40 กม.	1.30 น. 15 นาที 45 นาที	
	บ่าย	- ล่องเรือชมทิวทัศน์แม่น้ำ - สัมผัสวิถีชีวิตชาวประมงและใต้ กระดานเกียบหอย*	4 กม. 1 กม. ^{1/} 13 กม. ^{2/}	10 นาที 5 นาที 25 นาที	* 1. ติดต่อบต. แหลมผักเบี้ย หรือ 2. อบต.บางขุนไทร ล่องหน้า พักค้างคืนอำเภอ ชะอำ (42 กม)

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	ระยะทาง	ระยะเวลา	หมายเหตุ
2	เช้า	- ชมพระราชวังเวรณัมฤคทายวัน "พระราชวังแห่งความรักและ ความหวัง" - สักการะหลวงพ่อทวดวัดห้วยมงคล	8 กม. 27 กม.	15 นาที 30 นาที	
	บ่าย	- ชมธรรมชาติและเล่นน้ำที่น้ำตก ป่าละอู - นั่งช้างชมไพร - สัมผัสตลาดยามเย็นของอำเภอ หัวหินที่ตลาดฉัตรไชย	40 กม. 60 กม. 7 กม.	45 นาที 1 ชม. 15 นาที	พักค้างคืนอำเภอ หัวหิน
3	เช้า	- ไร่บาตรในรุ่งเช้าที่เขาตะเกียบ - ชมพระบรมราชินีวอร์น พระราชฐาน ในฤดูฝนของรัชกาลที่ 5	4 กม. 64 กม.	10 นาที 1 ชม.	เลือกซื้อผ้าไหมพัตร ที่เป็นเอกลักษณ์ของ อำเภอหัวหิน
	บ่าย	- ชมสถาปัตยกรรมพระนครคีรีใน รัชกาลที่ 4 กรุงเทพฯ	3 กม. 123 กม.	10 นาที 2 ชม.	แวะซื้อของที่ระลึก ก่อนเดินทางกลับ

เส้นทางที่ 3 กาญจนบุรี

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	ระยะทาง	ระยะเวลา	หมายเหตุ
1	เช้า	กรุงเทพฯ - ศึกษาประวัติศาสตร์สงครามความ ขัดแย้งที่พิพิธภัณฑ์อักษะ - แวะชมสุสานทหารสัมพันธมิตร - นั่งรถไฟย้อนรอยประวัติศาสตร์ เส้นทางสายมรณะ	130 กม. 1 กม. 2 กม.	2 ชม. 5 นาที 10 นาที	ขึ้นรถไฟสถานี สะพานแควใหญ่ ลงที่สถานีถ้ำกระแซ (10.31-11.41 น.)
	บ่าย	- อุทยานแห่งชาติไทรโยค ชมร่องรอย ของสงคราม และเดินเส้นทางศึกษา ธรรมชาติ น้ำตกไทรโยคใหญ่	100 กม.	1.30 ชม.	พักค้างคืนอำเภอ ทองผาภูมิ (40 กม.)

วัน	ช่วง	แหล่งท่องเที่ยว	ระยะทาง	ระยะเวลา	หมายเหตุ
2	เช้า	- ชมด้านเจดีย์สามองค์และตลาด การค้าชายแดนไทย-พม่า	135	2 ชม.	
	บ่าย	- ล่องเรือชมเมืองบาดาล แม่น้ำสาม ประสบ ชมวิถีชีวิตของคนมอญที่ เรียบง่าย	24	30 นาที	1. ล่องเรือหรือแพที่ ทำเรือจ้างสะพาน มอญหรือรีสอร์ท ที่ติดกับแม่น้ำ ซองกาเลีย พักค้างคืน อำเภอ สังขละบุรี
3	เช้า	- ทำบุญตักบาตรยามเช้าที่วัดวัง วิเวการามของหลวงพ่อดุตตะมะ	3 กม.	10 นาที	
		- ชมสะพานมอญสะพานไม้ที่ยาว ที่สุดในประเทศไทย	1 กม.	5 นาที	
		- แวะพักที่น้ำตกเกริงกระเวีย	39 กม.	45 นาที	
	บ่าย	- แช่น้ำพุร้อนหินดาดเพื่อสุขภาพ - เล่นน้ำเพลินใจที่น้ำตกผาตาด กรุงเทพฯ	60 กม. 6 กม. 255 กม.	1 ชม. 15 นาที 4 ชม.	ซื้อของที่ระลึกก่อน เดินทางกลับ

* จัดรายการท่องเที่ยวในวันที่ 2 เพื่อเข้าร่วมงานประเพณีสงกรานต์ชาวมอญที่สำคัญและมีเอกลักษณ์

4.3 การสร้างเครือข่ายภาคีระหว่างนักวิจัยท่องเที่ยวกับภาคธุรกิจท่องเที่ยว

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยและคณะได้ศึกษาความเป็นไปได้เกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคเอกชนหรือภาคธุรกิจท่องเที่ยวในการทำวิจัย โดยมีภาคีที่ยินดีเข้าร่วมเป็นเครือข่ายการวิจัยคือ บริษัทหัวหิน โฮเทล ฮอลิเดย์ จำกัด (ผู้วิจัยร่วม) บริษัทหัวหินแอดวานเจอร์ จำกัด ห้างหุ้นส่วนจำกัดกบ เทรคกิ้ง บริษัทอุ้มใจทราเวล จำกัด และบริษัท อาร์ เอส พี จำกัด จำกัดโดยการประชุมกลุ่มย่อยเพื่อระดมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ ผลการวิจัยสามารถกำหนดเป็นประเด็นได้ดังนี้

4.3.1 สถานการณ์เกี่ยวกับการทำวิจัยหรือการศึกษาด้านการท่องเที่ยวของภาคธุรกิจท่องเที่ยว

ผลจากวิจัยพบว่า ปัจจุบันผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวมีการทำวิจัยอยู่ตลอดเวลา แต่ไม่ได้มีรูปแบบการวิจัยที่ชัดเจนเหมือนอย่างเช่นนักวิชาการหรือนักวิจัยทำการวิจัยส่วนใหญ่จะเป็นการวิจัยในด้าน

1) การตลาด เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว ศึกษาพฤติกรรมและแนวโน้มความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสินค้าทางการท่องเที่ยวว่าเป็นไปในทิศทางใด กลุ่มเป้าหมายทางการตลาดคือใครและจะสร้างสิ่งดึงดูดใจ หรือการบริการอย่างไรให้แต่ละบริษัทมีความแตกต่างจากบริษัทอื่น ซึ่งหมายถึงสภาพในการแข่งขันในตลาดจะต้องสามารถแข่งขันได้ และก่อให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร รวมถึงการใช้ส่วนผสมทางการตลาดมาเป็นเครื่องมือหลักในการศึกษาตลาดเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ซื้อ

2) การท่องเที่ยวชุมชน การทำวิจัยประเภทนี้ขึ้นอยู่กับวิสัยทัศน์และนโยบายของผู้ประกอบการ ซึ่งในกลุ่มภาคตะวันตกมีผู้ประกอบการที่ทำธุรกิจควบคู่กับการทำวิจัยค่อนข้างน้อย ยกตัวอย่างเช่น บริษัทหัวหิน ไฮไลต์ ฮอลิเดย์ จำกัด (ผู้วิจัยร่วมในโครงการนี้) ห้างหุ้นส่วนจำกัด กบ เทรคกิ้ง (จังหวัดเพชรบุรี) บริษัท อุ้มใจทราเวล จำกัด บริษัท อาร์ เอส พี จัมโบ้ จำกัด (จังหวัดกาญจนบุรี) เป็นต้น

3) การประเมินผลจากการจัดการท่องเที่ยว เพื่อนำผลที่ได้รับมาปรับปรุงองค์กรทั้งในด้านเส้นทางการท่องเที่ยว การบริการ บุคลากร และแหล่งท่องเที่ยว โดยใช้แบบสอบถามนักท่องเที่ยวภายหลังจากเสร็จสิ้นการนำเที่ยวในแต่ละครั้ง

นอกจากนี้ การประเมินผลอย่างไม่เป็นทางการของผู้ประกอบการในท้องถิ่นที่มีต่อการท่องเที่ยวคือ การรวมกลุ่มเพื่อเป็นสมาคม ชมรม ซึ่งเป็นเวทีในการสนทนา พูดคุยถึงความต้องการของตลาดของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติ สภาพของแหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาคุณภาพการท่องเที่ยวและการบริการ ปัญหาอุปสรรคของการท่องเที่ยว รวมถึงการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ

4.3.2 เปรียบเทียบกระบวนการทำงานกับการทำวิจัย

แม้ว่าภาคเอกชนหรือธุรกิจท่องเที่ยวจะไม่ได้มีรูปแบบของการทำวิจัยโดยมีวิธีคิดหรือกระบวนการตามรูปแบบของระเบียบวิธีวิจัยในเชิงวิชาการ แต่เมื่อเปรียบเทียบกระบวนการ

ทำงานและวิธีคิด ทำให้ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า โดยแท้จริงแล้วธุรกิจนำเที่ยวเองได้มีการทำวิจัยอย่างเป็นกระบวนการ ดังนี้

1) โจทย์หรือคำถามการวิจัย ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวจะได้รับโจทย์การท่องเที่ยวจากจากนักท่องเที่ยวในการจัดทำรายการนำเที่ยวตามที่กำหนด

2) ผู้ประกอบการจะต้องการกำหนดวัตถุประสงค์ เพื่อสามารถตอบสนองต่อโจทย์หรือคำถาม อันจะนำไปสู่กระบวนการทำงาน วิธีการคิดเพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว

3) กระบวนการทำงานหรือวิธีการทำงาน

3.1) ในการจัดทำรายการท่องเที่ยวแต่ละเส้นทางผู้ประกอบการจะต้องวางแผนการทำงาน กำหนดกรอบในการทำงาน ระยะเวลาในการศึกษาเพื่อจัดทำรายการนำเที่ยวแต่ละครั้งจำเป็นต้องใช้ระยะเวลามากกว่า 6 เดือน เพราะต้องมีกระบวนการในการศึกษา การสำรวจ การทดลอง

3.2) การศึกษาข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวจากเอกสารต่างๆ ซึ่งมีเมื่อเปรียบเทียบกับงานวิจัยแล้วก็คือข้อมูลทุติยภูมิ ข้อมูลจากบุคคลหรือปฐมภูมิ

3.3) การสำรวจเส้นทางโดยต้องใช้ในการสังเกต และการศึกษาถึงความเป็นไปได้ที่จะจัดทำเป็นรายการท่องเที่ยว

3.4) นำผลจากการสำรวจมาจัดทำเป็นรายการท่องเที่ยว

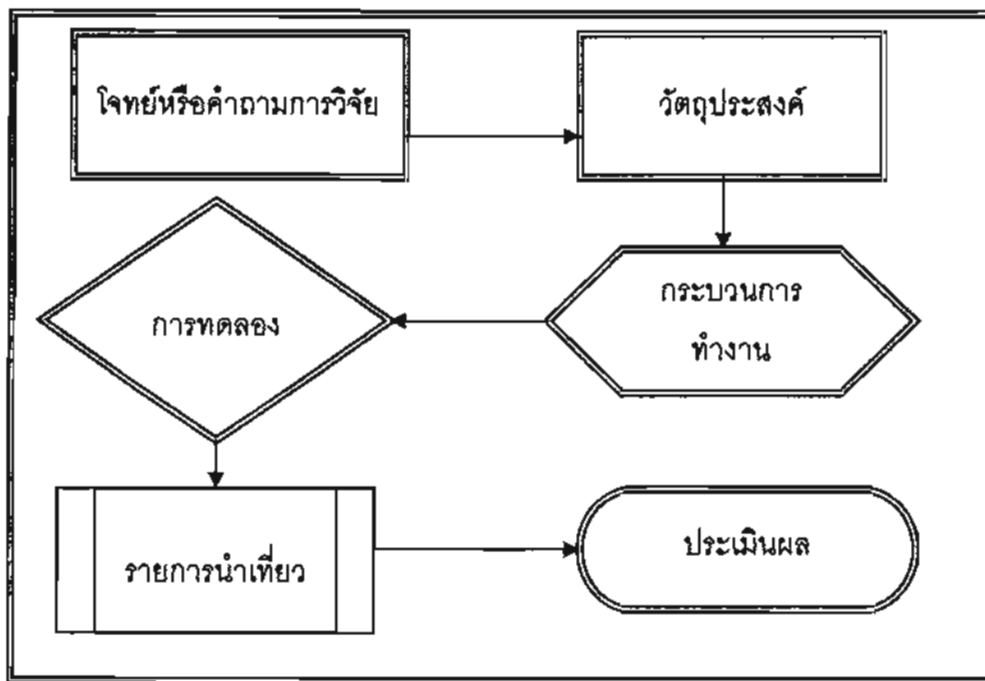
4) การทดลอง การจัดทำรายการนำเที่ยวที่ดีจำเป็นที่จะต้องทดลองเส้นทางเพื่อตรวจสอบว่ารายการนำเที่ยวที่ได้จัดทำมานั้นมีความเป็นไปได้ในการจัดและการขายมากน้อยเพียงใด ประการสำคัญคือรายการนำเที่ยวที่จัดทำมานั้นต้องตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้

5) รายการนำเที่ยวที่พร้อมจะนำเสนอแก่นักท่องเที่ยว นั้นเปรียบเสมือนผลการสำรวจและทดลองหรือผลจากการศึกษา ซึ่งการได้รับโจทย์จากนักท่องเที่ยวหรือลูกค้าแต่ละครั้งจะมีความแตกต่างกัน รวมถึงสภาพทางการตลาดที่เปลี่ยนไปทำให้ผู้ประกอบการจำเป็นต้องมีการศึกษาและจัดทำรายการใหม่ๆ ขึ้นมา ทั้งนี้ รายการใหม่ๆ อาจหมายถึงแหล่งท่องเที่ยวเดิมแต่นำมาบริการที่สร้างจุดเด่นหรือกิจกรรมที่มีความแตกต่างทางการตลาดในแต่ละกลุ่ม

6) การประเมินผลจากการนำเที่ยวจะเป็นขั้นตอนสุดท้ายว่า ผลการทดลองหรือผล การศึกษานั้นได้ผลหรือไม่ ทั้งนี้ผู้ประกอบการจะสอบถามความคิดเห็นและความพึงพอใจของ

นักท่องเที่ยวทุกครั้งหลังจากที่ได้มีการจัดนำเที่ยว โดยใช้แบบสอบถามและการรับฟังข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะ

แผนภาพที่ 27 กระบวนการทำงานกับการทำวิจัย



4.3.3 ปัญหาและอุปสรรคในการสร้างเครือข่ายการวิจัยและการวิจัยของภาคี

จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อการทำวิจัยว่ามีปัญหาและอุปสรรคในด้านใดบ้างนั้น พบว่า นักวิชาการเองต้องทำความเข้าใจว่าผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวคือ ผู้ที่ประกอบการที่มุ่งเน้นในการสร้างผลกำไร ผลตอบแทนให้แก่องค์กรเป็นหลัก รวมถึงความอยู่รอดขององค์กรในธุรกิจการท่องเที่ยว ดังนั้น ปัญหาและอุปสรรคที่จะทำให้ผู้ประกอบการหันมาทำวิจัยคือ

1) เวลา เนื่องจากในการวิจัยในแต่ละครั้งต้องอาศัยระยะเวลามาก ซึ่งเป็นอุปสรรคสำหรับผู้ประกอบการที่ต้องดำเนินการทางด้านธุรกิจของตนเองในเวลาเดียวกัน

2) ภารกิจหลัก เนื่องจากการประกอบธุรกิจจำเป็นต้องมีการจัดการ การบริหารงานในองค์กร รวมถึงการทำการตลาด และการปฏิบัติหน้าที่นอกสถานที่ ซึ่งเป็นหน้าที่หลักขององค์กรและมีจำนวนภาระงานที่มาก จึงทำให้การทำวิจัยในแต่ละครั้งไม่สามารถทำได้ไม่เต็มที่

3) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการวิจัยอย่างเป็นทางการ ทั้งนี้จากการวิจัยพบว่า ผู้ประกอบการที่เคยทำวิจัยหรือเป็นผู้วิจัยร่วมจะเข้าใจกระบวนการทำวิจัย ในขณะที่

ส่วนใหญ่จะทำการศึกษาลาด การสำรวจเส้นทาง และการประเมินความพึงพอใจนักท่องเที่ยวอย่างกว้างๆ ซึ่งยังไม่ทราบรูปแบบการวิจัยอย่างเป็นทางการ

4) ความร่วมมือและการประสานงานระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวกับหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ ชุมชน ชาวบ้าน หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เช่น อบต. บางแห่งยังไม่มีความจริงจังในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และไม่ได้ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร

5) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือภายในกลุ่มภาคตะวันตกสามารถทำได้เฉพาะใน 4 จังหวัด ยกเว้นจังหวัดตาก เนื่องจากระยะทางไกลและเส้นทางการท่องเที่ยวยากแก่การเชื่อมโยง

4.3.4 บทบาทในการทำวิจัยของภาคธุรกิจการท่องเที่ยว

จากการระดมความคิดเห็นจากผู้ประกอบการพบว่า แนวโน้มในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการทำวิจัยมีความเป็นไปได้ ซึ่งการทำวิจัยสามารถจัดทำในรูปแบบ

1) นักวิจัยและนักวิจัยร่วม โดยเฉพาะการวิจัยในเรื่องที่ผู้ประกอบการทำอยู่ในปัจจุบัน เช่น แหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว หรือพฤติกรรมนักท่องเที่ยว เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การทำวิจัยจำเป็นต้องทำความเข้าใจธรรมชาติของการประกอบธุรกิจ รวมถึงวิสัยทัศน์และนโยบายของแต่ละองค์กรว่าจะให้การสนับสนุนเป็นนักวิจัยร่วมในระดับมากน้อยเพียงใด

2) ที่ปรึกษาการวิจัยและผู้ให้ข้อมูลสนับสนุน การทำวิจัยเกี่ยวกับการท่องเที่ยวสามารถศึกษาข้อมูลปฐมภูมิจากผู้ประกอบการได้ ซึ่งจะเป็นข้อมูลที่เป็นจริงเพราะผู้ประกอบการเป็นผู้ที่มีปฏิสัมพันธ์กับนักท่องเที่ยว มีความเข้าใจพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเป็นอย่างดี และเป็นผู้ใช้แหล่งท่องเที่ยวโดยตรง อย่างไรก็ตาม จำเป็นต้องมีการกำหนดบทบาทและหน้าที่ในด้านความร่วมมืออย่างชัดเจน

3) ผู้ประสานงานระหว่างภาครัฐกับชุมชน เพราะรู้จักพื้นที่ ชุมชน รวมถึงบุคลากรที่จะให้ข้อมูลการท่องเที่ยวได้

ประเด็นในการวิจัยที่ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวสามารถทำได้ ได้แก่ การวิจัยเชิงตลาดการท่องเที่ยว ความต้องการและพฤติกรรมนักท่องเที่ยว ส่วนประเด็นการวิจัยที่น่าสนใจและมีแนวโน้มสามารถทำวิจัยได้ ได้แก่ การพัฒนาการท่องเที่ยว การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การท่องเที่ยวชุมชน

4.3.5 ข้อเสนอแนะในการสร้างเครือข่ายภาคีการท่องเที่ยว

1) การทำวิจัยในเขต 5 จังหวัดภาคตะวันตกโดยการสร้างเป็นเครือข่ายมีความเป็นไปได้ยากเนื่องจากอุปสรรคด้านที่ตั้งและระยะทาง ทั้งนี้ การประสานงานเพื่อเชื่อมโยงสามารถทำได้เฉพาะจังหวัดกาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ โดยมีความเห็นว่า จังหวัดตากควรจัดรวมให้เป็นเส้นทางร่วมกับจังหวัดในภาคเหนือตอนบน

2) ควรสร้างความร่วมมือระหว่างบริษัทนำเที่ยว ชุมชน ชาวบ้าน และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแต่ละกลุ่มต้องมีความเข้มแข็ง และมีแนวทางการดำเนินงานที่จริงจังและชัดเจน ตอบทบทวนและภารกิจ

3) ควรมีการแสดงให้เห็นภาคธุรกิจและเอกชนเห็นความสำคัญของการทำวิจัย และผลการวิจัยควรสามารถนำไปใช้ได้จริง ดังนั้น ประเด็นในการวิจัยหรือการศึกษาควรเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการท่องเที่ยว หรือการพัฒนาและจัดการท่องเที่ยวโดยตรง

4) ควรมีหน่วยงานหรือองค์กรที่รับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับการวิจัย และทำหน้าที่ประสานงานกับผู้ประกอบการ เพราะผู้ประกอบการอาจไม่สะดวกในบทบาทของนักวิจัย แต่สามารถเป็นที่ปรึกษาการวิจัย ผู้สนับสนุนข้อมูล หรือการกำหนดหัวข้อหรือประเด็นที่ควรศึกษา เพราะผู้ประกอบการจะรับทราบข้อมูลการเปลี่ยนแปลงของการท่องเที่ยวอยู่ตลอดเวลา ซึ่งผู้ประสานงานสามารถจัดทำวิจัยได้ตรงตามสถานการณ์ที่เป็นปัจจุบัน โดยมีแหล่งข้อมูลที่ทันสมัย เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว

5) ควรมีการติดต่อประสานงานกับตัวแทนภาคีแต่ละจังหวัด เพื่อให้การวิจัยเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และสร้างกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยร่วมกัน

6) การสร้างเครือข่ายการวิจัยควรร่วมมือกันในระดับปัจเจกมากกว่าสมาคมหรือชมรม เพราะการทำวิจัยยังมีปัญหาและอุปสรรคในด้านระยะเวลา บทบาทของสมาคมควรเป็นผู้ประสานงานหรือให้คำปรึกษา

กล่าวโดยสรุป การวิจัยในครั้งนี้ ได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการวิจัยเกี่ยวกับการปรับปรุงโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับนักท่องเที่ยวคนไทยทั้งการเดินทางโดยใช้บริการผ่านบริษัทนำเที่ยวหรือการเดินทางท่องเที่ยวเอง โดยเลือกพื้นที่ในการศึกษาใน 5 จังหวัดภาคตะวันตก ทั้งนี้ การวิจัยได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพและปริมาณ ซึ่งผลจากการวิจัยสามารถนำไปใช้ประโยชน์แก่การพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัด รวมถึงการจัดการท่องเที่ยวที่สามารถตอบสนองความต้องการในการเดินทางของนักท่องเที่ยวคนไทยแต่ละประเภทได้อย่างเหมาะสม

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง และสร้างรายได้ให้กับประเทศต่างๆ ดังนั้น การนำการท่องเที่ยวมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทางเศรษฐกิจจึงเป็นสิ่งที่รัฐบาลของแต่ละประเทศให้ความสำคัญและเร่งพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ประเทศไทยเป็นอีกหนึ่งประเทศที่มีรายได้จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก โดยในปีที่ผ่านมา มีนักท่องเที่ยวต่างประเทศเดินทางมาประเทศไทยเพิ่มขึ้น เนื่องจากเหตุการณ์ทางการเมืองในเดือนกันยายนที่ผ่านมา การส่งเสริมการท่องเที่ยวใหม่ๆ ในประเทศ การขยายเส้นทางการบินมาประเทศไทย รวมถึงอันเนื่องมาจากเป็นปีแห่งมหามงคลที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงครองสิริราชครอง 60 ปี โดยได้มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายใต้ชื่อ "Grand Invitation" การสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว การพัฒนารูปแบบที่พักในแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ นอกจากนี้ยังมีกลุ่มนักท่องเที่ยวภายในประเทศที่นับได้ว่าเป็นกลุ่มที่มีบทบาทสำคัญ ซึ่งมีจำนวนและสัดส่วนมากกว่านักท่องเที่ยวต่างประเทศ นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มีอิทธิพลต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก การบริการเพื่อสร้างความพึงพอใจ ความประทับใจ การกำหนดกิจกรรมต่างๆ รวมถึงการตลาดการท่องเที่ยวเพื่อประชาสัมพันธ์และส่งเสริมให้เกิดการเดินทางไปเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ การส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศไทยจึงกำหนดให้การท่องเที่ยวเป็นกระแสนิยมในส่วนหนึ่งของชีวิตและการสร้างการเชื่อมโยงเครือข่ายการท่องเที่ยวระหว่างกลุ่มจังหวัดและระหว่างภูมิภาค ทั้งนี้พฤติกรรมในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวคนไทยที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาและสถานการณ์ต่างๆ ภายในประเทศส่งผลให้นักท่องเที่ยวมีความรอบคอบในการเดินทางมากขึ้น โดยหันมาเดินทางท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ใกล้เคียง ใช้ระยะเวลาในการเดินทางไม่มาก และนิยมเดินทางท่องเที่ยวไปกลับภายในหนึ่งวัน การวิจัยในครั้งนี้จึงมีแนวคิดการศึกษาปรับโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปสำหรับนักท่องเที่ยวภายในประเทศ เพราะกลุ่มเหล่านี้มีจำนวนและสัดส่วนมากกว่านักท่องเที่ยวต่างประเทศ รวมถึงกลุ่มเหล่านี้มีผลต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก โดยโปรแกรมสำเร็จรูปดังกล่าวมุ่งเน้นการตอบสนองความต้องการพฤติกรรมนักท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทย กรณีศึกษา 5 จังหวัดภาคตะวันตก ได้แก่ จังหวัดตาก กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ (Tour Repackaging for Thailand The Case Study of 5 Provinces of the West of Thailand) ให้เป็นทางเลือกใหม่ที่มีรูปแบบอันหลากหลาย มีความแตกต่างทางปัจเจกบุคคลด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งจาก

ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวใน 5 จังหวัดนี้ พบว่าพฤติกรรมในการเดินทางมาท่องเที่ยวใน 5 จังหวัดเหล่านี้ ประกอบด้วยกลุ่มนักท่องเที่ยวที่นิยมเดินทางท่องเที่ยวเอง (FITs) และผ่านการจัดการโดยผ่านบริษัทนำเที่ยว ทั้งนี้การปรับปรุงโปรแกรมการท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองการเดินทางทั้งสองลักษณะย่อมส่งผลต่อการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ ทำให้เกิดการกระจายรายได้อย่างทั่วถึง และช่วยลดปัญหาการเสื่อมของสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย

ทฤษฎีและแนวคิดที่ใช้ประกอบในการวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วยสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว รูปแบบการท่องเที่ยวพฤติกรรมนักท่องเที่ยว และการตลาดการท่องเที่ยว อันได้แก่ ทฤษฎีความต้องการ ความจำเป็น แรงจูงใจทางการท่องเที่ยว แนวคิดการท่องเที่ยวและทรัพยากรการท่องเที่ยว แนวคิดการท่องเที่ยวทางเลือก แนวคิดการจัดรายการนำเที่ยว แนวคิดการตลาดการท่องเที่ยว แนวคิดพฤติกรรมนักท่องเที่ยว รวมถึงเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผลการศึกษาเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปให้เป็นทางเลือกใหม่ในการตอบสนองความต้องการด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในยุคนปัจจุบันใน 5 จังหวัดภาคตะวันตกของประเทศไทย

2. เพื่อสร้างเครือข่ายภาคีระหว่างนักวิจัยท่องเที่ยวไทยกับภาคธุรกิจท่องเที่ยวใน 5 จังหวัดภาคตะวันตกของประเทศไทย

3. เพื่อพัฒนาข้อมูลด้านการท่องเที่ยวใน 5 จังหวัดภาคตะวันตกของประเทศไทย

4. เพื่อสร้างธนาคารข้อมูลด้านการท่องเที่ยวใน 5 จังหวัดภาคตะวันตกของประเทศไทย

จากการกำหนดวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยและคณะได้กำหนดคำถามการวิจัย 3 ประเด็น เพื่อตอบคำถามการวิจัย ดังนี้

1. ปัจจุบันสถานการณ์การท่องเที่ยวใน 5 จังหวัดภาคตะวันตกของประเทศไทยเป็นอย่างไร

2. โปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวใน 5 จังหวัดภาคตะวันตกของประเทศไทยควรเป็นอย่างไร

3. การสร้างเครือข่ายภาคีระหว่างนักวิจัยท่องเที่ยวไทยกับภาคธุรกิจท่องเที่ยวใน 5 จังหวัดภาคตะวันตกของประเทศไทยควรดำเนินการในลักษณะใด มีอุปสรรคและปัญหาอย่างไรบ้าง

การวิจัยในครั้งนี้มีขอบเขตเนื้อหาในการวิจัย การท่องเที่ยวในเขต 5 จังหวัดภาคตะวันตก รูปแบบวิธีการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ มีการศึกษาข้อมูลปฐมภูมิ

และข้อมูลทุติยภูมิ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างการศึกษา ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของรัฐ และเอกชนที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในกลุ่มภาคตะวันตกและให้การสนับสนุนการท่องเที่ยวของจังหวัดในภาพรวม ได้แก่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยภาคกลางเขต 1 เขต 2 และภาคเหนือเขต 4 ศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวและกีฬาใน 5 จังหวัดภาคตะวันตก องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น นักวิชาการด้านการท่องเที่ยวในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่อยู่ในเขต 5 จังหวัดภาคตะวันตก สมาคม/ชมรมธุรกิจการท่องเที่ยวและการโรงแรมในแต่ละจังหวัด นักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวในเขต 5 จังหวัดภาคตะวันตก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม ผู้วิจัยและคณะได้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ การสัมภาษณ์ โดยการใช้แบบสอบถาม (Interviewing) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interviewing) การชักถามกลุ่ม (Focus group) การใช้แบบสอบถามส่งทางไปรษณีย์ เนื่องจากเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ การวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้หลักการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) และ SWOT Analysis และใช้สถิติเชิงพรรณนาเพื่ออธิบายถึงสถานการณ์และปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในเขต 5 จังหวัดภาคตะวันตก

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 สถานการณ์การท่องเที่ยวภาพรวมในเขต 5 จังหวัดภาคตะวันตก

จากการวิจัยสถานการณ์การท่องเที่ยวในแต่ละจังหวัด สามารถวิเคราะห์ภาพรวมการท่องเที่ยวในระดับภูมิภาคได้ว่า การท่องเที่ยวในปัจจุบันเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักท่องเที่ยวคนไทยที่ยังคงให้ความสำคัญ และตื่นตัวกับการเดินทางอยู่ตลอดเวลา นับได้ว่าการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่ไม่อาจปฏิเสธได้ว่าเป็นปัจจัยที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ตลอดมา ดังนั้นอัตราการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในภาคตะวันตกย่อมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังจะเห็นได้จากจำนวนนักท่องเที่ยวไทยในปี พ.ศ. 2548 มีจำนวนมากถึง 10,826,924 คน ก่อให้เกิดรายได้มากถึง 18,898.28 ล้านบาท ซึ่งจะส่งผลต่อสภาวะการแข่งขันทางการท่องเที่ยวไม่ว่าจะในส่วนของภาคเอกชน หรือแม้แต่ภาครัฐในท้องถิ่นที่ต้องดูแลการท่องเที่ยวจำเป็นต้องจัดทำแผนพัฒนาเพื่อรองรับการเติบโต และความต้องการทางการท่องเที่ยว ซึ่งนับได้ว่าการแข่งขันมีการทวีความรุนแรงมากขึ้นทุกปี

1) พฤติกรรมการท่องเที่ยวในเขต 5 จังหวัดภาคตะวันตก

เมื่อพิจารณาถึงพฤติกรรมในการเดินทางท่องเที่ยวพบว่า นักท่องเที่ยวคนไทยที่เดินทางท่องเที่ยวในเขต 5 จังหวัดภาคตะวันตกนิยมเดินทางท่องเที่ยวแบบอิสระหรือ

จัดการเดินทางท่องเที่ยวเองมากกว่าการใช้บริการผ่านบริษัทนำเที่ยว และท่องเที่ยวเป็นแบบกลุ่มครอบครัวและเพื่อน/ญาติ ซึ่งวัตถุประสงค์ในการเดินทางมายัง 5 จังหวัดภาคตะวันตกคือ เพื่อการท่องเที่ยวและการพักผ่อนเป็นหลัก โดยการตัดสินใจมายังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ พิจารณาจากความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมที่สามารถกระทำได้ในแหล่งท่องเที่ยวนั้นๆ รวมถึงระยะทาง เวลาและค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว

2) สิ่งอำนวยความสะดวกและแหล่งท่องเที่ยวในเขต 5 จังหวัดภาคตะวันตกจากการวิจัยพบว่า ในแต่ละจังหวัดมีสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยวคนไทยอย่างพอเพียง โดยเฉพาะในแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงจะมีประเภทของที่พักต่างและสถานบริการต่างๆ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความพึงพอใจในการเลือกใช้บริการ และพฤติกรรมในการท่องเที่ยว

3) แหล่งท่องเที่ยวในทุกจังหวัดมีความหลากหลายและครบทุกประเภท ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ซึ่งแต่ละจังหวัดมีต้นทุนทางทรัพยากรที่แตกต่างกันไปตามลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศ รวมถึงนโยบายในการพัฒนาการท่องเที่ยว

4) การวิเคราะห์ภาพรวมจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค ของการท่องเที่ยวในเขต 5 จังหวัดภาคตะวันตก

จากการวิจัยเพื่อศึกษาศักยภาพทางการท่องเที่ยวในเขต 5 จังหวัดภาคตะวันตกสามารถสรุปเป็นประเด็นสำคัญโดยการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค ในภาพรวมได้ดังนี้

จุดแข็ง

- ที่ตั้งและลักษณะทางกายภาพ มีระยะทางใกล้กรุงเทพฯ (ยกเว้นจังหวัดตาก) ใช้เวลาในการเดินทางไม่มากนัก มีเส้นทางการคมนาคมที่สะดวกและสามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ง่าย โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จัก

- มีต้นทุนทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่สามารถพัฒนาเป็นการท่องเที่ยวได้ตลอดจนศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวประเภทต่างๆ ที่ประกอบด้วยธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม และกิจกรรมที่สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้ รวมถึงสามารถเดินทางท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปีและรองรับได้ทุกกลุ่มนักท่องเที่ยว

- มีสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว อาทิ ที่พัก ร้านอาหาร สถานบริการต่างๆ เป็นต้น

- ในแต่ละจังหวัดมีนโยบาย แผนงาน โครงการด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างชัดเจน และหน่วยงานด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่

จุดอ่อน

- ที่ตั้งและลักษณะทางกายภาพของจังหวัดตากที่รวมอยู่ในภาคตะวันตกทำให้ยากแก่การเดินทางเชื่อมโยงด้านการท่องเที่ยว รวมถึงจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ที่มีลักษณะพื้นที่แคบและยาว ทำให้การเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวบางแห่งต้องใช้เวลามาก ในขณะที่จังหวัดที่อยู่ใกล้กับกรุงเทพฯ ได้รับผลกระทบจากการมีวันหยุดสั้นหรือเป็นการท่องเที่ยวแบบไป-กลับ

- แหล่งท่องเที่ยวขาดศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยวหรือการจัดการในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว และปัญหาราคาสินค้าแพง ทำให้ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเสียหาย

- การพัฒนาเน้นแหล่งท่องเที่ยวหลักหรือแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ มากกว่าพื้นที่รอง รวมถึงการสร้างกิจกรรมเพื่อดึงดูดใจในแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงขาดข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ

- การพัฒนา การจัดการ การตลาด การประชาสัมพันธ์ยังไม่มีความชัดเจน และยังไม่ได้มีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและขาดการส่งเสริมให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

- บุคลากรด้านการท่องเที่ยวมีไม่เพียงพอและขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการ การพัฒนาด้านคุณภาพการให้บริการและการสร้างมาตรฐานการท่องเที่ยว

- ขาดการลงทุนขนาดใหญ่ด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่

โอกาส

- การสร้างเส้นทางการท่องเที่ยวเชื่อมโยงในกลุ่มภูมิภาค (ยกเว้นจังหวัดตาก) ทั้งการท่องเที่ยวทางภูเขา ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และทะเล รวมถึงการท่องเที่ยวชายแดน

- สามารถสร้างภาพลักษณ์ทางการท่องเที่ยว โดยเฉพาะการท่องเที่ยวเชิงนิเวศหรือการท่องเที่ยวสีเขียวได้ เนื่องจากวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวแต่ละจังหวัดได้ระบุถึงการท่องเที่ยวประเภทนี้ในทุกจังหวัด

- สามารถสร้างมูลค่าในด้านการลงทุนและพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มและขยายวันพัก

อุปสรรค

- ปัญหาจากภัยธรรมชาติ ได้แก่ แผ่นดินไหว น้ำท่วม
- ข้อจำกัดในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในการดูแลของหน่วยงาน ทำให้ยากแก่การปฏิบัติ รวมถึงกฎระเบียบการเข้าชมแหล่งท่องเที่ยวไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว
- ความตระหนักต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในทุกกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวยังมีน้อย
- การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองมีผลต่อทิศทางการบริหารจัดการท่องเที่ยวของจังหวัด รวมถึงวิสัยทัศน์ของหัวหน้าองค์กรมีผลต่อการท่องเที่ยวในแต่ละจังหวัด และการจัดสรรงบประมาณพัฒนาการท่องเที่ยว
- ปัญหาสถานะราคาน้ำมันผันผวนส่งผลกระทบต่อราคาสินค้าเดินทางท่องเที่ยว

5.1.2 โปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวใน 5 จังหวัดภาคตะวันตกของประเทศไทย

ผลจากการวิจัยสามารถจัดทำโปรแกรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวภายในประเทศ (Domestic Tourist) 27 รายการ และเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ (FITs) 27 โดยพบว่าโปรแกรมที่ได้จัดทำนั้นมีการกระจายตัวของแหล่งท่องเที่ยวในทุกจังหวัดทั้งโปรแกรมการท่องเที่ยวในจังหวัดเดียว หรือมากกว่าหนึ่งจังหวัด เช่น รายการนำเที่ยวทางวัฒนธรรม สำหรับ 3 วัน ได้แก่ รายการที่ 1 จังหวัดกาญจนบุรี รายการที่ 2 จังหวัดเพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ รายการที่ 3 จังหวัดตาก ทั้งนี้ ผู้วิจัยและคณะได้ใช้วิธีในการวิจัยของรูปแบบโปรแกรมการท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน

การจัดทำรายการนำเที่ยวนั้นได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาร่วมกับกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว และภาคการท่องเที่ยว ได้แก่ ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว ความสามารถในการเข้าถึง ความปลอดภัย สิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยว ความสามารถในการตอบสนองความต้องการนักท่องเที่ยว ความสามารถทางการตลาด มีกิจกรรมหรือสร้างกิจกรรมนันทนาการให้กับนักท่องเที่ยว ในขณะที่การจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวได้มุ่งเน้นการศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวใน 5 จังหวัดภาคตะวันตก

อย่างไรก็ตาม การจัดทำรายการนำเที่ยวและเส้นทางท่องเที่ยวได้พิจารณาจากความเป็นไปได้ในการนำโปรแกรมเหล่านี้ไปประยุกต์ใช้ได้จริงจากกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในภูมิภาคนี้โดยตรง

5.1.3 การสร้างเครือข่ายภาคีระหว่างนักวิจัยท้องถิ่นเกี่ยวกับภาคธุรกิจท้องถิ่น

ปัจจุบันภาคธุรกิจการท้องถิ่นมีการทำวิจัยอยู่ตลอดเวลา แต่ไม่ได้มีรูปแบบการวิจัยที่ชัดเจนเหมือนอย่างเช่นนักวิชาการหรือนักวิจัยทำ การวิจัยส่วนใหญ่จะเป็นการวิจัยในด้าน การตลาด เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท้องถิ่น และความสามารถในการแข่งขันทางการตลาดการท้องถิ่นซึ่งมีการแข่งขันค่อนข้างสูง ทั้งนี้จะต้องให้ความสนใจกับแหล่งท้องถิ่น การบริการและบุคลากร รวมถึงการประเมินผลความพึงพอใจของนักท้องถิ่น การวิจัยหรือการศึกษาในเชิงการท้องถิ่นชุมชนของผู้ประกอบการในกลุ่มภาคตะวันตกยังพบว่ามีผู้น้อยทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวิสัยทัศน์และนโยบายของผู้ประกอบการ นอกจากนี้

นอกจากนี้ ภาคธุรกิจในแต่ละกลุ่มจังหวัดจะมีการประเมินผลอย่างไม่เป็นทางการของผู้ประกอบการในท้องถิ่นที่มีต่อการท้องถิ่นคือ การรวมกลุ่มเพื่อเป็นสมาคม ชมรม ซึ่งเป็นเวทีในการสนทนา พูดคุยถึง ความต้องการของตลาดของนักท้องถิ่นทั้งชาวไทยและต่างชาติ สภาพของแหล่งท้องถิ่น การพัฒนาคุณภาพการท้องถิ่นและการบริการ ปัญหาอุปสรรคของการท้องถิ่น รวมถึงการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ

กระบวนการทำงานของภาคเอกชนหรือธุรกิจท้องถิ่นมีรูปแบบเช่นเดียวกับการวิจัย เพียงแต่ไม่ได้จัดทำในรูปแบบทางวิชาการ โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

- 1) มีการตั้งโจทย์หรือคำถามการวิจัยจากนักท้องถิ่นในการจัดทำรายการนำท้องถิ่นตามที่กำหนด
- 2) การกำหนดวัตถุประสงค์ เพื่อตอบคำถามและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักท้องถิ่นได้
- 3) กระบวนการทำงานหรือวิธีการทำงาน โดยผ่านการวางแผน กำหนดกรอบในการทำงาน การศึกษาข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ ระยะเวลาในการศึกษา การสำรวจ การทดลอง และการตรวจสอบอีกครั้งเพื่อประเมินผลถึงความเป็นไปได้ทางการตลาด และความพึงพอใจของนักท้องถิ่น

อย่างไรก็ตาม ปัญหาและอุปสรรคในการสร้างเครือข่ายการวิจัยและการวิจัยของภาคีคือ ผู้ประกอบการธุรกิจท้องถิ่นคือ ผู้ที่ผู้ประกอบการที่มุ่งเน้นในการสร้างผลกำไรผลตอบแทนให้แก่องค์กรเป็นหลัก รวมถึงความอยู่รอดขององค์กรในธุรกิจการท้องถิ่น ดังนั้น ปัญหาและอุปสรรคที่จะทำให้ผู้ประกอบการหันมาทำวิจัยคือ เวลา เนื่องจากในการวิจัยในแต่ละครั้งต้องอาศัยระยะเวลามาก ภารกิจหลักคือการทำธุรกิจและมีการะงานมาก ซึ่งอาจทำให้การทำ

วิจัยในแต่ละครั้งไม่สามารถทำได้ไม่เต็มที่ รวมถึงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการวิจัย อย่างเป็นทางการ โดยส่วนใหญ่จะทำการศึกษาลาด การสำรวจเส้นทาง และการประเมินความพึงพอใจนักท่องเที่ยวอย่างกว้างๆ ความร่วมมือและการประสานงานระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวกับหน่วยงานต่างๆ ตลอดจนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือภายในกลุ่มภาคตะวันออกสามารถทำได้เฉพาะใน 4 จังหวัด ยกเว้นจังหวัดตาก เนื่องจากระยะทางไกลและเส้นทางการท่องเที่ยวยากแก่การเชื่อมโยง

จากการระดมความคิดเห็นจากผู้ประกอบการพบว่า บทบาทในการทำวิจัยของภาคธุรกิจการท่องเที่ยวและแนวโน้มในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการทำวิจัยมีความเป็นไปได้ ในรูปแบบนักวิจัยและนักวิจัยร่วม ที่ปรึกษาการวิจัยและผู้ให้ข้อมูลสนับสนุน ผู้ประสานงานระหว่างภาครัฐกับชุมชน ประเด็นในการวิจัยที่ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวสามารถทำได้ ได้แก่ การวิจัยเชิงตลาดการท่องเที่ยว ความต้องการและพฤติกรรมนักท่องเที่ยว ส่วนประเด็นการวิจัยที่น่าสนใจและมีแนวโน้มสามารถทำได้ ได้แก่ การพัฒนาการท่องเที่ยว การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การท่องเที่ยวชุมชน

ข้อเสนอแนะในการสร้างเครือข่ายภาคการท่องเที่ยวในเขต 5 จังหวัดภาคตะวันตกโดยการสร้างเป็นเครือข่ายมีความเป็นไปได้ยาก เนื่องจากจังหวัดตากมีเส้นทางไกลความเป็นไปได้ในการเชื่อมโยงจึงมีได้เฉพาะจังหวัดกาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ส่วนจังหวัดตากสามารถจัดรวมให้เป็นเส้นทางร่วมกับจังหวัดในภาคเหนือตอนบน ควรมีการแสดงให้เห็นภาคธุรกิจและเอกชนเห็นความสำคัญของการทำวิจัย และผลการวิจัยควรสามารถนำไปใช้ได้จริง ควรมีหน่วยงานหรือองค์กรที่รับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับการวิจัย และทำหน้าที่ประสานงานกับผู้ประกอบการ และควรมีการติดต่อประสานงานกับตัวแทนภาคีแต่ละจังหวัด เพื่อให้การวิจัยเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และสร้างกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยร่วมกัน

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์การท่องเที่ยว 5 จังหวัดภาคตะวันตกพบว่า การเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวคนไทยส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวประเภทที่เดินทางท่องเที่ยวอิสระมากกว่านักท่องเที่ยวภายในประเทศ โดยวัตถุประสงค์ในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวกลุ่มต่างๆ เดินทางท่องเที่ยวเนื่องมาจากความต้องการพักผ่อน ความเพลิดเพลิน ซึ่งพบว่านักท่องเที่ยวที่เดินทางในแต่ละจังหวัดจะมีจำนวนครั้งในการเดินทางท่องเที่ยวมากกว่า 5 ครั้ง แสดงให้เห็นถึงความต้องการท่องเที่ยวของคนในปัจจุบันที่เพิ่มมากขึ้นอันเนื่องมาจาก

แรงจูงใจทั้งภายในและภายนอก ดังเช่นทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ อีกทั้งความต้องการเดินทางท่องเที่ยวในแต่ละแห่งสามารถกำหนดได้อย่างกว้างๆ ว่าแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งตอบสนองนักท่องเที่ยวกลุ่มระดับใด อาทิ ชายหาดหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวระดับปานกลางถึงบน โดยมีตัวชี้วัดจากที่พักส่วนใหญ่มีราคาแพง ค่าครองชีพสูง กิจกรรมการท่องเที่ยวจะมีน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับชายหาดชะอำ หรือการล่องแพ จังหวัดกาญจนบุรี ที่ราคาที่พักจะถูกกว่าและมีกิจกรรมที่สามารถตอบสนองความต้องการโดยไม่ได้มุ่งเน้นคุณภาพมากเท่ากับชายหาดหัวหิน รวมถึงความต้องการเลือกแหล่งท่องเที่ยวเป็นการตอบสนองความต้องการในลำดับที่ 1 ถึง 3 คือความต้องการทางร่างกาย ความสะดวกและความมั่นใจในแหล่งท่องเที่ยว ความปลอดภัย ส่วนความต้องการที่เหนือขึ้นไป คือความต้องการคุณภาพของสินค้าและบริการที่มีมาตรฐาน หรือสิ่งอำนวยความสะดวกสบายในแหล่งท่องเที่ยวยังพบว่ามีความต้องการน้อย สะท้อนให้เห็นถึงระดับของผู้ที่มาใช้บริการในแหล่งท่องเที่ยวได้เช่นกัน

นอกจากความต้องการจากปัจจัยด้านร่างกายและจิตใจแล้ว แรงจูงใจหรือศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวสามารถดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปเยี่ยมชมได้เช่นกัน (Mill, 1992 : 265) โดยแหล่งท่องเที่ยวในแต่ละจังหวัดในภาคตะวันตก ประกอบไปด้วยแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน วัตถุ และแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว ดังจะเห็นได้จากแต่ละจังหวัดจะมีการบริการที่พักในรูปแบบต่างๆ เพื่อตอบสนองตามความต้องการของกลุ่มตลาดเป้าหมาย การบริการร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก การคมนาคมขนส่ง การพัฒนาสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ตลอดจนการให้บริการของบุคคลที่ทำงานที่ด้านการท่องเที่ยว รวมถึงกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว สอดคล้องกับแนวคิดของ Morrison, 2002: 47-48 และ Mill, 1992: 265-282 ที่ได้กำหนดส่วนผสมของแหล่งท่องเที่ยว (Destination Mix) ว่าควรมีองค์ประกอบเหล่านี้อยู่

กิจกรรมและแหล่งท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัดสามารถกำหนดพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในเขต 5 จังหวัดตามหลักจิตวิทยาของ Stanley C.Plog ซึ่งประกอบด้วยนักท่องเที่ยวเน้นตัวเองเป็นศูนย์กลาง (Psychocentric) จากการวิจัยพบว่า กลุ่มนี้เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวขนาดใหญ่ นิยมเดินทางท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่รู้จัก เช่น สะพานข้ามแม่น้ำแคว ทางรถไฟสายมรณะ จังหวัดกาญจนบุรี ชายหาดชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ชายหาดหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตลาดน้ำดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี เป็นต้น และประเภทที่มีความสนใจหลากหลาย (Allocentric) ได้แก่นักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบแหล่งท่องเที่ยวที่ผจญภัย ตื่นเต้น

เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถเข้าถึงได้ยากหรือมีสิ่งอำนวยความสะดวกน้อย เช่น น้ำตกทีลอซู จังหวัดตาก เขมิงปิล็อก จังหวัดกาญจนบุรี เป็นต้น ซึ่งกลุ่มนี้ยังมีจำนวนน้อยกว่ากลุ่มแรก

ผลจากการวิจัยพบว่า รายการนำเที่ยวหรือเส้นทางการท่องเที่ยวที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากภาคธุรกิจท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นสถานที่ที่นักท่องเที่ยวรู้จักและมีชื่อเสียงมานาน ทั้งนี้มีแหล่งท่องเที่ยวใหม่หรือยังไม่เป็นที่รู้จักน้อยมาก ในขณะที่ยกเก็บข้อมูลจากรัฐได้มีการแนะนำแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ซึ่งมุมมองของทั้งสามกลุ่มยังไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือภาคธุรกิจขายรายการนำเที่ยวที่นักท่องเที่ยวรู้จัก ในขณะที่นักท่องเที่ยวเองเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญๆ ของจังหวัด เนื่องจากยังไม่มี การรับรู้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ หรือไม่สามารรถเข้าถึงแหล่งของข้อมูลได้อย่างแท้จริง ส่วนภาครัฐ (ท้องถิ่น) พยายามจะแนะนำและส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ เพื่อดึงดูดใจนักท่องเที่ยว แต่ยังขาดการประชาสัมพันธ์อย่างแพร่หลาย รวมถึงยังไม่เข้าใจว่าแหล่งท่องเที่ยวคือสินค้าบริการที่นักท่องเที่ยวมีความคาดหวังมากกว่าการมองเห็นหรือการสัมผัส

เมื่อวิเคราะห์ตามหลักการตลาดจะพบว่า การนำแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ จัดทำเป็นรายการนำเที่ยวเพื่อขายให้กับนักท่องเที่ยวภายในประเทศสามารถทำได้ยาก เนื่องจากความไม่แน่ใจของผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในพื้นที่ รวมถึงความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวที่จะรองรับได้จริง หรือถ้าหากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องการจะแนะนำแหล่งท่องเที่ยวใหม่ในรายการทั้งหมดจำเป็นต้องอาศัย "การสร้างกระแส การประชาสัมพันธ์ และการสร้างภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว" ตามลักษณะที่แท้จริงของพื้นที่ ทั้งนี้ เนื่องจากการแนะนำสินค้าหรือแหล่งท่องเที่ยวใหม่ จำเป็นต้องใช้การตลาดและ การประชาสัมพันธ์ค่อนข้างมากและใช้เวลา รวมถึงค่าใช้จ่าย และมีความเสี่ยงกับความคุ้มทุน อย่างไรก็ตาม หากแหล่งท่องเที่ยวใหม่นั้นมีศักยภาพและมีองค์ประกอบตามส่วนผสมของแหล่งท่องเที่ยวพร้อมเป็นโอกาสทางการแข่งขันของผู้ประกอบการได้เช่นกัน

ดังนั้นแนวทางในการแนะนำแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ เพื่อเป็นการกระจายความหนาแน่นของนักท่องเที่ยวและเพิ่มระยะวันพักในแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงการทำให้แหล่งท่องเที่ยวเป็นที่รู้จักมากขึ้น คือควรจัดทำเส้นทางและแนะนำให้กลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทอิสระหรือกลุ่มที่นิยมจัดการเดินทางท่องเที่ยวเองให้มากขึ้น ทั้งนี้ การหาช่องทาง การประชาสัมพันธ์เพื่อให้กลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทนี้สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายและรวดเร็ว เพราะกลุ่มนี้จะแสวงหาข้อมูลการท่องเที่ยวใน

กลุ่มจังหวัดเป้าหมาย ซึ่งการแนะนำแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ ย่อมกระตุ้นให้เกิดความต้องการและสร้างทางเลือกทางการท่องเที่ยวทางได้

การส่งเสริมการตลาดทั้งแหล่งท่องเที่ยวใหม่ แหล่งท่องเที่ยวเก่า รวมถึงการนำเสนอขายแหล่งท่องเที่ยวปัจจุบันเป็นสิ่งจำเป็นและต้องสร้างความแตกต่างในการแข่งขันเป็นอย่างมาก ดังจะเห็นได้จากการเน้นกิจกรรมในระหว่างการนำเที่ยว มาตรฐานและคุณภาพของบุคลากร และการบริการที่ประทับใจ ดังนั้นการแข่งขันโดยใช้กลยุทธ์ทางการตลาดอย่างเดียวไม่สามารถแข่งขันได้อย่างแท้จริง หากแต่จำเป็นต้องการสร้างมาตรฐานและคุณภาพของการบริการ อย่างไรก็ตามคุณภาพของการท่องเที่ยวจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวด้วยเช่นเดียวกัน

การสร้างกลไกขับเคลื่อนทางการตลาดของกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งภาครัฐและเอกชนต่างมีส่วนที่จะพัฒนา ส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ให้การท่องเที่ยวในจังหวัดที่ตนรับผิดชอบหรือมุ่งเป็นจุดหมายสามารถเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้ ทั้งนี้เพื่อผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ ดังจะเห็นได้จากการพัฒนาการท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัดจะมีแผนงาน โครงการต่างๆ รองรับกระเด้งโตของการท่องเที่ยว รวมถึงการพัฒนาเส้นทางทางการท่องเที่ยว จากการวิจัยพบว่า การสร้างกลยุทธ์ทางการตลาดในส่วนของภาครัฐเน้นการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โดยเน้นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่รู้จักเป็นสำคัญ การสร้างภาพลักษณ์ทางการท่องเที่ยว ในขณะที่เดียวกันก็ได้มีการจัดทำแผนเพื่อจะสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นเช่นกัน จุดอ่อนของการทำงานระหว่างภาครัฐ และภาคเอกชนคือการมองต่างมุมที่ขาดการประสานงานหรือการบูรณาการร่วมกันอย่างจริงจัง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเสรี วงษ์มณฑา (2549) ที่ได้กล่าวถึงหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบในการพัฒนาการท่องเที่ยวขาดการประสานงานและบูรณาการทำงานในการความยั่งยืน ส่งผลกระทบต่อสร้างที่ยั่งยืน ดังนั้น การประสานงานเพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างสององค์กรด้านการตลาดจึงจำเป็นอย่างยิ่ง อันจะนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวและนำไปสู่แนวทางการความยั่งยืน

ความเป็นไปได้ของการพัฒนาการท่องเที่ยวระดับกลุ่มภาคตะวันตกสามารถทำได้บางส่วน ได้แก่ การสร้างภาพลักษณ์ของการท่องเที่ยวสีเขียวคือ รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศหรือการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ป่าตะวันตก เนื่องจากศักยภาพพื้นที่แต่ละจังหวัดสามารถส่งเสริมการท่องเที่ยวในรูปแบบนี้ได้ แต่ยังคงขาดการพัฒนาในเชิงรูปธรรมหรือความชัดเจนในการพัฒนา อย่างไรก็ตาม ปัญหาและอุปสรรคของการสร้างเส้นทางทางการท่องเที่ยวร่วมในระดับภูมิภาคสามารถทำได้เฉพาะ 4 จังหวัด ยกเว้นจังหวัดตากซึ่งมีความเป็นไปได้น้อยมากที่จะสร้างเส้นทางร่วม

เนื่องจากสภาพทางภูมิประเทศ ข้อจำกัดของการส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบเครือข่ายตะวันตกอีกประการหนึ่งคือ การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่ เนื่องจากแต่ละจังหวัดขึ้นอยู่กับหน่วยงานที่แยกส่วน อาทิ จังหวัดตากขึ้นอยู่กับสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภาคเหนือเขต 4 ส่วน จังหวัดกาญจนบุรี และจังหวัดราชบุรีขึ้นอยู่กับสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภาคกลางเขต 1 และจังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ขึ้นอยู่กับสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภาคกลางเขต 2 ทำให้การสร้างเครือข่ายเส้นทางการท่องเที่ยวโดยรัฐสามารถทำได้ยาก

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

- 1) การพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดควรมุ่งเน้นการบูรณาการ เพื่อสามารถกำหนดจุดขายทางการท่องเที่ยวและแนวทางปฏิบัติงานที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน
- 2) แม้ว่าการสร้างเครือข่ายเส้นทางท่องเที่ยวไม่สามารถกระทำได้นี้เนื่องจากจุดอ่อนด้านที่ตั้งและมีหน่วยงานที่รับผิดชอบแต่ละพื้นที่ ควรมีการสร้างเส้นทางร่วมโดยใช้การเชื่อมต่อโดยการประสานงานเพื่อให้เกิดเส้นทางที่เชื่อมโยง และเป็นตัวต่อการท่องเที่ยวระดับภาค
- 3) ควรมีการศึกษากลุ่มตลาดเป้าหมายที่เด่นชัดและพฤติกรรมการท่องเที่ยว โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวคนไทยที่นิยมท่องเที่ยวแบบอิสระ เพราะเป็นกลุ่มตลาดที่มีสัดส่วนมากที่สุดในภาคตะวันตก
- 4) ควรให้ความสำคัญต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเฉพาะทาง ทั้งนี้จากการวิจัยพบว่าระดับความสนใจของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการรับรู้ข้อมูลยังไม่เพียงพอ หรือเข้าใจว่าเป็นแหล่งศึกษาทางวิชาการมากกว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยว ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีการพัฒนาพื้นที่เพื่อรองรับการท่องเที่ยว และการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวรูปแบบเฉพาะทางให้มากขึ้น เพราะสถานที่บางแห่งสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจและสามารถสะท้อนแนวคิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและแนวทางของเศรษฐกิจพอเพียงได้ อาทิ โครงการรักษาสีงแวดล้อมและระบบนิเวศโครงการตามพระราชดำริแหลมผักเบี้ย ซึ่งเป็นสถานที่ที่ให้ความรู้เกี่ยวกับระบบนิเวศ และยังสามารถทำกิจกรรมดูนกชมธรรมชาติป่าชายเลน รวมถึงเป็นเส้นทางในการเดินทางไปชมวิถีชีวิตที่อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรีได้

5) ควรมีการทดลองโปรแกรมการท่องเที่ยวทั้งรายการนำเที่ยวและเส้นทางเพื่อความ เป็นไปได้ทางการท่องเที่ยว รวมถึงการเชื่อมรายการนำเที่ยวหรือเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ๆ เข้าไปใน โปรแกรมการท่องเที่ยว

6) การนำผลการวิจัยนี้ไปใช้ควรพิจารณาถึงวัตถุประสงค์ ประโยชน์ของการใช้งาน และการจัดทำรายการและเส้นทางท่องเที่ยวเหล่านี้เป็นรายการที่สามารถยืดหยุ่นได้ตามความ เหมาะสมของผู้ต้องการนำผลการวิจัยนี้ไปใช้

7) การจัดทำรายการนำเที่ยวและเส้นทางท่องเที่ยวเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการ กระเจายนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยว เพื่อก่อให้เกิดผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคมและ สิ่งแวดล้อมตามแนวคิดของความยั่งยืน อย่างไรก็ตาม หากแหล่งท่องเที่ยวนั้นๆ ขาดการจัดการที่ดีจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ ย่อมจะทำให้แหล่งท่องเที่ยวนั้นได้รับผลกระทบอย่างแน่นอน ดังนั้น ควรจัดหาแนวทางการวางแผน การจัดการพื้นที่ก่อนที่จะประชาสัมพันธ์หรือส่งเสริมให้เป็น แหล่งท่องเที่ยว

8) การสร้างเครือข่ายการวิจัยร่วมกับภาคการท่องเที่ยวหรือภาคเอกชนควรมีการ กำหนดบทบาท การสร้างความเข้าใจที่ตรงกันในการให้ความร่วมมือ การประสานงานทำวิจัย ทั้งนี้ การทำวิจัยโดยเข้าใจบริบทหรือธรรมชาติของการประกอบธุรกิจท่องเที่ยวจะช่วยให้การวิจัย ด้านการท่องเที่ยวโดยความร่วมมือจากหลายๆ ฝ่ายได้ผลการศึกษาที่เป็นจริง ซึ่งนำไปสู่การ ทำงานอย่างบูรณาการ

9) ควรมีสวนย์ประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในแต่ละจังหวัด หรือใน พื้นที่ท่องเที่ยวหลักของจังหวัด ทั้งนี้ ควรให้ความสำคัญต่อการจัดทำสื่อประเภทต่างๆ ประกอบด้วยข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว เส้นทางท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวก การปรับปรุง ข้อมูลการท่องเที่ยวให้มีความทันสมัยอยู่ตลอดเวลา มีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ด้านการประชาสัมพันธ์ และการบริการ การจัดระบบศูนย์ข้อมูลให้ครบวงจรอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถใช้ได้จริง ทั้งนี้ ควรเน้นสื่อประเภทอิเล็กทรอนิกส์ และสื่อสิ่งพิมพ์ที่สามารถเข้าถึงนักท่องเที่ยวได้โดยง่าย

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การนำเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการศึกษาและการวิจัยในครั้งต่อไป ได้ถูกจัดแบ่งเป็นกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ทั้งนี้ผู้ที่สนใจสามารถศึกษาและวิจัยตาม ประเด็นที่เสนอแนะดังนี้

นักท่องเที่ยว

1) การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมนักท่องเที่ยวคนไทยและปัจจัยที่มีผลต่อการเดินทางท่องเที่ยว ระหว่างนักท่องเที่ยวที่ใช้บริการกับบริษัทนำเที่ยวและนักท่องเที่ยวอิสระ เพื่อศึกษาแนวโน้ม ความต้องการ รูปแบบกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวคนไทย

ผู้ประกอบการท่องเที่ยว

1) กลยุทธ์การตลาดที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวภายในประเทศ
2) การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อหาแนวทางการจัดทำรูปแบบการทำวิจัยที่เหมาะสมสำหรับผู้ประกอบการท่องเที่ยว

ชุมชน

1) รูปแบบการพัฒนาการตลาดเพื่อการท่องเที่ยวชุมชนโดยความร่วมมือระหว่างชุมชนและผู้ประกอบการท่องเที่ยว
2) บทบาทของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว "ผู้กระทำหรือผู้ถูกกระทำ"

ทรัพยากรการท่องเที่ยว

1) ผลกระทบจากการท่องเที่ยวในประเทศต่อทรัพยากรการท่องเที่ยว
2) การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองต่อความต้องการนักท่องเที่ยวในประเทศอย่างยั่งยืน
3) การสร้างภาพลักษณ์การท่องเที่ยวสีเขียวสำหรับภาคตะวันตก

ภาครัฐ

1) ความเป็นไปได้ในการสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวเพื่อการวิจัยในกลุ่มภูมิภาคตะวันตก
2) การวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และทางออกในการบูรณาการท่องเที่ยวเพื่อความยั่งยืน
3) การพัฒนารูปแบบสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์สำหรับนักท่องเที่ยวภายในประเทศ
4) ผลสัมฤทธิ์จากการจัดการศูนย์ข้อมูลการท่องเที่ยว และทางออกเพื่อการจัดการที่มีประสิทธิภาพ

บรรณานุกรม

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. 2546. การจัดการการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน. เอกสารชุดฝึกอบรมทางไกล. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2544. แผนปฏิบัติการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: บริษัท อัลซา จำกัด.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. กองอนุรักษ์. 2543. มาตรฐานการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. เอกสารประกอบการสัมมนา. วันที่ 24 พฤศจิกายน 2543 ณ ห้องประชุม 1 ศูนย์แสดงสินค้านานาชาติอิมแพ็ค เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. กองกลยุทธ์การตลาด. 2550. "สถานการณ์ท่องเที่ยวไทย". จุลสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์. ฉบับที่ 1/2550 มกราคม-มีนาคม 2550. <http://www2.tat.or.th/tat.e-journal/index.php>. 2 พฤษภาคม 2550.
- ค็อดเลอร์, ฟิลลิป. 2546. การจัดการการตลาด. กรุงเทพฯ: เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า.
- จริญญา เกียรติลักษณ์ชัย. 2549. "สถานการณ์การท่องเที่ยวในปี 2548". จุลสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์. ฉบับที่ 1/2549 มกราคม-มีนาคม 2549. <http://www.tat.or.th/tat.e-journal/travel1-01.html>. ตุลาคม 2549.
- ฉลองศรี พิมพ์สมพงศ์. 2546. การวางแผนและพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 4.
- สุทธิธ ฐชาติ. 2548. คู่มือการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. เชียงใหม่: เชียงใหม่โรงพิมพ์แสงศิลป์.
- นิคม จารุมณี. 2536. การท่องเที่ยวและการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: โอ. เอส. พริ้นติ้ง เฮาส์.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. 2548. อุตสาหกรรมท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: เพรส แอนด์ ดีไซน์ จำกัด.
- ประเมิล อินทพิบูลย์และคณะ 2549. โครงการต่อเนื่องการวิจัยปฏิบัติการด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อฟื้นฟูและพัฒนาถ้ำจอมพล. รายงานการวิจัย. ราชบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏจอมบึง.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2545. การจัดการนันทนาการและการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- วันทนี นามสวัสต์ และคณะ. 2548. การพัฒนาและส่งเสริมการเชื่อมโยงเครือข่ายการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนตามเส้นทางอารยธรรมขอมจากอีสานตอนล่างสู่ราชอาณาจักรกัมพูชา. รายงานการวิจัย. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ศรัญญา วรากุลวิทย์. 2546. ปฐมนิเทศอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: เพ็ญฟ้า พรินติ้ง.
- สินธุ์ สโรบล. 2546. การท่องเที่ยวโดยชุมชน: แนวคิดและประสบการณ์พื้นที่ภาคเหนือ. เชียงใหม่: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สำนักงานภาค.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2538. ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 9.
- สุภาพร มากแจ้ง. 2534. หลักมัคคุเทศก์. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรินติ้ง เฮ้าส์.
- อำนวยการ สุนทรวาทและสัจจา ไกรศรีรัตน์. 2548. แนวทางการจัดการเส้นทางและแหล่งท่องเที่ยวภาคตะวันตกโดยชุมชน. รายงานการวิจัย. ราชบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏจอมบึง.
- เอกสารประกอบการสัมมนา. 2548. การท่องเที่ยววิถีชีวิต การท่องเที่ยวชุมชน. วันที่ 2-3 พฤศจิกายน 2548 ณ หอประชุมพิมานศร มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- David W. Howell. 1989. An introduction to the Travel and Tourism Industry. New York: South-western Publishing co.
- Gail Lash. 1997. "What is Community-based Ecotourism?". Ecotourism for Forest conservation and Community Development. Proceedings of an International Seminar Held in Chiangmai Thailand 28-31 January 1997. Edited by Jeffrey Bornemeir, Michael Victor and Patrick B. Durst. Bangkok: RECOFTC/RAP.
- Lumsdon, Les. 1997. Tourism Marketing. UK: International Thomson Business Press.
- Line Bergery and David Eckersley,. 2007. Changing Tourist Behaviour and the need for New Products. [Online]. Available from <http://ertr.tamu.edu>. [2007, March 5]
- McIntosh, R. W., Goeldner, C.R., Ritchie, J.R.B. 1995. Tourism: Principles, Practices, Philosophies. U.S.A.: John Wiley & Sons, Inc.
- Mill, R. C. and Morrison, Alastair M. 1992. The Tourism System : an introductory text. New Jersey: Prentice-Hall, Inc. 2nd edition.
- Morrison, Alastair M. 2002. Hospitality and Travel Marketing. New York: Delmar. 3rd edition.

- Ross, E.Lowe, Charles A. Malouf, Annette R.Jacobson .1997. Consumer Education and Economics. New York: Glencoe McGraw-Hill. 4th edition
- Seree Wangpaichitr. 2006. "Thailand Tourism System". *Journal of Thai Hospitality & Tourism*. Vol.1 No.1 July-December 2006.
- Therdchai Choibamroong. 2006. "Location Attractiveness Projected Through Brochure-Generated Destination Images". *Journal of Thai Hospitality & Tourism*. Vol.1 No.1 July-December 2006.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

- http://www.tat.or.th/thai/travelling_eco_tourism.php
- http://www.lord.ca/publication/articles/cul_tourism_business.html
- http://www.tat.or.th/stat/web/static_index.php
- <http://www.wilderness.org.au/about/policies/tourism>
- <http://www.unrise.org/unrise/website/newsview.nsf>
- <http://www.hamanan.com/tour/ratburi/travel.html>
- <http://www.tourism.go.th>
- <http://www.thai-tour.com>
- <http://www.moohin.com>
- <http://www.ezytrip.com/travel>
- <http://www.kanchanaburi.com>
- <http://www.travel.sanook.com>
- <http://www.noomsaotours.com>

ภาคผนวก ก.
บทความการวิจัย

การปรับปรุงโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป เพื่อตอบสนองความต้องการพฤติกรรม

นักท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทย กรณีศึกษา 5 จังหวัดภาคตะวันตก

(จังหวัดตาก กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์)

(Tour Repackaging for Thailand the Case Study of 5 Provinces of the West of Thailand)

บทนำ

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง และสร้างรายได้ให้กับประเทศเป็นอย่างมาก ดังนั้น การท่องเที่ยวจึงกลายเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวในอันดับต้นๆ ซึ่งรวมถึงประเทศไทยที่มีรายได้จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ดังนั้นการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองความต้องการของพฤติกรรมนักท่องเที่ยวจำเป็นต้องสามารถตอบสนองความต้องการให้ตรงตามวัตถุประสงค์ ซึ่งในปัจจุบันรูปแบบและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ด้วยเหตุผลและปัจจัยหลายๆ ประการ ทั้งปัจจัยดึงดูดของแหล่งท่องเที่ยวหรือปัจจัยภายนอก และปัจจัยผลักดันอันได้แก่ ความต้องการที่เกิดจากร่างกายและจิตใจของนักเดินทาง โปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป (Tour Packages) เป็นอีกหนึ่งผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวสำคัญในการดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้เกิดการเดินทาง อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือวัดความสำเร็จและคำตอบทางการตลาดผู้ประกอบการนำเที่ยวดัชนีภาพ ความสามารถในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของภาครัฐและเอกชนให้เกิดความน่าสนใจ ตลอดจนภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวที่สะท้อนให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อพื้นที่หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบ

การปรับปรุงโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป

การจัดทำโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปจึงควรให้ความสนใจทั้งพฤติกรรมผู้บริโภคหรือนักท่องเที่ยว และขีดความสามารถของแหล่งท่องเที่ยวหรือการกระจายนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพและความพร้อมที่จะรองรับได้ โดยกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีขนาดใหญ่และมีผลต่อการพัฒนา ส่งเสริม และประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวได้แก่นักท่องเที่ยวภายในประเทศ ถึงแม้ว่ากลุ่มนี้จะถูกมองว่าเป็นกลุ่มที่สร้างเม็ดเงินได้ไม่มากเท่ากับผู้มาเยือนจากต่างประเทศ แต่กลับมีผลต่อการสร้างผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวได้มากเช่นกัน การวิจัยการปรับปรุงโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป เพื่อตอบสนองความต้องการพฤติกรรมนักท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทย กรณีศึกษา 5 จังหวัดภาคตะวันตก ได้แก่ จังหวัดตาก กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ (Tour Repackaging for Thailand the Case Study of 5 Provinces of the West

of Thailand) ให้เป็นทางเลือกใหม่ที่มีรูปแบบอันหลากหลาย สำหรับตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีความแตกต่างกันในแต่ละปัจเจกบุคคลด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยว และจะส่งผลต่อการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ ทำให้เกิดการกระจายรายได้อย่างทั่วถึง และช่วยลดปัญหาความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวของประเทศ

การวิจัยการปรับปรุงโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป

การวิจัยครั้งนี้มุ่งพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปให้เป็นทางเลือกใหม่ในการตอบสนองความต้องการด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในยุคปัจจุบันใน 5 จังหวัดภาคตะวันตกของประเทศไทย รวมถึงการสร้างเครือข่ายภาคีการท่องเที่ยวกับภาคธุรกิจท่องเที่ยวใน 5 จังหวัดภาคตะวันตก ผลจากการวิจัยถูกนำไปเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างธนาคารข้อมูลด้านการท่องเที่ยวใน 5 จังหวัด ภาคตะวันตกของประเทศไทย การกำหนดคำถามเพื่อค้นหาคำตอบตามวัตถุประสงค์ข้างต้นจึงจำเป็นต้องศึกษาภาพรวมการท่องเที่ยวของภาคตะวันตก สถานการณ์ และความเป็นไปได้ในการสร้างเครือข่าย โดยโจทย์ที่กำหนดแบ่งเป็น 3 ข้อได้แก่

คำถามการวิจัยข้อที่ 1 ปัจจุบันสถานการณ์การท่องเที่ยวใน 5 จังหวัดภาคตะวันตกของประเทศไทยเป็นอย่างไร

คำถามการวิจัยข้อที่ 2 โปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวใน 5 จังหวัดภาคตะวันตกของประเทศไทยควรเป็นอย่างไร

คำถามการวิจัยข้อที่ 3 การสร้างเครือข่ายภาคีระหว่างนักวิจัยท่องเที่ยวกับภาคธุรกิจท่องเที่ยวใน 5 จังหวัดภาคตะวันตกของประเทศไทยควรดำเนินการในลักษณะใด มีอุปสรรคและปัญหาอย่างไรบ้าง

รูปแบบและวิธีการวิจัยประกอบด้วย การวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาถึงการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปและเส้นทางที่เหมาะสม โดยกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเป้าหมายในการวิจัยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1.1 เจ้าหน้าที่ของรัฐและเอกชนที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในกลุ่มภาคตะวันตก และให้การสนับสนุนการท่องเที่ยวของจังหวัดในภาพรวม

1.2 ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในกลุ่มภาคตะวันตกที่ใช้เส้นทางภายใน 5 จังหวัดเป้าหมาย และบริษัทนำเที่ยวในกรุงเทพฯ โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

1.3 นักท่องเที่ยวภายในประเทศใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญกับนักท่องเที่ยวใน 5 จังหวัด เพื่อสอบถามความคิดเห็นต่อเส้นทางและเลือกเส้นทางที่ท่องเที่ยวตามลำดับ 1, 2, และ 3

การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้ทั้งแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลประเภทการสำรวจสนาม (Field survey) การสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถาม (Interviewing) สำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยว และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interviewing) บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว (Key Informant) ทั้งหน่วยงานของรัฐและผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว การชักถามกลุ่ม (Focus group) และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) จากการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทั้งข้อมูลดิบและข้อมูลที่ผ่านกรรมวิธีทางข้อมูล (Data processing) หรือการวิเคราะห์ข้อมูลมาแล้ว (Data analysis) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) และการใช้หลักการ SWOT Analysis และใช้สถิติเชิงพรรณนา เป็นเครื่องมือในการแสดงผลการศึกษา

สถานการณ์การท่องเที่ยวภาพรวมในเขต 5 จังหวัดภาคตะวันตก

1. พฤติกรรมการท่องเที่ยวในเขต 5 จังหวัดภาคตะวันตก

นักท่องเที่ยวคนไทยที่เดินทางท่องเที่ยวในเขต 5 จังหวัดภาคตะวันตกนิยมเดินทางท่องเที่ยวแบบอิสระหรือจัดการเดินทางท่องเที่ยวเองเป็นส่วนใหญ่ และท่องเที่ยวเป็นแบบกลุ่มครอบครัวและเพื่อน/ญาติ ซึ่งวัตถุประสงค์ในการเดินทางมายัง 5 จังหวัดภาคตะวันตกคือเพื่อการท่องเที่ยวและการพักผ่อนเป็นหลัก โดยการตัดสินใจมายังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ พิจารณาจากความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมที่สามารถกระทำได้ในแหล่งท่องเที่ยวนั้นๆ รวมถึงระยะทาง เวลาและค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว

2. สิ่งอำนวยความสะดวกและแหล่งท่องเที่ยวในเขต 5 จังหวัดภาคตะวันตก พบว่าในแต่ละจังหวัดมีสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวคนไทยอย่างหลากหลาย โดยเฉพาะในแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงจะมีประเภทของที่พักรและสถานบริการต่างๆ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความพึงพอใจในการเลือกใช้บริการและพฤติกรรมในการท่องเที่ยวของแต่ละกลุ่ม

3. แหล่งท่องเที่ยวในทุกจังหวัดมีความหลากหลายและครบทุกประเภท ประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม โดยในแต่ละจังหวัดมีต้นทุนทางทรัพยากรที่แตกต่างกันไปตามลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ระดับศักยภาพของพื้นที่ในการดึงดูดใจนักท่องเที่ยว ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็น

แหล่งท่องเที่ยวปัจจุบันที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว ทั้งนี้ การพัฒนาการท่องเที่ยวแต่ละจังหวัดมีนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวในทิศทางยั่งยืน

4. การวิเคราะห์ภาพรวมจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค ของการท่องเที่ยวในเขต 5 จังหวัดภาคตะวันตก

จากการวิจัยเพื่อศึกษาศักยภาพทางการท่องเที่ยวในเขต 5 จังหวัดภาคตะวันตกสามารถสรุปเป็นประเด็นสำคัญโดยการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค ในภาพรวมได้ดังนี้

จุดแข็ง

- ที่ตั้งและลักษณะทางกายภาพ มีระยะทางใกล้กรุงเทพฯ (ยกเว้นจังหวัดตาก) ใช้เวลาในการเดินทางไม่มากนัก มีเส้นทางการคมนาคมที่สะดวกและสามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ง่าย โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จัก

- มีต้นทุนทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่สามารถพัฒนาเป็นการท่องเที่ยวได้ตลอดจนศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวประเภทต่างๆ ที่ประกอบด้วยธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม และกิจกรรมที่สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้ รวมถึงสามารถเดินทางท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปีและรองรับได้ทุกกลุ่มนักท่องเที่ยว

- มีสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว อาทิ ที่พัก ร้านอาหาร สถานบริการต่างๆ เป็นต้น

- ในแต่ละจังหวัดมีนโยบาย แผนงาน โครงการด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวและหน่วยงานด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่อย่างชัดเจน

จุดอ่อน

- ที่ตั้งและลักษณะทางกายภาพของจังหวัดตากที่รวมอยู่ในภาคตะวันตกทำให้ยากต่อการสร้างเส้นทางเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงภูมิภาคได้ รวมถึงจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ที่มีลักษณะพื้นที่แคบและยาว ทำให้การเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวบางแห่งต้องใช้เวลามาก ในขณะที่จังหวัดที่อยู่ใกล้กับกรุงเทพฯ ได้รับผลกระทบจากการมีวันหยุดน้อยหรือเป็นการท่องเที่ยวแบบไป-กลับมากกว่า

- แหล่งท่องเที่ยวขาดศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยวหรือการจัดการในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว และปัญหาราคาสินค้าแพงทำให้ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวของจังหวัดเสียหาย

- การพัฒนาเน้นแหล่งท่องเที่ยวหลักหรือแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ มากกว่าพื้นที่รอง รวมถึงการสร้างกิจกรรมเพื่อดึงดูดใจในแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงขาดข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ

- การพัฒนา การจัดการ การตลาด การประชาสัมพันธ์ยังไม่มี ความชัดเจน และยังไม่ได้มีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและขาดการส่งเสริมให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน
- บุคลากรด้านการท่องเที่ยวมีไม่เพียงพอและขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการ การพัฒนาด้านคุณภาพการให้บริการและการสร้างมาตรฐานการท่องเที่ยว
- ขาดการลงทุนขนาดใหญ่เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่

โอกาส

- การสร้างเส้นทางการท่องเที่ยวเชื่อมโยงในกลุ่มภูมิภาค (ยกเว้นจังหวัดตาก) ทั้งการท่องเที่ยวทางภูเขา ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และทะเล รวมถึงการท่องเที่ยวชายแดน
- สามารถสร้างภาพลักษณ์ทางการท่องเที่ยว โดยเฉพาะการท่องเที่ยวเชิงนิเวศหรือการท่องเที่ยวสีเขียวได้ เนื่องจากวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวแต่ละจังหวัดได้ระบุถึงการท่องเที่ยวประเภทนี้ในทุกจังหวัด
- สามารถสร้างมูลค่าในด้านการลงทุนและพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มและขยายวันพัก

อุปสรรค

- ปัญหาจากภัยธรรมชาติ ได้แก่ แผ่นดินไหว น้ำท่วม
- ข้อจำกัดในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในการดูแลของหน่วยงาน ทำให้ยากแก่การปฏิบัติ รวมถึงกฎระเบียบการเข้าชมแหล่งท่องเที่ยวไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว
- ความตระหนักต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในทุกกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวยังมีน้อย
- การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองมีผลต่อทิศทางการบริหารจัดการท่องเที่ยวของจังหวัด รวมถึงวิสัยทัศน์ของหัวหน้าองค์กรมีผลต่อการท่องเที่ยวในแต่ละจังหวัด และการจัดสรรงบประมาณพัฒนาการท่องเที่ยว
- ปัญหาสถานะราคาน้ำมันผันผวนส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว

โปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวใน 5 จังหวัดภาคตะวันตกของประเทศไทย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณารายการนำเที่ยวที่เหมาะสมร่วมกับกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว และภาคีการท่องเที่ยว โดยพิจารณาจากศักยภาพของแหล่ง

ท่องเที่ยว ความสามารถในการเข้าถึง ความปลอดภัย สิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยว ความสามารถในการตอบสนองความต้องการนักท่องเที่ยว ความสามารถทางการตลาด มีกิจกรรมหรือสร้างกิจกรรมนันทนาการให้กับนักท่องเที่ยว และการกระจายแหล่งท่องเที่ยวให้มีความหลากหลายเพื่อความยั่งยืน ผลการวิจัยสามารถจัดทำโปรแกรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวภายในประเทศ (Domestic Tourist) 27 รายการ และการปรับโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ (FITs) 27 เส้นทาง แยกตามประเภทการท่องเที่ยวแบบผสม (Mixed-tourism) การท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (Nature-based Tourism) และการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Cultural Tourism) ระยะเวลาในการท่องเที่ยว 1, 2 และ 3 วัน พบว่าจุดหมายปลายทางของแหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดกาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งยังคงเป็นแหล่งท่องเที่ยวปัจจุบันหรือสถานที่ที่มีชื่อเสียงและได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวในปัจจุบันมากกว่าการตัดสินใจเลือกแหล่งท่องเที่ยวใหม่หรือยังไม่ค่อยเป็นที่รู้จัก

การจัดการท่องเที่ยวและโปรแกรมการท่องเที่ยว

จากการวิจัยพบว่าแหล่งท่องเที่ยวใน 5 จังหวัดภาคตะวันตกได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวอิสระมากกว่านักท่องเที่ยวภายในประเทศ โดยมีเหตุผลมาจากความต้องการพักผ่อน ความเพลิดเพลิน อีกทั้งยังแสดงให้เห็นถึงแนวโน้มความต้องการท่องเที่ยวของคนในปัจจุบันที่เพิ่มมากขึ้น อันเนื่องมาจากแรงจูงใจทั้งภายในและภายนอก แหล่งท่องเที่ยวที่ถูกเลือกเป็นเป้าหมายของการเดินทางยังคงเป็นแหล่งท่องเที่ยวปัจจุบัน ทั้งนี้การแนะนำแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ ให้เข้าไปในตลาดหรือความต้องการของนักท่องเที่ยวจำเป็นต้องอาศัย "การสร้างกระแส การประชาสัมพันธ์ และการสร้างภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว" ตามลักษณะที่แท้จริงของพื้นที่ ด้วยการหาช่องทางประชาสัมพันธ์เพื่อให้กลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทนี้สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายและรวดเร็ว นอกจากนี้ การส่งเสริมการตลาดทั้งแหล่งท่องเที่ยวใหม่ แหล่งท่องเที่ยวเก่า และแหล่งท่องเที่ยวปัจจุบันเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องสร้างความแตกต่างในการแข่งขันเป็นอย่างมาก รวมถึงมาตรฐาน คุณภาพของบุคลากร กิจกรรม การบริการที่ประทับใจ และการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ดังนั้น การขับเคลื่อนการท่องเที่ยวของภูมิภาคตะวันตกในรูปแบบของโปรแกรมการท่องเที่ยวจำเป็นต้องสร้างการตลาดเชิงรุกโดยอาศัยศักยภาพอันโดดเด่นของพื้นที่ซึ่งมีเอกลักษณ์และต้นทุนทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรม โดยอยู่บนพื้นฐานแนวคิดการพัฒนาและการจัดการที่คำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการท่องเที่ยว และความยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยว

ความต้องการรูปแบบการท่องเที่ยวเฉพาะในเขต 5 จังหวัดภาคตะวันตกของนักท่องเที่ยวอิสระ

จากการสำรวจประเภทของนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวใน 5 จังหวัดภาคตะวันตกพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่คือนักท่องเที่ยวอิสระ หรือนักท่องเที่ยวที่จัดการเดินทางท่องเที่ยวเอง (ร้อยละ 95.5) การวิจัยครั้งนี้จึงได้สอบถามความคิดเห็นและความต้องการรูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวทางเลือกในจังหวัดหรือพื้นที่ที่มีศักยภาพอยู่แล้ว เพื่อสร้างทางเลือกและกระจายนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวหลัก หรือแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง อิทธิพลของนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ย่อมส่งผลต่อการพัฒนา การจัดการพื้นที่ การบริการท่องเที่ยว เพื่อรองรับกับกลุ่มที่มีขนาดใหญ่และต้องการรูปแบบการท่องเที่ยวที่หลากหลายมากขึ้น โดยรูปแบบการท่องเที่ยวหรือกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจในระดับมากที่สุด ได้แก่ การเยี่ยมชมวัด พระราชวังและสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ/สปา และการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น การล่องแก่ง ปีนเขา เดินป่า ดูนก เป็นต้น ส่วนรูปแบบการท่องเที่ยวหรือกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจในระดับปานกลาง ได้แก่ การเที่ยวชมป่าชายเลน การศึกษาโครงการตามพระราชดำริ การชมวิถีชีวิตชุมชน/ชนกลุ่มน้อย และการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การพัฒนาการท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองความต้องการและความยั่งยืนทางการท่องเที่ยวในเขต 5 จังหวัดภาคตะวันตก

การวิจัยในครั้งนี้ได้สำรวจความคิดเห็นนักท่องเที่ยวอิสระเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยว เพื่อตอบสนองความต้องการและความยั่งยืนทางการท่องเที่ยวในเขต 5 จังหวัดภาคตะวันตก โดยพบว่ารูปแบบการพัฒนาที่นักท่องเที่ยวอิสระให้ความสำคัญ 3 อันดับแรก ได้แก่ ความสวยงามและความสะอาด การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว/กิจกรรมหลากหลาย และความปลอดภัย ส่วนรูปแบบการพัฒนาที่นักท่องเที่ยวสนใจในอันดับรองลงมาคือ เส้นทางคมนาคมที่สะดวกและความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลการท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว และคุณภาพของสินค้าและบริการ

นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวอิสระยังมีความคิดเห็นอื่นๆ ต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขต 5 จังหวัดภาคตะวันตก ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการจัดการท่องเที่ยวในภูมิภาคนี้ยังขาดการอำนวยความสะดวกและการบริการ รวมถึงการบริการที่ยังอาจไม่ตรงตามความต้องการอย่างแท้จริงของนักท่องเที่ยวประเภทนี้ ได้แก่ (เรียงลำดับตามความสำคัญ)

1. ข้อมูลการท่องเที่ยว ศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ให้บริการควรมีอย่างพอเพียง
2. การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว อาทิ ป้ายข้อมูลและแหล่งท่องเที่ยว ห้องน้ำ ดงชะเอม ที่จอดรถ การบริการรถนำเที่ยว
3. ความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว การจัดภูมิทัศน์ให้สวยงามและมุ่งเน้นการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน
4. การให้บริการของคนในท้องถิ่น เจ้าหน้าที่และการจำหน่ายสินค้าที่เป็นธรรม
5. ควรอนุรักษ์ให้คงความเป็นท้องถิ่น
6. การสร้างกิจกรรมในวันหยุด เพื่อดึงดูดใจนักท่องเที่ยวเดินทางมายังพื้นที่มากขึ้น

การสร้างเครือข่ายภาคีระหว่างนักวิจัยท่องเที่ยวกับภาคธุรกิจท่องเที่ยว

การวิจัยครั้งนี้มิได้มุ่งผลเพียงแต่การปรับปรุงแผนการท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองนักท่องเที่ยวเท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึงการสร้างงานวิจัยร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ซึ่งก่อให้เกิดเครือข่ายการท่องเที่ยว การเรียนรู้จากการทำงานร่วมกับผู้ประกอบการพบว่า ปัจจุบันภาคธุรกิจการท่องเที่ยวมีการทำวิจัยอยู่แล้ว แต่ไม่ได้มีรูปแบบการวิจัยที่ชัดเจนหรือเป็นทางการในเชิงวิชาการ โดยการวิจัยส่วนใหญ่เป็นการวิจัยเชิงสำรวจด้านการตลาด เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว ความสามารถในการแข่งขันซึ่งมีแนวโน้มการแข่งขันค่อนข้างสูง การพัฒนาการบริการและบุคลากร รวมถึงการประเมินผลความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ทั้งนี้การวิจัยหรือการศึกษาในมิติการท่องเที่ยวชุมชนพบว่ามีน้อยมาก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวิสัยทัศน์และนโยบายของผู้ประกอบการ

กระบวนการทำงานของภาคเอกชนหรือธุรกิจท่องเที่ยวมีรูปแบบเช่นเดียวกับการวิจัย เพียงแต่ไม่ได้จัดทำในรูปแบบทางวิชาการ โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

1. มีการตั้งโจทย์หรือคำถามการวิจัยจากนักท่องเที่ยวในการจัดทำรายการนำเที่ยวตามที่กำหนด
2. การกำหนดวัตถุประสงค์ เพื่อตอบคำถามและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวได้
3. กระบวนการทำงานหรือวิธีการทำงาน โดยผ่านการวางแผน กำหนดกรอบในการทำงาน การศึกษาข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ ระยะเวลาในการศึกษา การสำรวจ การทดลอง และการตรวจสอบอีกครั้งเพื่อประเมินผลถึงความเป็นไปได้ทางการตลาด และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

การรวมตัวเป็นเครือข่ายการท่องเที่ยวในส่วนภาคธุรกิจมีลักษณะของการรวมตัวเป็นสมาคม ชมรม ซึ่งการรวมกลุ่มเหล่านี้เป็นการสร้างเวทีในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านธุรกิจ แนวโน้มการตลาดของนักท่องเที่ยวภายในประเทศและต่างประเทศ สภาพของแหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาคุณภาพการท่องเที่ยวและการบริการ ปัญหา อุปสรรค และความร่วมมือกับภาครัฐ อย่างไรก็ตาม ปัญหาและอุปสรรคในการสร้างเครือข่ายการวิจัยและการวิจัยของภาคีคือ ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวคือ องค์กรที่ดำเนินธุรกิจมุ่งเน้นในการสร้างผลกำไร ผลตอบแทนให้แก่องค์กรเป็นหลัก ดังนั้น ปัญหาและอุปสรรคที่จะทำให้ผู้ประกอบการหันมาทำวิจัยคือ เวลา เนื่องจากในการวิจัยในแต่ละครั้งต้องอาศัยระยะเวลามาก ภารกิจหลักคือการทำธุรกิจและมีภาระงานมาก ซึ่งอาจทำให้การทำวิจัยในแต่ละครั้งไม่สามารถทำได้ไม่เต็มที่ รวมถึงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการวิจัยอย่างเป็นทางการ โดยส่วนใหญ่จะทำการศึกษาดูแล การสำรวจเส้นทาง และการประเมินความพึงพอใจนักท่องเที่ยวอย่างกว้างๆ ความร่วมมือและการประสานงานระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวกับหน่วยงานต่างๆ ตลอดจนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือภายในกลุ่มภาคตะวันออกสามารถทำได้เฉพาะใน 4 จังหวัด ยกเว้นจังหวัดตาก เนื่องจากระยะทางไกลและยากแก่การเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยว

จากการระดมความคิดเห็นจากผู้ประกอบการพบว่า บทบาทในการทำวิจัยของภาคธุรกิจการท่องเที่ยวและแนวโน้มในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการทำวิจัยมีความเป็นไปได้ ในรูปแบบนักวิจัยและนักวิจัยร่วม ที่ปรึกษาการวิจัยและผู้ให้ข้อมูลสนับสนุน ผู้ประสานงานระหว่างภาครัฐกับชุมชน ประเด็นในการวิจัยที่ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวสามารถทำได้ ได้แก่ การวิจัยเชิงตลาดการท่องเที่ยว ความต้องการและพฤติกรรมนักท่องเที่ยว ส่วนประเด็นการวิจัยที่น่าสนใจและมีแนวโน้มสามารถทำวิจัยได้ ได้แก่ การพัฒนาการท่องเที่ยว การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การท่องเที่ยวชุมชน

ข้อเสนอแนะในการสร้างเครือข่ายภาคีการท่องเที่ยวในเขต 5 จังหวัดภาคตะวันตกโดยการสร้างเป็นเครือข่ายมีความเป็นไปได้ยาก เนื่องจากจังหวัดตากมีเส้นทางไกล ความเป็นไปได้ในการเชื่อมโยงจึงมีได้เฉพาะจังหวัดกาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ส่วนจังหวัดตากสามารถจัดรวมให้เป็นเส้นทางร่วมกับจังหวัดในภาคเหนือตอนบน ควรมีการแสดงให้เห็นภาคธุรกิจและเอกชนเห็นความสำคัญของการทำวิจัย และผลการวิจัยควรสามารถนำไปใช้ได้จริง ควรมีหน่วยงานหรือองค์กรที่รับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับการวิจัย และทำหน้าที่ประสานงานกับผู้ประกอบการ และควรมีการติดต่อประสานงานกับตัวแทนภาคีแต่ละจังหวัด เพื่อให้การวิจัยเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และสร้างกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยร่วมกัน

ข้อเสนอแนะ

1. การพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดควรมุ่งเน้นการบูรณาการ เพื่อสามารถกำหนดจุดขายทางการท่องเที่ยวและแนวทางปฏิบัติงานที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน
2. แม้ว่าการสร้างเครือข่ายเส้นทางทางการท่องเที่ยวไม่สามารถกระทำได้นี้เนื่องจากจุดอ่อนด้านที่ตั้งและมีหน่วยงานที่รับผิดชอบแต่ละพื้นที่ ควรมีการสร้างเส้นทางร่วมโดยใช้การเชื่อมต่อโดยการประสานงาน เพื่อให้เกิดเส้นทางที่เชื่อมโยงและเป็นตัวต่อการท่องเที่ยวระดับภาค
3. ควรมีการศึกษากลุ่มตลาดเป้าหมายที่เด่นชัดและพฤติกรรมการท่องเที่ยว โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวคนไทยที่นิยมท่องเที่ยวแบบอิสระ เพราะเป็นกลุ่มตลาดที่มีสัดส่วนมากที่สุดในการภาคตะวันตก
4. ควรให้ความสำคัญต่อรูปแบบการท่องเที่ยวเฉพาะทาง ทั้งนี้จากการวิจัยพบว่าระดับความสนใจของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการรับรู้ข้อมูลยังไม่เพียงพอ หรือเข้าใจว่าเป็นแหล่งศึกษาทางวิชาการมากกว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยว ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีการพัฒนาพื้นที่เพื่อรองรับการท่องเที่ยว และการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวรูปแบบเฉพาะทางให้มากขึ้น เพราะสถานที่บางแห่งสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ สามารถสะท้อนแนวคิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและแนวทางของเศรษฐกิจพอเพียงได้
5. ควรมีการทดลองเส้นทางเพื่อให้มีความเป็นไปได้ทางการท่องเที่ยว รวมถึงการเชื่อมเส้นทางใหม่ๆ เข้าไปในรายการท่องเที่ยว
6. การนำผลการวิจัยไปใช้ควรพิจารณาถึงวัตถุประสงค์ ประโยชน์ของการใช้ ซึ่งการจัดทำรายการและเส้นทางทางการท่องเที่ยวเหล่านี้เป็นรายการที่สามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสมของผู้ต้องการนำผลการวิจัยนี้ไปใช้
7. การจัดทำรายการนำเที่ยวและเส้นทางทางการท่องเที่ยวเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการกระจายนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยว เพื่อก่อให้เกิดผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมตามแนวคิดของความยั่งยืน อย่างไรก็ตาม หากแหล่งท่องเที่ยวนั้นๆ ขาดการจัดการที่ดีจากหน่วยงานที่รับผิดชอบย่อมทำให้แหล่งท่องเที่ยวนั้นได้รับผลกระทบอย่างแน่นอน
8. การสร้างเครือข่ายการวิจัยร่วมกับภาคีการท่องเที่ยวหรือภาคเอกชนควรมีการกำหนดบทบาท การสร้างความเข้าใจที่ตรงกันในการให้ความร่วมมือ การประสานงานทำวิจัย ทั้งนี้ การทำวิจัยโดยเข้าใจบริบทหรือธรรมชาติของการประกอบธุรกิจท่องเที่ยวจะช่วยให้การวิจัยด้านการท่องเที่ยวโดยความร่วมมือจากหลายๆ ฝ่ายได้ผลการศึกษาที่เป็นจริง ซึ่งนำไปสู่การทำงานอย่างบูรณาการ

9. ควรมีศูนย์ประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในแต่ละจังหวัด หรือในพื้นที่ท่องเที่ยวหลักของจังหวัด ทั้งนี้ ควรให้ความสำคัญต่อการจัดทำสื่อประเภทต่างๆ ประกอบด้วย ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว เส้นทางท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก การปรับปรุงข้อมูลการท่องเที่ยว ให้มีความทันสมัยอยู่ตลอดเวลา มีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ความสามารถในการประชาสัมพันธ์และการบริการ การจัดระบบศูนย์ข้อมูลให้ครบวงจรอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถใช้ได้จริง ทั้งนี้ ควรเน้นการใช้สื่อประเภทอิเล็กทรอนิกส์ และสื่อสิ่งพิมพ์ที่สามารถเข้าถึงนักท่องเที่ยวได้โดยง่าย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยในครั้งนี้ได้เสนอแนะประเด็นในการศึกษาและวิจัยครั้งต่อไป ด้วยการจำแนกตามกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ได้แก่ นักท่องเที่ยว ประเด็นที่เสนอแนะในการศึกษาคือ การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมนักท่องเที่ยวคนไทยและปัจจัยที่มีผลต่อการเดินทางท่องเที่ยวระหว่างนักท่องเที่ยวที่ใช้บริการกับบริษัทนำเที่ยวและนักท่องเที่ยวอิสระ เพื่อศึกษาแนวโน้มและความต้องการรูปแบบกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวคนไทย ผู้ประกอบการท่องเที่ยวควรศึกษาด้าน 1) การตลาดและที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวภายในประเทศ และ 2) การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อหาแนวทางการจัดทำรูปแบบการทำวิจัยที่เหมาะสมสำหรับผู้ประกอบการท่องเที่ยว ชุมชน ได้แก่ 1) รูปแบบการพัฒนาการตลาดเพื่อการท่องเที่ยวชุมชนโดยความร่วมมือระหว่างชุมชนและผู้ประกอบการท่องเที่ยว และ 2) บทบาทของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว "ผู้กระทำหรือผู้ถูกกระทำ" ทรัพยากรการท่องเที่ยว สามารถศึกษาเกี่ยวกับ 1) ผลกระทบจากการท่องเที่ยวในประเทศต่อทรัพยากรการท่องเที่ยว 2) การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองต่อความต้องการนักท่องเที่ยวในประเทศอย่างยั่งยืน และ 3) การสร้างภาพลักษณ์การท่องเที่ยวสีเขียวสำหรับภาคตะวันตก กลุ่มองค์กรสุดท้ายคือ ภาครัฐ ที่ผู้สนใจสามารถศึกษาในประเด็น 1) ความเป็นไปได้ในการสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวเพื่อการวิจัยในกลุ่มภูมิภาคตะวันตก 2) การวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และทางออกในการบูรณาการท่องเที่ยวเพื่อความยั่งยืน 3) การพัฒนารูปแบบสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์สำหรับนักท่องเที่ยวภายในประเทศ และ 4) ผลสัมฤทธิ์จากการจัดการศูนย์ข้อมูลการท่องเที่ยว และทางออกเพื่อการจัดการที่มีประสิทธิภาพ

ภาคผนวก ข.

กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำผลจากโครงการไปใช้ประโยชน์

ผลจากการวิจัยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้โดยการจัดกิจกรรมเพื่อเป็นการเผยแพร่ ดังนี้

1. การจัดนิทรรศการเผยแพร่งานวิจัย
2. การจัดประชุม สัมมนาในเวทีวิชาการการท่องเที่ยว
3. การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อทดลองเส้นทางท่องเที่ยวตามผลการวิจัย
4. การนำผลการวิจัยไปตีพิมพ์ เผยแพร่ในวารสารวิชาการการท่องเที่ยว รวมถึงสื่อประชาสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว เช่น เว็บไซต์ คู่มือการท่องเที่ยว
5. การศึกษาหรือการทำวิจัยในประเด็นที่ได้เสนอแนะเพื่อเป็นการต่อยอดงานวิจัย
6. การนำโปรแกรมการท่องเที่ยวไปใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำรายการนำเที่ยว แหล่งท่องเที่ยว และการสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยว

ภาคผนวก ค

ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์กิจกรรมที่วางแผนไว้
และที่ดำเนินการมาและผลที่ได้รับตลอดโครงการ

ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์กิจกรรมที่วางแผนไว้ และที่ดำเนินการมาและผลที่ได้รับตลอดโครงการ
5 จังหวัด ภาคตะวันตก

วัตถุประสงค์ของโครงการ	คำถามวิจัย	กิจกรรมที่วางแผนไว้	ผลที่ได้รับ
1. เพื่อพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยว สำหรับผู้สูงอายุให้เป็นทางเลือกใหม่ในการ ตอบสนองความต้องการด้านการพหุกิจกรรม การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในวัย ปัจจุบันใน 5 จังหวัดภาคตะวันตกของ ประเทศไทย	คำถามข้อที่ 1 1.1 สถานการณ์การท่องเที่ยวใน 5 จังหวัด ภาคตะวันตกเป็นอย่างไร	1. รวบรวมข้อมูลการท่องเที่ยวของแต่ละ จังหวัดจากเอกสาร ตำรา งานวิจัย แผนพัฒนา การท่องเที่ยวและจากสื่อต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับรายการนำเที่ยวปัจจุบัน และศักยภาพ ของแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ที่สามารถนำไปจัดทำ รายการนำเที่ยวจากผู้ประกอบการธุรกิจ ท่องเที่ยวและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	1. ข้อมูลสถานการณ์การท่องเที่ยว ใน 5 จังหวัดภาคตะวันตก
	1.2 หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่ เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวมีความคิดเห็น ต่อสถานการณ์การท่องเที่ยวใน 5 จังหวัด ภาคตะวันตกของประเทศไทยเป็นอย่างไร มีจุดแข็งจุดอ่อน ปัญหาและอุปสรรค อย่างไรบ้าง	2. นำแบบสัมภาษณ์สอบถามข้อมูลเจ้าหน้าที่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยภาคกลางเขต 1 เขต 2 และ ภาคเหนือเขต 4 ศูนย์พัฒนาการ ท่องเที่ยว กีฬาและนันทนาการ องค์การบริหาร ส่วนท้องถิ่น นักวิชาการด้านการท่องเที่ยว สมาคม/ชมรมธุรกิจการท่องเที่ยว และ การโรงแรมในแต่ละจังหวัด	2. ความคิดเห็นของหน่วยงานของ รัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับ การท่องเที่ยวต่อสถานการณ์ การท่องเที่ยวใน 5 จังหวัดภาค ตะวันตก รวมถึงจุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นใน ปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ของโครงการ	คำถามที่วิจัย	กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
	คำถามข้อที่ 2 2.1 โปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวใน 5 จังหวัดภาคตะวันตกของประเทศไทยควรเป็นอย่างไร	1. รวบรวมข้อมูลการท่องเที่ยว รายการนำเที่ยวจากเอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์สิ่งพิมพ์ต่างๆ 2. นำแบบสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวและนักวิชาการในเขต 5 จังหวัดภาคตะวันตก 3. นำแบบสอบถาม สัมภาษณ์นักท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวในพื้นที่เขต 5 จังหวัด	1. รายการนำเที่ยวและเส้นทางการท่องเที่ยวทั้ง 3 รูปแบบได้แก่แบบผสม ทางธรรมชาติ และเชิงวัฒนธรรมจำนวน 27 โปรแกรมและ 27 เส้นทาง รวม 54 รายการ 2. ความคิดเห็นของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวและนักวิชาการนักท่องเที่ยวต่อรายการนำเที่ยวทั้ง 3 รูปแบบ 3. ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวอิสระ หน่วยงานของรัฐและนักวิชาการต่อเส้นทางท่องเที่ยวทั้ง 3 รูปแบบ
2. เพื่อสร้างเครือข่ายระหว่างนักวิจัยท่องเที่ยวไทยกับภาคธุรกิจท่องเที่ยวใน 5 จังหวัดภาคตะวันตกของประเทศไทย	คำถามข้อที่ 3 3.1 การสร้างเครือข่ายภาคีระหว่างนักวิจัยท่องเที่ยวกับภาคธุรกิจท่องเที่ยวใน 5 จังหวัดภาคตะวันตกของประเทศไทยควรดำเนินการในลักษณะใด มีอุปสรรคและปัญหาอย่างไรบ้าง	1. การประชุมกลุ่มย่อยเพื่อระดมความคิดเห็นระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวนักวิชาการ และภาคีร่วมการท่องเที่ยว 2. การสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในกรุงเทพฯ	1. แนวทาง ความคิดเห็น และรูปแบบการดำเนินการเพื่อสร้างเครือข่าย รวมถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

วัตถุประสงค์ของโครงการ	คำถามการวิจัย	กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
3. เพื่อพัฒนาข้อมูลด้านการการท่องเที่ยวใน 5 จังหวัดภาคตะวันตกของประเทศไทย	-	-	1. ข้อมูลสถานการณ์การท่องเที่ยว 5 จังหวัดภาคตะวันตก
4. เพื่อสร้างธนาคารข้อมูลด้านการท่องเที่ยวใน 5 จังหวัด ภาคตะวันตกของประเทศไทย			2. ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว 5 จังหวัดภาคตะวันตก 3. โปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป 54 รายการ

ภาคผนวก ง

ตัวอย่างแบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์

1. แบบสัมภาษณ์หน่วยงานของรัฐ
2. แบบสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว
3. แบบสอบถามนักท่องเที่ยว

แบบสอบถาม

งานวิจัยเรื่อง “การปรับปรุงโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปเพื่อตอบสนองความต้องการพฤติกรรม

นักท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทย กรณีศึกษา 5 จังหวัดภาคตะวันตก”

นำเสนอ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบข้อมูล ความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวใน 5 จังหวัดภาคตะวันตก ประกอบด้วย 5 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหาและอุปสรรค (SWOT) ทางการท่องเที่ยว

ส่วนที่ 3 แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพและมีแนวโน้มในการพัฒนาให้เป็นที่รู้จักสำหรับการปรับปรุงโปรแกรม การท่องเที่ยวสำเร็จรูป

ส่วนที่ 4 สถานการณ์การท่องเที่ยวในจังหวัดของท่าน

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะต่อการปรับปรุงโปรแกรมการท่องเที่ยว

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ชื่อ-นามสกุล.....

ตำแหน่ง.....

หน้าที่และความรับผิดชอบ.....

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหาและอุปสรรค (SWOT) ทางการท่องเที่ยวในจังหวัดของท่าน

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นของท่านต่อจุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหาและอุปสรรค (SWOT) ของการท่องเที่ยวในจังหวัดของท่าน โปรดทำเครื่องหมาย / ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

คำถาม	ใช่	ไม่ ใช่	เหตุผล
ท่านคิดว่าสิ่งใดที่เป็นจุดเด่นทำให้คนมาท่องเที่ยวในจังหวัดของท่าน			
1. ความประทับใจแหล่งท่องเที่ยว			
- ประเภทธรรมชาติ			
- ประเภทแหล่งประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ			
- ประเภทวัฒนธรรม ประเพณี เทศกาล วิถีชีวิตชุมชน กิจกรรม			
2. สามารถท่องเที่ยวหรือทำกิจกรรมได้หลากหลาย เช่น ดึงล่อฟ จัดประชุมสัมมนา เดินป่า ล่องแก่ง เป็นต้น			
3. แหล่งท่องเที่ยว/กิจกรรม/เหตุการณ์ที่มีชื่อเสียง (Popular events) สามารถท่องเที่ยวได้ทุกฤดูกาลหรือตลอดปี			
4. แหล่งท่องเที่ยวมีมาตรฐานและมีศักยภาพทางการท่องเที่ยว เช่น สะอาดปลอดภัย ได้รับรางวัล เช่น Tourism Award, มาตรฐานที่พัก, ถูกโลกสีเขียว เป็นต้น			

5. ที่ตั้งของจังหวัดมีระยะทางใกล้กรุงเทพมหานครและเดินทางได้สะดวก			
6. มีประเภทของที่พักหลากหลายและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวได้			
7. มีบริษัทนำเที่ยวที่สามารถให้บริการแก่นักท่องเที่ยวจำนวนมาก			
8. การใช้สื่อโฆษณาและประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว/กิจกรรมที่สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยว			
9. ค่าใช้จ่ายไม่สูง			
10. อื่นๆ (กรุณาระบุ).....			

กรุณาจัดอันดับจากคำตอบข้างต้นที่ท่านคิดว่าเป็นสิ่งที่ดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยว

อันดับ 1 คือ อันดับ 2 คือ อันดับ 3 คือ

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่	เหตุผล
ท่านคิดว่าสิ่งใดที่ทำให้คนไม่อยากเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดของท่าน			
1. แหล่งท่องเที่ยว/กิจกรรมมีน้อยและไม่หลากหลาย			
2. แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีผู้คนมาก แออัดไม่สามารถรองรับได้เพียงพอ โดยเฉพาะช่วงเทศกาล			
3. แหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรม สกปรก			
4. สามารถท่องเที่ยวได้เฉพาะบางฤดูกาล			
5. ใช้เวลาในการเดินทางมาก			
6. การตั้งราคาสินค้าสูงเกินความเป็นจริง			
7. การไม่มีแหล่งให้ข้อมูลการท่องเที่ยวที่เพียงพอ			
8. ขาดการโฆษณาและประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง			
9. สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวมีไม่เพียงพอ เช่น ป้ายบอกทาง ห้องน้ำ			
10. อื่นๆ (กรุณาระบุ).....			

กรุณาจัดอันดับจากคำตอบข้างต้นที่ท่านคิดว่าเป็นสิ่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวไม่เดินทางมาท่องเที่ยว

อันดับ 1 คือ อันดับ 2 คือ อันดับ 3 คือ

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่	หมายเหตุ
ท่านคิดว่าสิ่งใดที่จะมีส่วนช่วยให้เกิดการพัฒนากการท่องเที่ยวในจังหวัดของท่าน			
1. การมีแผนพัฒนากการท่องเที่ยวในหน่วยงานของท่าน			
2. นโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐ เช่น One Village One Product			
3. การมีองค์กร ภาคิ ชุมชนหรือสมาคมทางด้านการท่องเที่ยว			
4. การได้รับงบประมาณด้านท่องเที่ยว			
5. การมีส่วนร่วมของประชาคม/ชุมชนด้านการท่องเที่ยว			
6. การมีสถานที่หรือทรัพยากรที่พร้อมจะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว			

7. มีหลายพื้นที่ถูกใช้เป็นแหล่งศึกษา วิจัยด้านการท่องเที่ยวด้านธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม วิถีชีวิต ชุมชน และกิจกรรม			
8. การใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์/ และมีเว็บไซต์ด้านการท่องเที่ยว			
9. การร่วมกันกำหนดราคาสินค้าและมาตรฐานผลิตภัณฑ์			
10. การจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ เช่น พาลูกไปจับกุ้งที่อู่ม่วง			
11. การส่งเสริมการขาย เช่น แพคเกจทัวร์ที่พักพร้อมพาเที่ยว แพคเกจสวนลวดลาย ที่พักและกิจกรรมช่วงฤดูฝน			
12. อื่นๆ (กรุณาระบุ)			

กรุณาจัดอันดับที่ท่านคิดว่าเป็นโอกาสการพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดของท่าน

อันดับ 1 คือ อันดับ 2 คือ อันดับ 3 คือ

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่	หมายเหตุ (กรุณาระบุ)
ท่านคิดว่าสิ่งใดที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดของท่าน			
1. การไม่มีแผนพัฒนาการท่องเที่ยว			
2. การไม่มีงบประมาณหรือไม่เพียงพอ			
3. การไม่มีเอกภาพในการบริหาร จัดการการท่องเที่ยว			
4. จำนวนบุคลากรด้านการท่องเที่ยวไม่มีหรือมีไม่เพียงพอ			
5. ความรู้ ความสามารถของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวไม่มี/มีน้อย			
6. ปัญหามลพิษธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม แผ่นดินไหว			
7. ปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติด แหล่งเสื่อมโทรม			
8. การให้ความร่วมมือจากภาครัฐ เอกชน และชุมชนยังมีน้อย			
9. การไม่มีมาตรฐานการท่องเที่ยวที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน			
10. อื่นๆ (กรุณาระบุ)			

กรุณาจัดอันดับที่ท่านคิดว่าเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดของท่าน

อันดับหนึ่ง คือ อันดับสอง คือ อันดับสามคือ

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่	หมายเหตุ
ท่านคิดว่าสิ่งใดที่ควรปรับปรุงเพื่อให้คนมาท่องเที่ยวในจังหวัดของท่าน			
1. การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว/กิจกรรมให้มีความหลากหลาย			
2. การพัฒนาเส้นทางคมนาคมให้เข้าถึงได้สะดวก			
3. การพัฒนาสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว เช่น ความสะอาด ความสวยงาม ทางภูมิทัศน์			

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่	หมายเหตุ
4. การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกให้เพียงพอในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว			
5. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวนอกฤดูกาล (off season)			
6. การสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยคำนึงถึงเอกลักษณ์ท้องถิ่น			
7. การสร้างเส้นทางการท่องเที่ยวใหม่ๆ ให้เชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวนิยม			
8. การส่งเสริมการขาย การโฆษณา และการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง			
9. การส่งเสริมให้ชุมชนรู้จักพัฒนาการท่องเที่ยวของตนเองให้มีคุณภาพและมาตรฐาน			
10. อื่นๆ (กรุณาระบุ)			

กรุณาจัดอันดับที่ท่านคิดว่าเป็นสิ่งที่ควรปรับปรุงเร่งด่วนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดของท่าน

อันดับหนึ่ง คือ.....อันดับสอง คือ.....อันดับสาม คือ.....

ส่วนที่ 3 แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพและมีแนวโน้มในการพัฒนาให้เป็นที่รู้จักสำหรับการปรับปรุงแผนการตลาดท่องเที่ยวสำเร็จรูป

กรุณาระบุแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดของท่านที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักและได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวคนไทย ตามแต่ละประเภทของแหล่งท่องเที่ยว

อันดับ ที่	ประเภทของแหล่งท่องเที่ยว	ฤดูกาล ท่องเที่ยว	ความสามารถ รองรับ/บริการ		ความสามารถ ในการเข้าถึง	
			มาก	น้อย	ง่าย	ยาก
	แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ					
	แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ					
	แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี เทศกาล วิถีชีวิต ชุมชน กิจกรรม เหตุการณ์สำคัญ					

ส่วนที่ 4 สถานการณ์การท่องเที่ยวในจังหวัดของท่านเป็นอย่างไร

1. สถานการณ์การท่องเที่ยวปัจจุบัน มีแนวโน้มและทิศทางการพัฒนา ความสามารถในการแข่งขัน

.....

.....

.....

2. กลุ่มตลาดเป้าหมายนักท่องเที่ยวคนไทยที่มุ่งเน้นหรือต้องการให้เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดของท่าน (กรุณาใส่หมายเลขจัดลำดับกลุ่มเป้าหมายที่ท่านต้องการมุ่งเน้น ตามลำดับ)

	กลุ่มนักธุรกิจ		กลุ่มชนชั้นสูง		กลุ่มครอบครัว
	กลุ่มคนทำงาน		กลุ่มผู้มีรายได้สูง (High-end)		กลุ่มผู้สูงอายุ
	กลุ่มความสนใจพิเศษ		กลุ่มประชุมสัมมนา(MICE)		กลุ่มเยาวชน

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณท่านที่ได้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้

ผู้วิจัย

สาขาวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

แบบสอบถาม

งานวิจัยเรื่อง “การปรับปรุงแผนกรรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปเพื่อตอบสนองความต้องการพฤติกรรม
นักท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทย กรณีศึกษา 5 จังหวัดภาคตะวันตก”

นำเสนอ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบข้อมูล ความคิดเห็น เกี่ยวกับการปรับปรุงแผนกรรมการท่องเที่ยว
ใน 5 จังหวัดภาคตะวันตก ประกอบด้วย 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 สถานการณ์การท่องเที่ยวและแนวโน้มการพัฒนา

ส่วนที่ 3 สำรวจข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพและมีแนวโน้มในการพัฒนาให้เป็นที่รู้จักสำหรับ
การปรับปรุงแผนกรรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะต่อการปรับปรุงแผนกรรมการท่องเที่ยว

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ชื่อ-นามสกุล.....ตำแหน่ง.....

หน้าที่และความรับผิดชอบ.....

2. ชื่อและที่ตั้งขององค์กร/

หน่วยงาน.....

โทรศัพท์.....โทรสาร.....E-mail.....

3. บริษัทนำเที่ยวของท่านให้บริการนักท่องเที่ยวคนไทย ☐ ต่างประเทศ ☐

ประเภทของการจัดกิจกรรมท่องเที่ยว ☐ การท่องเที่ยวชมธรรมชาติ/ผจญภัย

☐ ชมเมือง/ประวัติศาสตร์ ☐ ชมวัฒนธรรมวิถีชีวิต ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ส่วนที่ 2 สถานการณ์การ ☐ ท่องเที่ยวในจังหวัด ☐ ของท่านเป็นอย่างไร

1. สถานการณ์การท่องเที่ยวปัจจุบัน มีแนวโน้ม ทิศทางการพัฒนา และความสามารถในการแข่งขัน

.....

2. จุดแข็งและจุดอ่อนทางการท่องเที่ยวในจังหวัดของท่าน

3. โอกาส ปัญหาหรืออุปสรรคการท่องเที่ยวในจังหวัดของท่าน

.....

4. กลุ่มตลาดเป้าหมายนักท่องเที่ยวคนไทยที่มุ่งเน้นหรือต้องการให้เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดของท่าน (กรุณาใส่หมายเลขจัดลำดับกลุ่มเป้าหมายที่ท่านต้องการมุ่งเน้น ตามลำดับ)

กลุ่มนักธุรกิจ	กลุ่มชนชั้นสูง	กลุ่มครอบครัว
กลุ่มคนทำงาน	กลุ่มผู้มีรายได้สูง (High-end)	กลุ่มผู้สูงอายุ
กลุ่มความสนใจพิเศษ (อาทิเดินป่า ดูนก ตีกอล์ฟ)	กลุ่มประชุมสัมมนา(MICE)	กลุ่มเยาวชน

ส่วนที่ 3 แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพและมีแนวโน้มในการพัฒนาให้เป็นสิ่งดึงดูดใจ เพื่อจัดทำเป็นโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปหรือเส้นทางท่องเที่ยว

กรุณาระบุแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดของท่านที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักและได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวชาวไทย ตามแต่ละประเภทของแหล่งท่องเที่ยว และจัดลำดับความสำคัญและตามหมายเลข (สามารถตอบได้มากกว่า 7 แหล่ง/กิจกรรม)

1. ความสามารถในการรองรับ หมายถึง พื้นที่สามารถรองรับและให้บริการแก่นักท่องเที่ยวได้ดี หรือไม่พอเพียงต่อตามความต้องการ

2. ความสามารถในการเข้าถึงพื้นที่ หมายถึง การเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ง่ายและสะดวกหรือลำบาก

1. แหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง / มีความสำคัญ / เป็นที่รู้จักและได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวคนไทย

ลำดับ ที่	แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ / ผจญภัย	ฤดูกาล ท่องเที่ยว (เดือน)	ความสามารถใน การรองรับ/บริการ		ความสามารถ ในการเข้าถึง	
			มาก	น้อย	ง่าย	ยาก
	แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ					
	แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประเพณี เทศกาล วิถีชีวิตชุมชน กิจกรรม และ เหตุการณ์สำคัญต่างๆ	ฤดูกาล ท่องเที่ยว	ความสามารถใน การรองรับ/ บริการ		ความสามารถใน การเข้าถึง	
			มาก	น้อย	มาก	น้อย